

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมล สุตประเสริฐ. ปัญหาของหลักสูตรใหม่. เดลินิวส์ (12 มกราคม 2527):5.
- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีเดชา, 2528.
- ก่อ สวัสดิพาณิชย์. คู่มือในการสร้างประสิทธิภาพในการเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2525.
- กาญจนา เกียรติประวัตติ. วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- _____. นวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.
- กาญจนา คุณารักษ์. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.
- จรรยา สุวรรณทัต และภัทรา สุคนธาทรัพย์. พฤติกรรมเด็กประถมศึกษา. ในเอกสารการ สอนชุดวิชา พฤติกรรมการสอนประถมศึกษาหน่วยที่ 1 - 5. หน้า 121 - 169. นิคม ทาแดง, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร:ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2524.
- จันทร์ฉาย เตมียาคาร. การสอนรายบุคคล. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2529.
- จางง พรายแย้มแข. "หน่วยที่ 7 การวัดและประเมินผลกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต." เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 1-7. หน้า 313-377, พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : บริษัท ประชาชน จำกัด, 2518.
- เจริญเกียรติ ภูสกุล. ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

- ณวีวรรณ แก้วโรรส. ผลจากการใช้กิจกรรมตามแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ตามการรับรู้ของครู ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ชม ภูมิภาค. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2516.
_____. การวิจัยเกี่ยวกับการสอนแบบโปรแกรม. วารสารการศึกษา.
15 (เมษายน - พฤษภาคม 2522) : 22.
_____. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ประสานมิตร, ม.ป.ป.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. การสอนในฐานะวิทยาการ. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการ
การสอนหน่วยที่ 1 - 7, หน้า 1-41. สุจินต์ วิศวะธีรานนท์, บรรณาธิการ.
กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2525.
_____. มิติที่ 3 ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- เชิดศักดิ์ โธมาสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานทดสอบ
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ทวีป อภิลิทธิ. การเรียนการสอนเป็นรายบุคคล. การศึกษาเอกชน. (กรกฎาคม 2525),
14-18.
- ทิพวัลย์ คาคง. การสอนโดยใช้สื่อการเรียน : การวิเคราะห์ทักษะการสอน การใช้เวลา
เรียนของนักเรียนและผลการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2530.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. จุดหมายสำหรับการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร : แนวคิด
และปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2527.
- ธีระ รุญเจริญ. การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2525.

- นวนายาค ทิม่าให้ผล. การศึกษาพฤติกรรมและเจตคติต่อวิธีการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันในระดับเรียนที่ใช้วิธีสอนให้เรียนด้วยตนเองแบบรายบุคคล และแบบกลุ่ม. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2530.
- บันลือ พฤษะวัน. มิติใหม่ในการสอนอ่านภาคปฏิบัติอันดับที่ 1-8. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2533.
- บุญชม ศรีสะอาด. พัฒนาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2528.
- ประคอง กรรณสุต. สถิติประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- _____ . สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ประคินันท์ อุปรมัย. การควบคุมพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียน. วิทยาสาร. 12 : 24, กันยายน 2520.
- ประภาพรรณ นาคชาพันธ์. ผลของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมเพื่อลดพฤติกรรมก่อนวัยเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.
- เบรื่อง กุมุท. ประมวลคำบรรยายของ ดร. เบรื่อง กุมุท เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เชียงใหม่; ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2526.
- _____ . สู่ทางในการนำเทคโนโลยีมาช่วยปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาระดับประถมศึกษา. ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา. หน้า 15. กรุงเทพมหานคร:คุรุสภา, 2517.
- พรชูลี คุณานุกร. การพัฒนาคณาจารย์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน. ใน การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. หน้า 198 - 217. ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. บรรณาธิการ, กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

- ภรณ์ อินทศร. ผลของการใช้วิธีควบคุมตนเอง ปรับพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ยุพิน พิพิธกุล. รายงานการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่ใช้
และไม่ใช้ชุดการสอน สำหรับวิชาพฤติกรรมการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
 บริษัทศึกษาพร, 2531.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. การพัฒนาหลักสูตรและการสอนเมดิคใหม่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525.
 _____ . ความหมายของหลักสูตรและการสอน. สารพัฒนาหลักสูตร. 20 (พฤษภาคม
 2526) : 12-13.
- วิชาการ, กรม. แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.
 _____ . หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพมหานคร :
 คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- วินัย พัฒนรัฐและคณะ. หนังสือมาตรฐานกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 1.
 กรุงเทพมหานคร : ประสานมิตร, 2529.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2520.
- สังัด อุทรานันท์. การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- สมจินตนา วงศ์แสวง. การศึกษาค้นคว้าการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ตามรายการรับรู้ของครู เขตการศึกษา 12.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.

- สมาใจ ลักษณะ. การเรียนรู้เพื่อความเป็นอิสระ. สารพัฒนาหลักสูตร. (ตุลาคม 2525): 50-52.
- สมบุญ ภู่นวล. การวัดผลการเรียนรู้ต้องให้ตรงตามจุดประสงค์. วิทยาสาร. 84 (กันยายน 2529) : 16-20.
- สมพงษ์ จิตระดับ. กิจกรรมการเรียนการสอน. ประชาศึกษา. 35(ตุลาคม 2527):20-21.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- _____. แนวทางแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน. คุรุปริทัศน์. 8 (กรกฎาคม 2526) : 26-32.
- สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. การสอนให้เหมาะสมตามลักษณะของแต่ละบุคคล. ศึกษาศาสตร์สาร. (กรกฎาคม-กันยายน 2522): 7-22.
- สมหญิง กลั่นศิริ. เทคโนโลยีทางการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525.
- สุรัชทัยธรรมมาราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 6-10. กรุงเทพฯ : ฝ่ายการพิมพ์สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา, 2523.
- _____. วิทยาการสอน หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2525.
- _____. เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 1-5. กรุงเทพฯ : ชุมชมสหกรณ์เกษตรแห่งประเทศไทย, 2523
- _____. เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู หน่วยที่ 7-15. กรุงเทพฯ: สารมวลชน, 2525.
- สุชา จันท์เอม และ สุรางค์ จันท์เอม. จิตวิทยาในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2521.
- สุธรรม จันท์หอม. กระบวนการเรียนที่เหมาะสมกับเด็กทุกคน. ศึกษาศาสตร์สาร (ธันวาคม 2521): 44-48.
- สุเทพ เจริญสุข. จิตวิทยาการศึกษาฉบับมาตรฐานสำหรับครู. พระนคร : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2515.
- สุนันท์ สังข์อ่อง. สื่อการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.

- สุปราณี ศรีใสคา. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษความรับผิดชอบ และ ความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอน โดยใช้สื่อจากการเรียนกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- สุภาพ วาดเขียน. มาตรฐานและประเมินผลพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- สมน อมรวิวัฒน์. ความสำคัญและขอบข่ายของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. เอกสารการสอน ชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1. หน้า 19-31 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2525.
- _____. หน่วยที่ 1 ความสำคัญและขอบข่ายของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. ในเอกสาร การสอนชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1. หน้า 1-38. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กรุงเทพมหานคร : บริษัท ประชาชน จำกัด, 2527.
- เสรี เกียรติบรรลือ. เคล็ดลับการเรียนรู้. วารสารพัฒนาชุมชน. 25 (มิถุนายน 2529) : 60 - 65.
- เสริมศรี ไชยศรี. ระบบหลักสูตร-การสอน. เชียงใหม่ : พระสิงห์การพิมพ์, 2528.
- _____. เราจะจัดการสอนแบบเอกัตภาพได้อย่างไร. ศึกษาศาสตร์สาร (ธันวาคม 2521), 49-57.
- เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2528.
- สุนทรี พิริยกิจ. เตรียมตัวเป็นนักเรียนที่ดี. ขัณฑ์ 21 (มิถุนายน 2517) : 18 - 20.

ภาษาอังกฤษ

- Barlow, R.M. An Experiment with Learning Contracts. The Journal of Higher Education. 45 (June, 1974), 441-449.
- Bonanno, Diane, Neil Dougherty, and Dorid Feigley. Competency By Contract: Testing Techniques. Journal of Physical Education and Recreation. 49 (November-December, 1978): 49-51.
- Bechtol, William M. Individualizing Instruction and Keeping your Sanity. Chicago: Follett Publishing Company, 1973
- Bloom, Benjamin S. Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning. New York: McGraw - Hill Book Co., 1971.
- Bruner, Jerome S. and others. Studies in Cognitive Growth: A Callaboration at the Center for Cognitive Study. New York : John Wiley @ Sons Inc., 1976.
- Chamberlin, Leslie J. Improve Your Yeaching Through Student Contracts. School and Community, (March, 1975): 34-35.
- Christen, William. Contruaction for Student Learning. Educational Technology. 16 (March, 1976) : 24-28.
- Cruze, Wendel W. Educational Psychology. New York: The Renal Press Company, 1974.
- Duane, James E., Individualized Instruction Programs and Materials. New Jersey: Educational Technology Publication, 1973.
- Eddy, James M., and William H. Zimmerli. Contract Grading- Traditional Grading, A Comparison. Research Reports, n.d.
- Farnsworth, Elsia. Encouraging Children to Learn. School and Community. 63 (May, 1977): 33.

- Flanders, Ned A. Analyzing Teaching Behavior. Massachusetts : And Addison-Wesley Publishing Co., 1970.
- George, Rickey L. The Behavior Contract, A Tool for Teachers. Education, 94 (September-October, 1973): 82-84.
- Knight, John J. Instructional Dystruction and the Temporary Contract. Educational Technology, 14 (April, 1974): 43-44.
- Klingstedt, Joe Lars. Contracting for Individualization Lek's Take a Fresh Look. Educational Technology, 23 (March 1983): 27-30.
- Moore, David M., and Ruth D. Harris. Teacher-Student Cooperative Instructional Design Models for Peer Teaching and Student. Motivated Self-Instruction. Educational Technology. 16 (April, 1976): 21-24.
- Murray, Dennis. Learning Contracts : better than assignments. Instructor, 84 (August/September, 1974): 74-75.
- O'Donnell, Leo E. Experience Based Contracting In Elementary Physical Education. The Physical Educator. No.3 (October, 1976): 135-139.
- Ostmoe, Patricia M. Learning Style Preference and Selection of Learning Strategies: Consideration and Implications for Nurse Educators. Journal of Nursing Education. 23 (January 1984) : 27 - 30.
- Ovnik, Mary Ann. Contract Teaching. Science and Children. 13 (March, 1976): 44-45.

- Quasius, Elizabeth L. Homework Sweet Homework : Contract for Success.
Instructor. 44 (October, 1984): 39.
- Schmitz, Charles D., and Elizabeth A. Schmitaz. Individualized
Contracting in the Elementary Classroom. School and
Community, 58 (May, 1972): 14-15.
- Sharp, Billy B. Contract Learning and Humanistic Education.
Educational Technology. 11 (June, 1971): 28-30.
- Skinner, B.F. About Behaviorism. New York : Alfred A.Knopt
Co, Led., 1974.
- Smith Samuel. Best Method of Study. London: Barnes & Noble, Inc.,
1970.
- Stewart, James W., and Jack Shank. Student-Teacher Contracting :
A Vehicle for Individualizing Instruction. Audiovisual
Instruction, 18 (January, 1973): 31-34.
- Swift Marshall S., and George Spivack. Alternative Teaching
Strategies. Illinois : Champaign, 1975.
- Thorndike, Robert L. Measurement and Evaluation in Psychology and
Education. New York: John Willy & sons, Inc., 1955.
- Torrance, E.P. Mental Health and Achievement: Increasing Potthential
and Reducing School Dropout. New York : John Wiley & Sons,
Inc., 1965.
- Walter, Tim, and Siebert, Al. Student Success. New York: Holt
Rinehart and Winston, Inc., 1976.
- Wiles Kimball. Teaching for Better School. 2nd ed. Englewood
California: N,J., Prentice-Hall, 1959.

- Wilson, James W. Evaluation of Learning in Secondary School Mathematics. In Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning. pp.140-162. Benjamin S, Bloom editor, New York: McGraw-Hill Book Co., 1971.
- Wolrin, Andrew D., and Darlyn R. Wolvin. Contract Grading in Technical Speech Communication. The Speech Teacher. 24 (March, 1975): 139-142.
- Wright, John C. Helping Students Write Contracts. Journal of Reading, 15 (April, 1972): 521-522.
- Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis. 3rd ed. New York: Harper & Row, Publishers, Inc., 1973.
- Yarber, William L. A Comparison of the Relationship of the Grade Contract and Traditional Grading Methods to Changes in Knowledge and Attitude. The Journal of School Health, 44 (September, 1974): 395-398.
- _____. Comparing Contract and Traditional Grading Techniques for Ninth Grade Students. Education, 95 (Summer, 1975): 363-367.
- Youngberg, Linda., and DeeDee Jones. Performance Contracts Help Teach Tumbling. Journal of Physical Education and Recreation, 51 (November/December, 1980): 63.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. อาจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง
ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเดิมบางนางบวช
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุดร วงษ์เวช
สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี
3. อาจารย์ ภูสิต รุจจนเวท
ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. อาจารย์ สุนันทา สุนทรประเสริฐ
โรงเรียนสุพรรณภูมิ จังหวัดสุพรรณบุรี
5. อาจารย์ มนุ สมบูรณ์เหลือ
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

สถิติที่เข้าในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางและตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. การหาค่าเฉลี่ยของคะแนน (\bar{X})

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ = ผลรวมกำลังสองของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่ม

3. การหาค่าระดับความยาก (Level of Difficulty) ของข้อทดสอบ

ใช้สูตรของจอห์นสัน (Johnson) ดังนี้

$$P = \frac{R_U + R_L}{2f}$$

เมื่อ P = ค่าระดับความยาก

R_U = จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบในแต่ละข้อสอบ

R_L = จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบในแต่ละข้อสอบ

f = จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

4. การหาค่าอำนาจจำแนก (Power of Discrimination) ของข้อสอบ โดยวิธีสูตรของ ไลน์เลห์ (Findley) ดังนี้

$$\text{ค่าอำนาจจำแนก } D = \frac{R_u - R_L}{f}$$

D = อำนาจจำแนก

R_u = จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบในแต่ละข้อถูก

R_L = จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบในแต่ละข้อถูก

f = จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

5. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหาความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงแบบ กูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (Kuder Richardson Reliability) ดังนี้

$$KR_{20} \quad r_{XX} = \frac{k}{k-1} \cdot \left[1 - \frac{\sum pq}{s_x^2} \right]$$

เมื่อ r_{XX} = สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง

k = จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ

p = สัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อได้ถูกต้อง

q = สัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อผิด

$\sum pq$ = ความแปรปรวนของคะแนนต่อละข้อ

s_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ถูกทดสอบทั้งหมด

6. การเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน และคะแนนทดสอบหลังเรียน โดยการทดสอบค่าที่ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{Z}_D}{\sqrt{\frac{N\bar{Z}_D^2 - (\sum Z_D)^2}{(N-1)}}$$

เมื่อ t = ความแตกต่างของมัธยฐานเลขคณิต

\bar{Z}_D = ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

$\sum Z_D^2$ = ผลรวมกำลังสองของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

N = จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

df = $(N-1)$

7. การคำนวณเพื่อทดสอบความแปรปรวนของคะแนน ใช้สูตร

$$F = \frac{S_{x_1}^2}{S_{x_2}^2}$$

เมื่อ F = ความแปรปรวนของคะแนน

$S_{x_1}^2$ = กำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มากกว่า

$S_{x_2}^2$ = กำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่น้อยกว่า

8. การคำนวณค่าร้อยละของแต่ละรายพฤติกรรม มีวิธีการดังนี้

$$\text{ร้อยละของรายพฤติกรรมแต่ละข้อ} = \frac{\text{ความถี่ของรายพฤติกรรมข้อนั้น} \times 100}{\text{ความถี่รวมทั้งหมดที่รายการพฤติกรรมนั้นระบุอยู่}}$$

(ประกอบ กรรณสูต, 2535)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 หน่วยชาติไทย เรื่องบุคคลสำคัญ ศาสนา และโบราณสถานโบราณวัตถุที่สำคัญ
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อหาค่าระดับความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก

ข้อ	$R_U 25\%$	$R_L 25\%$	ความแตกต่าง	รวม	D	P	สรุป
1	10	6	4	16	0.27	0.53	/
2	11	8	3	19	0.20	0.63	/
3	5	1	4	6	0.27	0.20	/
4	6	2	4	8	0.27	0.27	/
5	4	4	0	8	0	0.27	x
6	8	2	6	10	0.40	0.33	/
7	2	0	2	2	0.13	0.07	x
8	10	3	7	13	0.47	0.43	/
9	4	0	4	4	0.27	0.13	x
10	4	0	4	4	0.27	0.13	x
11	5	1	4	6	0.27	0.20	/
12	8	7	1	15	0.07	0.50	x
13	5	4	1	9	0.07	0.30	x
14	4	2	2	6	0.13	0.20	x
15	2	0	2	2	0.13	0.07	x
16	9	3	6	15	0.20	0.50	/
17	10	6	4	16	0.27	0.53	/
18	0	0	0	0	0	0	x

ข้อ	$R_U25\%$	$R_L25\%$	ความแตกต่าง	รวม	D	P	สรุป
19	7	3	4	10	0.27	0.33	/
20	7	4	3	11	0.20	0.37	/
21	12	7	5	19	0.33	0.63	/
22	12	5	7	17	0.47	0.57	/
23	7	4	3	11	0.20	0.37	/
24	12	8	4	20	0.27	0.67	/
25	10	4	6	14	0.40	0.47	/
26	3	0	3	3	0.20	0.10	x
27	6	2	4	8	0.27	0.27	/
28	10	2	8	12	0.53	0.40	/
29	10	4	6	14	0.40	0.47	/
30	5	1	4	6	0.27	0.20	/
31	7	1	6	8	0.40	0.27	/
32	1	0	1	1	0.07	0.03	x
33	6	0	6	6	0.40	0.20	/
34	6	1	5	7	0.33	0.23	/
35	3	3	0	6	0	0.20	x
36	1	0	1	1	0.07	0.03	x
37	5	0	5	5	0.33	0.17	x
38	12	1	11	13	0.73	0.43	/
39	4	1	3	5	0.20	0.17	x
40	10		8	12	0.53	0.40	/
41	6	3	3	9	0.20	0.30	/

ข้อ	$R_U 25\%$	$R_L 25\%$	ความแตกต่าง	รวม	D	P	สรุป
42	6	2	4	8	0.27	0.27	/
43	5	3	2	8	0.13	0.27	x
44	6	3	3	9	0.20	0.30	/
45	6	1	5	7	0.33	0.23	/
46	4	0	4	4	0.27	0.13	x
47	8	2	6	10	0.40	0.33	/
48	5	1	4	6	0.27	0.20	/
49	6	2	4	8	0.27	0.27	/
50	6	0	6	6	0.40	0.20	/
51	5	2	3	7	0.20	0.23	/
52	8	3	5	10	0.33	0.37	/
53	5	2	3	7	0.20	0.23	/
54	6	1	5	7	0.33	0.23	/
55	4	0	4	4	0.27	0.13	x
56	5	2	3	7	0.20	0.23	/
57	5	1	4	6	0.27	0.20	/
58	1	1	0	2	0	0.07	x
59	10	3	7	13	0.47	0.43	/
60	5	2	3	7	0.20	0.23	/
61	15	9	6	24	0.40	0.80	/
62	14	11	3	25	0.20	0.83	/
63	13	8	5	21	0.33	0.70	/
64	12	7	5	19	0.33	0.63	/

ข้อ	R _U 25%	R _L 25%	ความแตกต่าง	รวม	D	P	สรุป
65	12	3	9	15	0.60	0.50	/
66	10	5	5	15	0.33	0.50	/
67	8	3	5	11	0.33	0.37	/
68	13	7	6	20	0.40	0.67	/
69	15	9	6	24	0.40	0.80	/
70	12	9	3	21	0.20	0.70	/

เครื่องหมาย / หมายถึง ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .20 ขึ้นไป และค่าความยากง่ายตั้งแต่ .20 - .80 ซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ในระดับดีขึ้นไปใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยชาติไทย เรื่อง บุคคลสำคัญ ศาสนา และโบราณสถาน โบราณวัตถุที่สำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 51 ข้อ จับสลากออก 1 ข้อ คือ ข้อ 40 เหลือแบบทดสอบเพียง 50 ข้อ

เครื่องหมาย x หมายถึง ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า .20 ซึ่งเป็นข้อที่ไม่ดีสมควรตัดทิ้งมีจำนวน 19 ข้อ

ตารางที่ 10 แสดงระดับความยาก และค่าอำนาจจำแนกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยชาติไทย เรื่อง บุคคลสำคัญ ศาสนา
 และโบราณสถานโบราณวัตถุที่สำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อ	D	P	ข้อ	D	P	ข้อ	D	P	ข้อ	D	P
1.	0.38	0.81	16.	0.25	0.50	31.	0.50	0.38	46.	0.25	0.88
2.	0.50	0.63	17.	0.25	0.75	32.	0.63	0.56	47.	0.75	0.50
3.	0.25	0.63	18.	0.75	0.63	33.	0.38	0.81	48.	0.63	0.69
4.	0.88	0.56	19.	0.50	0.63	34.	0.50	0.38	49.	0.63	0.56
5.	0.38	0.63	20.	0.63	0.56	35.	0.38	0.69	50.	0.25	0.88
6.	0.38	0.44	21.	0.50	0.50	36.	0.75	0.63			
7.	0.50	0.38	22.	0.25	0.38	37.	0.50	0.50			
8.	0.25	0.38	23.	0.75	0.50	38.	0.38	0.63			
9.	0.25	0.88	24.	0.25	0.88	39.	0.25	0.75			
10.	0.25	0.63	25.	0.25	0.50	40.	0.38	0.81			
11.	0.63	0.56	26.	0.50	0.50	41.	0.38	0.56			
12.	0.38	0.44	27.	0.25	0.88	42.	0.38	0.31			
13.	0.38	0.56	28.	0.25	0.75	43.	0.25	0.50			
14.	0.88	0.56	29.	0.25	0.75	44.	0.63	0.56			
15.	0.50	0.38	30.	0.25	0.88	45.	0.38	0.69			

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์รายข้อหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยชาติไทย เรื่อง บุคคลสำคัญ ศาสนา
 และโบราณสถานโบราณวัตถุที่สำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คนที่ ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	จำนวน คนที่ ตอบถูก	p	q	pq
1.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	13	.81	.19	.15
2.	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	10	.63	.37	.23
3.	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	10	.63	.37	.23
4.	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	9	.56	.44	.25
5.	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	10	.63	.37	.23
6.	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	7	.44	.56	.25
7.	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	6	.38	.62	.24
8.	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	6	.38	.62	.24
9.	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	14	.88	.12	.11
10.	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	10	.63	.37	.23
11.	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	9	.56	.44	.25
12.	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	7	.44	.56	.25
13.	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	9	.56	.44	.25
14.	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	9	.56	.44	.25
15.	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	6	.38	.62	.24
16.	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	8	.50	.50	.25
17.	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	12	.75	.25	.19
18.	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	10	.63	.37	.23
19.	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	10	.63	.37	.23
20.	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	9	.56	.44	.25

ตารางที่ 11 (ต่อ)

คนที่ ชื่อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	จำนวน คนที่ ตอบถูก	p	q	pq
	21.	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	8	.50	.50
22.	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	6	.38	.62	.24
23.	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	8	.50	.50	.25
24.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	14	.88	.12	.11
25.	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	8	.50	.50	.25
26.	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	8	.50	.50	.25
27.	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	14	.88	.12	.11
28.	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	12	.75	.25	.19
29.	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	12	.75	.25	.19
30.	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	14	.88	.12	.11
31.	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	6	.38	.62	.24
32.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	9	.56	.44	.25
33.	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	13	.81	.19	.16
34.	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	6	.38	.62	.24
35.	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	11	.69	.31	.21
36.	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	10	.63	.37	.23
37.	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	8	.50	.50	.25
38.	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	10	.63	.37	.23
39.	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	12	.75	.25	.19
40.	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	13	.81	.19	.16

คนที่ ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	จำนวน คนที่ ตอบถูก	p	q	pq
	41.	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	9	.56	.44
42.	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	.31	.69	.21
43.	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	8	.50	.50	.25
44.	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	9	.56	.44	.25
45.	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	11	.69	.31	.21
46.	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	14	.88	.12	.11
47.	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	8	.50	.50	.25
48.	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	11	.69	.31	.21
49.	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	11	.69	.31	.21
50.	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14	.88	.12	.11
คะแนน ที่ได้ X	35	34	36	37	43	32	38	42	19	18	17	28	26	27	29	31	$\Sigma X=492$			
X ²	1223	1156	1296	1369	1849	1024	1444	1764	361	324	289	784	676	729	841	961	$\Sigma X^2=16,092$			

N=16

$\Sigma pq=10.66$

S.D.=7.76

k = 50

S.D.²=60.19

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยชาติไทย เรื่อง บุคคลสำคัญ

ศาสนา และโบราณสถานโบราณวัตถุที่สำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อ	p	q	pq	ข้อ	p	q	pq	ข้อ	p	q	pq
1.	.81	.19	.15	21.	.50	.50	.25	41.	.56	.44	.25
2.	.63	.37	.23	22.	.38	.62	.24	42.	.31	.69	.21
3.	.63	.37	.23	23.	.50	.50	.25	43.	.50	.50	.25
4.	.56	.44	.25	24.	.88	.12	.11	44.	.56	.44	.25
5.	.63	.37	.23	25.	.50	.50	.25	45.	.69	.31	.21
6.	.44	.56	.25	26.	.50	.50	.25	46.	.88	.12	.11
7.	.38	.62	.24	27.	.88	.12	.11	47.	.50	.50	.25
8.	.38	.62	.24	28.	.75	.25	.19	48.	.88	.12	.11
9.	.88	.12	.11	29.	.75	.25	.19	49.	.56	.44	.25
10.	.63	.37	.23	30.	.88	.12	.11	50.	.88	.12	.11
11.	.56	.44	.25	31.	.38	.62	.24				
12.	.44	.56	.25	32.	.56	.44	.25				
13.	.56	.44	.25	33.	.81	.19	.16				
14.	.56	.44	.25	34.	.38	.62	.24				
15.	.38	.62	.24	35.	.69	.31	.21				
16.	.50	.50	.25	36.	.63	.37	.23				
17.	.75	.25	.19	37.	.50	.50	.25				
18.	.63	.37	.23	38.	.63	.37	.23				
19.	.63	.37	.23	39.	.75	.25	.19				
20.	.56	.44	.25	40.	.81	.19	.16				

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบคะแนนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สื่อการเรียนรู้ ก่อนและหลังการเรียน

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		ลำดับที่	กลุ่มทดลอง	
	pre-test	post-test		pre-test	post-test
1.	31	42	16.	20	37
2.	28	38	17.	31	38
3.	20	37	18.	22	32
4.	27	39	19.	26	33
5.	27	38	20.	23	33
6.	26	36	21.	26	38
7.	33	44	22.	24	38
8.	28	37	23.	18	32
9.	22	36	24.	14	31
10.	29	34	25.	19	33
11.	32	41	26.	30	31
12.	24	34	27.	25	34
13.	28	42	28.	21	37
14.	16	30	29.	26	33
15.	25	38	30.	19	31
			$\sum x$	740	1,077
			$\sum x^2$	18,928	39,053
			\bar{x}	24.67	35.90
			S.D.	4.74	3.60

การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของก่อนการเรียน

ใช้สูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \frac{(\sum X)^2}{N}}$$

$$\sum X = 740$$

$$\sum X^2 = 18,928$$

$$N = 30$$

แทนค่า
$$S.D. = \sqrt{\frac{18,928}{30} - \frac{(740)^2}{30}}$$

$$= 4.74$$

การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของหลังการเรียน

ใช้สูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \frac{(\sum X)^2}{N}}$$

$$\sum X = 1,077$$

$$\sum X^2 = 39,053$$

$$N = 30$$

แทนค่า
$$S.D. = \sqrt{\frac{39,053}{30} - \frac{(1,077)^2}{30}}$$

$$= 3.60$$

ตารางที่ 14: การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้
 สัญญาการเรียน ก่อนและหลังการเรียน

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง				ลำดับที่	กลุ่มทดลอง			
	pre-test	post-test	D	D ²		pre-test	post-test	D	D ²
1.	31	42	11	121	16.	20	37	17	289
2.	28	38	10	100	17.	31	38	7	49
3.	20	37	17	289	18.	22	32	10	100
4.	27	39	12	144	19.	26	33	7	49
5.	27	38	11	421	20.	23	33	10	100
6.	26	36	10	100	21.	26	38	12	144
7.	33	44	11	121	22.	24	38	14	196
8.	28	37	9	81	23.	18	32	14	196
9.	22	36	14	196	24.	14	31	17	289
10.	29	34	5	25	25.	19	33	14	196
11.	32	41	9	81	26.	30	31	1	1
12.	24	34	10	100	27.	25	34	9	81
13.	28	42	14	196	28.	21	37	16	256
14.	16	30	14	196	29.	26	33	7	49
15.	25	38	13	169	30.	19	31	12	144
							รวม	378	4,179

การทดสอบความมีนัยสำคัญความแตกต่างของคะแนน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สื่อจากการเรียน ก่อนและหลังการเรียน

$$\text{ใช้สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$$N = 30$$

$$\sum D = 378$$

$$\sum D^2 = 4,179$$

$$\text{สมมติฐาน } H_0 = u_1 < u_2$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร } t &= \frac{378}{\sqrt{\frac{(30 \times 4,179) - (378)^2}{30 - 1}}} \\ &= 15.38 \end{aligned}$$

.05 $t_{29} = 1.699$ แต่ค่าคำนวณได้มีค่ามากกว่าในตาราง แสดงว่านักเรียน
กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สื่อจากการเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยชาติไทย เรื่อง บุคคลสำคัญ ศาสนา และโบราณสถาน
โบราณวัตถุที่สำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 15: การเปรียบเทียบคะแนนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สัญญาณการเรียน
เรื่องบุคคลสำคัญ ก่อนและหลังการเรียน

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		ลำดับที่	กลุ่มทดลอง	
	pre-test	post-test		pre-test	post-test
1.	13	17	16.	8	14
2.	11	15	17.	9	14
3.	10	16	18.	10	13
4.	12	15	19.	7	14
5.	10	14	20.	12	14
6.	9	16	21.	7	15
7.	12	17	22.	9	13
8.	10	15	23.	10	13
9.	9	14	24.	6	12
10.	11	15	25.	7	14
11.	11	17	26.	9	13
12.	8	13	27.	10	15
13.	8	14	28.	7	12
14.	6	13	29.	9	14
15.	10	15	30.	11	15
			$\sum x$	281	431
			$\sum x^2$	2,731	6,245
			\bar{x}	9.36	14.36
			S.D.	1.81	1.33

การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของก่อนการเรียน

ใช้สูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \frac{(\sum X)^2}{N}}$$

$$\sum X = 281$$

$$\sum X^2 = 2,731$$

$$N = 30$$

แทนค่า
$$S.D. = \sqrt{\frac{2,731}{30} - \frac{(281)^2}{30}}$$

$$= 1.81$$

การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของหลังการเรียน

ใช้สูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \frac{(\sum X)^2}{N}}$$

$$\sum X = 431$$

$$\sum X^2 = 6,245$$

$$N = 30$$

แทนค่า
$$S.D. = \sqrt{\frac{6,245}{30} - \frac{(431)^2}{30}}$$

$$= 1.33$$

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สื่อจากการเรียน
เรื่องบุคคลสำคัญ ก่อนและหลังการเรียน

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง				ลำดับที่	กลุ่มทดลอง				
	pre-test	post-test	D	D ²		pre-test	post-test	D	D ²	
1.	13	17	4	16	16.	8	14	6	36	
2.	11	15	4	16	17.	9	14	5	25	
3.	10	16	6	36	18.	10	13	3	9	
4.	12	15	3	9	19.	7	14	7	49	
5.	10	14	4	16	20.	12	14	2	4	
6.	9	16	7	49	21.	7	15	8	64	
7.	12	17	5	25	22.	9	13	4	16	
8.	10	15	5	25	23.	10	13	3	9	
9.	9	14	5	25	24.	6	12	6	36	
10.	11	15	4	16	25.	7	14	7	49	
11.	11	17	6	36	26.	9	13	4	16	
12.	8	13	5	25	27.	10	15	5	25	
13.	8	14	6	36	28.	7	12	5	25	
14.	6	13	7	49	29.	9	14	5	25	
15.	10	15	5	25	30.	11	15	4	16	
								รวม	150	808

การทดสอบความมีนัยสำคัญความแตกต่างของคะแนน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สื่อการเรียนรู้ เรื่องบุคคลสำคัญ ก่อนและหลังการเรียน

ใช้สูตร
$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$$N = 30$$

$$D = 150$$

$$D^2 = 808$$

สมมติฐาน $H_0 = u_1 < u_2$

แทนค่าในสูตร
$$t = \frac{150}{\sqrt{\frac{(30 \times 808) - (150)^2}{30 - 1}}}$$

$$= 19.35$$

.05 $t_{29} = 1.699$ แต่ค่าคำนวณได้มีค่ามากกว่าในตาราง แสดงว่านักเรียน
กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สื่อการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยของคะแนน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
หน่วยชาติไทย เรื่อง บุคคลสำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบคะแนนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สัญญาณการเรียน
เรื่องศาสนา ก่อนและหลังการเรียน

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		ลำดับที่	กลุ่มทดลอง	
	pre-test	post-test		pre-test	post-test
1.	11	16	16.	9	13
2.	9	15	17.	9	15
3.	7	14	18.	6	13
4.	8	16	19.	8	14
5.	12	16	20.	7	15
6.	10	14	21.	11	15
7.	10	18	22.	6	10
8.	9	14	23.	7	13
9.	7	13	24.	5	11
10.	6	13	25.	9	14
11.	13	14	26.	6	10
12.	7	13	27.	10	15
13.	8	15	28.	8	13
14.	6	12	29.	6	10
15.	12	14	30.	7	12
			$\sum X$	249	410
			$\sum X^2$	2,195	5,706
			\bar{x}	8.30	13.66
			S.D.	2.06	1.84

การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของก่อนการเรียน

ใช้สูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \frac{(\sum X)^2}{N}}$$

$$\sum X = 249$$

$$\sum X^2 = 2,195$$

$$N = 30$$

แทนค่า
$$S.D. = \sqrt{\frac{2,195}{30} - \frac{(249)^2}{30}}$$

$$= 2.06$$

การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของหลังการเรียน

ใช้สูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \frac{(\sum X)^2}{N}}$$

$$\sum X = 410$$

$$\sum X^2 = 5,706$$

$$N = 30$$

แทนค่า
$$S.D. = \sqrt{\frac{5,706}{30} - \frac{(410)^2}{30}}$$

$$= 1.84$$

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สื่อการเรียนรู้ เรื่องศาสนา ก่อนและหลังการเรียน

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง				ลำดับที่	กลุ่มทดลอง			
	pre-test	post-test	D	D ²		pre-test	post-test	D	D ²
1.	11	16	5	25	16.	9	13	4	16
2.	9	15	6	36	17.	9	15	6	36
3.	7	14	7	49	18.	6	13	7	49
4.	8	16	8	64	19.	8	14	6	36
5.	12	16	4	16	20.	7	15	8	64
6.	10	14	4	16	21.	11	15	4	16
7.	10	18	8	64	22.	6	10	4	16
8.	9	14	5	25	23.	7	13	6	36
9.	7	13	6	36	24.	5	11	6	36
10.	6	13	7	49	25.	9	14	5	25
11.	13	14	1	1	26.	6	10	4	16
12.	7	13	6	36	27.	10	15	5	25
13.	8	15	7	49	28.	8	13	5	25
14.	6	12	6	36	29.	6	10	4	16
15.	12	14	2	4	30.	7	12	5	25
							รวม	161	943

การทดสอบความมีนัยสำคัญความแตกต่างของคะแนน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สื่อการเรียนรู้ เรื่องศาสนา ก่อนและหลังการเรียน

$$\text{ใช้สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$$N = 30$$

$$\sum D = 161$$

$$\sum D^2 = 943$$

$$\text{สมมติฐาน } H_0 = u_1 < u_2$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร } t &= \frac{161}{\sqrt{\frac{(30 \times 943) - (161)^2}{30 - 1}}} \\ &= 15.83 \end{aligned}$$

.05 $t_{29} = 1.699$ แต่ค่าคำนวณได้มีค่ามากกว่าในตาราง แสดงว่านักเรียน
กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สื่อการเรียนรู้เรื่องศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบคะแนนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สื่อการเรียนรู้ เรื่องโบราณสถานโบราณวัตถุที่สำคัญ ก่อนและหลังการเรียนรู้

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		ลำดับที่	กลุ่มทดลอง	
	pre-test	post-test		pre-test	post-test
1.	14	18	16.	11	15
2.	12	16	17.	12	16
3.	13	18	18.	10	14
4.	11	16	19.	10	14
5.	10	16	20.	9	13
6.	10	16	21.	8	14
7.	13	18	22.	12	16
8.	9	15	23.	8	12
9.	8	14	24.	7	13
10.	11	14	25.	8	12
11.	10	14	26.	9	12
12.	10	13	27.	7	11
13.	9	14	28.	8	14
14.	10	15	29.	6	11
15.	10	16	30.	11	15
			$\sum X$	296	435
			$\sum X^2$	3,048	6,386
			\bar{x}	9.86	14.50
			S.D.	2.06	1.62

การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของก่อนการเรียน

ใช้สูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \frac{(\sum X)^2}{N}}$$

$$\sum X = 296$$

$$\sum X^2 = 3,048$$

$$N = 30$$

แทนค่า
$$S.D. = \sqrt{\frac{3,048}{30} - \frac{(296)^2}{30}}$$

$$= 2.06$$

การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของหลังการเรียน

ใช้สูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \frac{(\sum X)^2}{N}}$$

$$\sum X = 435$$

$$\sum X^2 = 6,386$$

$$N = 30$$

แทนค่า
$$S.D. = \sqrt{\frac{6,386}{30} - \frac{(435)^2}{30}}$$

$$= 1.62$$

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สื่อการเรียนรู้เรื่องโบราณสถานโบราณวัตถุที่สำคัญ ก่อนและหลังการเรียนรู้

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง				ลำดับที่	กลุ่มทดลอง			
	pre-test	post-test	D	D ²		pre-test	post-test	D	D ²
1.	14	18	4	16	16.	11	15	4	16
2.	12	16	4	16	17.	12	16	4	16
3.	13	18	5	25	18.	10	14	4	16
4.	11	16	5	25	19.	10	14	4	16
5.	10	16	6	36	20.	9	13	4	16
6.	10	16	6	36	21.	8	14	6	36
7.	13	18	5	25	22.	12	16	4	16
8.	9	15	6	36	23.	8	12	4	16
9.	8	14	6	36	24.	7	13	6	36
10.	11	14	3	9	25.	8	12	4	16
11.	10	14	4	16	26.	9	12	3	9
12.	10	13	3	9	27.	7	11	4	16
13.	9	14	5	25	28.	8	14	6	36
14.	10	15	5	25	29.	6	11	5	25
15.	10	16	6	36	30.	11	15	4	16
							รวม	140	673

การทดสอบความมีนัยสำคัญความแตกต่างของคะแนน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 ของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สื่อการเรียนรู้ เรื่องโบราณสถานโบราณวัตถุที่สำคัญ
 ก่อนและหลังการเรียน

$$\text{ใช้สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$$N = 30$$

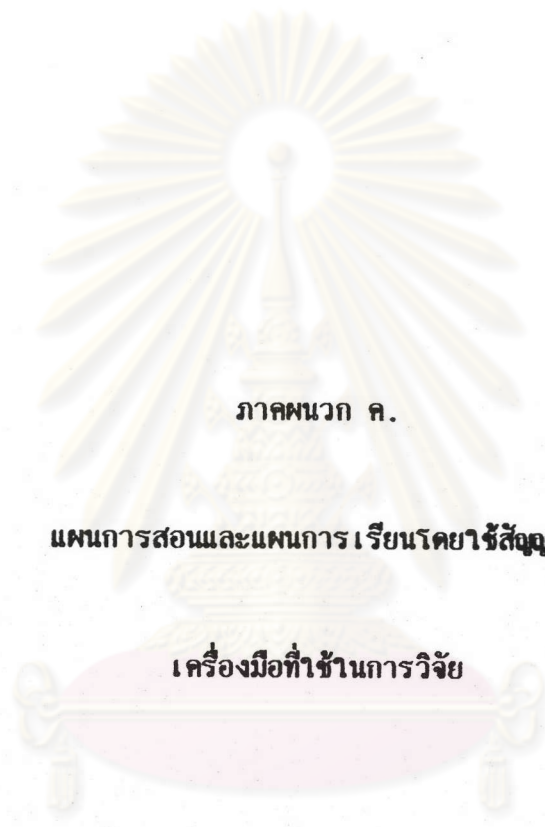
$$\sum D = 140$$

$$\sum D^2 = 673$$

$$\text{สมมติฐาน } H_0 = u_1 < u_2$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร } t &= \frac{140}{\sqrt{\frac{(30 \times 673) - (140)^2}{30 - 1}}} \\ &= 31.04 \end{aligned}$$

.05 $t_{29} = 1.699$ แต่ค่าคำนวณได้มีค่ามากกว่าในตาราง แสดงว่านักเรียน
 กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สื่อการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยของคะแนน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 หน่วยงานไทย เรื่องโบราณสถานโบราณวัตถุที่สำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการเรียน
 สูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาคผนวก ค.

แผนการสอนและแผนการเรียนรู้โดยใช้สื่อทางการเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนโดยการใช้สัญญาณการเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนโดยใช้สัญญาณการเรียน

เรื่อง บุคคลสำคัญ

ความคิดรวบยอด/หลักการ

ประวัติบุคคลสำคัญเป็นเครื่องเตือนใจให้เห็นคุณค่าของการทำความดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายวีรกรรมหรือผลงานสำคัญของท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร ท้าวสุรนารีได้
2. นักเรียนสามารถอธิบายวีรกรรมหรือผลงานสำคัญของท้าวสุรนารีได้
3. นักเรียนสามารถอธิบายวีรกรรมหรือผลงานสำคัญของท้าวศรีสุนทรได้
4. นักเรียนบอกผลงานดีเด่นของบุคคลตัวอย่างในห้องเรียนได้อย่างน้อย 1 คน
5. นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลประกอบหลักฐานในการยกย่องบุคคลนั้น ๆ ได้
6. นักเรียนเลือกน่านแนวคิดหรือการปฏิบัติตนของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ และบุคคลตัวอย่างในห้องเรียนไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา

ประวัติและผลงานดีเด่นของบุคคลต่อไปนี้

1. ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร
2. ท้าวสุรนารี
3. สุนทรภู่
4. บุคคลตัวอย่างในห้องเรียน (ให้เลือกบุคคลที่มีผลงานดีเด่นเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม)

ระยะเวลาในการเรียน 5 ชั่วโมง

การประเมินผล

1. การสังเกต
การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิทยาการ
การทำงานร่วมกัน
การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
2. การตรวจผลงานของนักเรียน
รายงาน
ผลการปฏิบัติงาน
ตรวจกระดาษคำตอบ
3. การทดสอบด้วยแบบทดสอบ หรือการสัมภาษณ์
ทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
สอบถามนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยชาติไทย

- หน่วยย่อยที่ 2 บุคคลสำคัญ
- 3 ศาสนา
- 4 โบราณสถานและโบราณวัตถุสำคัญ

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีจำนวน 5 หน้า จำนวนข้อสอบ 50 ข้อ เวลา 60 นาที
2. แบบทดสอบแต่ละข้อมีคำตอบ 4 ตัวเลือก
3. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ในช่องตัวอักษร ก ข ค และ ง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่างการตอบ

1. วันพ่อตรงกับวันใด

ก. 5 ธันวาคม	ข. 10 ธันวาคม
ค. 16 มกราคม	ง. 14 กุมภาพันธ์

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1		X		
2				

4. ถ้าจะเปลี่ยนคำตอบให้ชัดเจนทับคำตอบเดิมแล้ว x ในช่องตัวเลือกใหม่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	x	ข		
2				

5. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ
6. ถ้าพบข้อสอบที่ยากให้ผ่านไปทำข้ออื่นก่อน แล้วค่อยย้อนกลับมาพิจารณาใหม่

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ใครคือวีรสตรีในสมัยรัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
 - ก. ท้าวสุรนารี
 - ข. ท้าวเทพกระษัตรี
 - ค. ท้าวศรีสุนทร
 - ง. ท้าวเทพกระษัตรี-ท้าวศรีสุนทร
2. เมืองกลางในอดีตรอดพ้นจากการโจมตีของพม่า เพราะสาเหตุใด
 - ก. มีพ้อมืองที่ติดเด็ยวกล้ำหาญ
 - ข. มีผู้นำที่กล้าหาญและฉลาด
 - ค. ได้กำลังสนับสนุนมาจากกรุงเทพฯ
 - ง. ได้รับอาวุธที่ส่งาสนับสนุน
3. คนไทยควรนำลักษณะใดของ ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทรไปปฏิบัติ
 - ก. ความเป็นผู้นำ
 - ข. การเป็นผู้ต่อต้าน
 - ค. การเป็นผู้ตาม
 - ง. ความเข้มแข็ง
4. กลยุทธ์ในข้อใดที่ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทรใช้ป้องกันเมืองกลาง
 - ก. ใช้ทหารหญิงรบ
 - ข. ยิงปืนเข้าไปในค่ายพม่า
 - ค. หลอกพม่าว่ามีกำลังมาก
 - ง. มอบเมาสุราทหารพม่า
5. ข้อความใดเหมาะสมกับท้าวสุรนารี
 - ก. มือไวใจกล้า
 - ข. เชื่อไม่ทิ้งแถว
 - ค. หัวทาบเมียงก็คอน
 - ง. หญิงไทยใจเด็ด
6. "เบลก็ไกว ดาบก็แก่ง" ข้อความนี้กล่าวถึงความสามารถของผู้ใด
 - ก. เด็กไทยสมัยโบราณ
 - ข. ทหารไทยสมัยโบราณ
 - ค. ผู้ชายไทยสมัยโบราณ
 - ง. ผู้หญิงไทยสมัยโบราณ
7. การพ่ายแพ้ของกองทัพลาวในการต่อสู้กับขบวนการราชสีมาให้ข้อคิดเรื่องใด
 - ก. ความประมาท
 - ข. การขาดผู้นำที่ดี
 - ค. การขาดความสามัคคี
 - ง. ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว
8. การปฏิบัติการของท้าวสุรนารีนั้นเปรียบเทียบกับข้อใด
 - ก. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
 - ข. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
 - ค. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
 - ง. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

9. คุณลักษณะที่เหมือนกันของท้าวสุรนารี และ ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทรคือข้อใด
- ความเสียสละ
 - ความกล้าหาญ
 - ความรักชาติ
 - ความสามัคคี
10. สุนทรภู่ได้รับการยกย่องว่าเป็นกวีเอกของไทย ลักษณะเด่นของบทกลอนของท่านคือข้อใด
- การใช้สัมผัส
 - มีคติเตือนใจ
 - การใช้คำศัพท์
 - การบรรยายความรู้สึก
11. ผลงานของสุนทรภู่เรื่องใดที่ได้รับความนิยมมากที่สุด
- นิราศเมืองแกลง
 - พระอภัยมณี
 - สิ่งหวัดโรย
 - สุภาษิตสอนหญิง
12. บุคคลที่ควรได้รับการยกย่องมีลักษณะอย่างไร
- มีการศึกษาดี
 - มีความรับผิดชอบ
 - มีความฉลาดเข้มแข็ง
 - มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม
13. "อันอ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก แต่ลมปากหวานหูไม่รู้หาย" เป็นการสอนให้คิดในด้านใด
- การพูด
 - การฟัง
 - การอ่าน
 - การเขียน
14. การศึกษาประวัติบุคคลสำคัญในอดีต ทำให้นักเรียนได้ข้อคิดอะไร
- การมีชื่อเสียง
 - การเสียสละ
 - คุณค่าของการทำดี
 - ความกล้าหาญ
15. หลักคำสอนของศาสนาทุกศาสนามีจุดมุ่งหมายอย่างไร
- สอนให้คนปฏิบัติธรรม
 - สอนให้คนเชื่อมั่นคำสั่งสอน
 - สอนให้คนซาบซึ้งในคำสอน
 - สอนให้คนกระทำแต่ความดี เพื่อให้เกิดสุข
16. ข้อใดเป็นคำกล่าวที่ถูกต้อง
- การแก้ปัญหาโดยใช้หลักธรรมทางศาสนาเป็นเรื่องลำสมัย
 - หลักธรรมทางศาสนาไม่สามารถช่วยในการแก้ปัญหาได้
 - ผู้ใช้หลักธรรมทางศาสนาช่วยแก้ปัญหาควรเป็นคนชราเท่านั้น
 - คนทุกชั้นสามารถใช้หลักธรรมมาปฏิบัติเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

17. ความหมายของพุทธโอวาทคือข้อใด
- โอวาทในศาสนา
 - ปาฏิหาริย์ในพุทธศาสนา
 - สัญลักษณ์ของพุทธศาสนา
 - คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
18. การกระทำของบุคคลใดเหมาะสมที่สุด
- แก่นัดเพื่อนไปตกปลาในวันหยุด
 - กอบชวนเพื่อน ๆ ไปเตะฟุตบอลในบริเวณวัด
 - กล้านำลูกแมวไปปล่อยที่วัด
 - ก่อกวนเพื่อน ๆ ไม่ช่วยกันทำความสะอาดวัด
19. ข้อใดคือผลของการพูดความจริง
- ได้รับความไว้วางใจ เชื่อถือ และการยกย่อง
 - ได้รับการดูถูก และการตำหนิติเตียน
 - ได้รับความลำบากกาย ลำบากใจ
 - ไม่ได้รับความเมตตาและช่วยเหลือ
20. ถ้าครูปีระนันต์ถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ควรจัดอยู่ในวรรณะใด
- พราหมณ์
 - กษัตริย์
 - แพศย์
 - ศูทร
21. ศาสนาคริสต์ถือวันบริสุทธิ์คือวันใด
- วันจันทร์
 - วันพฤหัสบดี
 - วันศุกร์
 - วันอาทิตย์
22. ประมุขของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกคือใคร
- พระสังฆราช
 - พระราชาคณะ
 - บาทหลวง
 - สันตะปาปา
23. ศาสนาที่ไม่มีศาสดาให้กำเนิดคือข้อใด
- พุทธ
 - คริสต์
 - พราหมณ์
 - อิสลาม
24. หลักคำสอนของศาสนาพราหมณ์เรียกว่าอะไร
- พระเวท
 - กुरอาน
 - ละหมาด
 - บัญญัติ 10 ประการ

25. หลักปฏิบัติของศาสนาอิสลามคือข้อใด
- ไปทำบุญที่วัดในวันพระ
 - ไปสวดมนต์ที่มีสยิดทุกวันจันทร์
 - การทำละหมาดวันละ 5 ครั้ง
 - ไปสวดมนต์ที่โบสถ์ในวันอาทิตย์
26. กลุ่มคนไทยในภาคใดที่นับถือศาสนาอิสลามมากที่สุด
- ภาคเหนือ
 - ภาคกลาง
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ภาคใต้
27. ข้อใดเป็นจุดมุ่งหมายของการถือศีลอดของอิสลามิกชนในเดือนรอมฎอน
- ถือว่าได้รับบุญมาก
 - ต้องการฝึกให้เกิดความอดทน
 - เป็นการประหยัดอาหาร
 - เพื่อจะได้ไม่ต้องฆ่าสัตว์ เพราะรับประทานผัก ผลไม้
28. ศาสนาที่เกิดมามีอายุน้อยที่สุดขณะนี้คือศาสนาใด
- ซิกข์
 - คริสต์
 - อิสลาม
 - พราหมณ์-ฮินดู
29. ความชั่วที่ร้ายแรงที่สุดของศาสนาซิกข์คืออะไร
- ความโกรธ
 - ความรัก
 - ตัณหา
 - ความทะเยอทะยาน
30. ข้อใดสัมพันธ์กันและถูกต้อง
- ระหมาด - ซิกข์
 - พุทธโอวาท - พราหมณ์
 - พระเวท - พุทธ
 - บัญญัติ 10 ประการ - ศาสนาคริสต์
31. ศาสนาใดทำให้สิทธิเสรีภาพทุกคนเท่าเทียมกัน
- ซิกข์
 - คริสต์
 - อิสลาม
 - พราหมณ์-ฮินดู
32. ข้อใดเปรียบเทียบความสำคัญของศาสนาได้ถูกต้องที่สุด
- ศาสนาเปรียบเสมือนอาหาร
 - ศาสนาเปรียบเสมือนเกราะบังกาย
 - ศาสนาเปรียบเสมือนยารักษาโรคทางกาย
 - ศาสนาเปรียบเสมือนยารักษาโรคทางใจ

33. โบราณสถานหมายถึงข้อใด
 ก. สิ่งของโบราณที่เคลื่อนที่ได้
 ข. สิ่งก่อสร้างโบราณสามารถเคลื่อนย้ายได้
 ค. สิ่งของโบราณที่ถูกฝัง
 ง. สิ่งก่อสร้างโบราณที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้
34. โบราณสถานโบราณวัตถุเป็นเครื่องบอกถึงความจริงเกี่ยวกับในด้านใด
 ก. ศิลปะ วัฒนธรรม
 ข. ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ
 ค. ความกล้าหาญและความเสียสละ
 ง. ความสามัคคีเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
35. วันอนุรักษ์มรดกไทยตรงกับวันใด
 ก. 2 เมษายน
 ข. 5 ธันวาคม
 ค. 12 สิงหาคม
 ง. 14 กุมภาพันธ์
36. ใครเป็นผู้อันเชิญพระแก้วมรกตประดิษฐานที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
 ก. สมเด็จพระปรมหาราช
 ข. สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า
 ค. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
 ง. สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
37. หน่วยงานใดมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับโบราณสถานและโบราณวัตถุ
 ก. กรมศิลปากร
 ข. กรมการศาสนา
 ค. สำนักพระราชวัง
 ง. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
38. นักเรียนอาจช่วยอนุรักษ์โบราณสถานได้อย่างไร
 ก. ไปเยี่ยมชมบ่อย ๆ
 ข. ช่วยกันรักษาความสะอาด
 ค. ไม่นำขยะไปทิ้งในบริเวณ
 ง. บริจาคเงินซ่อมแซมให้มีสภาพดีขึ้น
39. ข้อใดเป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องในการอนุรักษ์มรดกที่ล้ำค่าของไทย
 ก. จเรเห็นมีคนตัดเศียรพระพุทธรูปจึงรีบแจ้งให้ตำรวจทราบ
 ข. จำรัสไปเที่ยวชมพระธาตุพนมและบริจาคเงินใส่ตู้บริจาค 5 บาท เพื่อซ่อมแซม
 ค. จาตุรงค์ไปชมพิพิธภัณฑ์เห็นของที่แสดงอยู่ตกลงมาจึงเก็บไปให้เจ้าหน้าที่
 ง. จุนไปเที่ยวชมวัดพระแก้วจึงเขียนชื่อตนเองด้วยดินสอไว้ที่กำแพงวัด
40. การซ่อมแซมโบราณสถานโบราณวัตถุบุษนียสถาน บุษนียวัตถุ ที่ถูกหลักการอนุรักษ์คือข้อใด
 ก. ปรับปรุงให้สวยงามเท่าเดิม
 ข. ควรหาวัสดุที่เหมือนเดิมมาซ่อมแซม
 ค. ควรใช้วัสดุที่มีความคงทนมาซ่อมแซม
 ง. ซ่อมแซมรูปแบบให้เข้ากับสภาพปัจจุบัน

41. ถ้านักเรียนจุดพบวัตถุโบราณควรทำอย่างไร
- ก. แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ
 - ข. บอกเพื่อนบ้านให้ไปช่วยขุดหาอีก
 - ค. นำไปเก็บไว้ที่บ้าน
 - ง. ให้นำไปขายในท้องถิ่นอื่น
42. พระธาตุที่เป็นที่เคารพสักการะของชาวไทยและชาวลาวคือข้อใด
- ก. พระธาตุหริภุญชัย
 - ข. พระธาตุพนม
 - ค. พระธาตุไชยา
 - ง. พระธาตุคอกยสุเทพ
43. ถ้าจะพุดถึงพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของไทยให้ชาวต่างชาติได้ศึกษาควรพุดถึงพระพุทธรูปองค์ใด
- ก. พระพุทธชินราช
 - ข. พระพุทธสิหิงค์
 - ค. พระแก้วมรกต
 - ง. หลวงพ่อโสธร
44. พระพุทธรูปที่ประดิษฐานอยู่ที่องค์พระปฐมเจดีย์คือข้อใด
- ก. พระพุทธสิหิงค์
 - ข. พระร่วงโรจนฤทธิ์
 - ค. พระศรีศากยมุณี
 - ง. พระพุทธชินราช
45. ความสำคัญของโบราณสถานโบราณวัตถุข้อใดที่มีประโยชน์มากที่สุด
- ก. เป็นแหล่งท่องเที่ยว
 - ข. เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
 - ค. เป็นแหล่งศึกษาด้านประวัติศาสตร์
 - ง. เป็นสมบัติที่คนไทยภูมิใจมากที่สุด
46. นักข่าวจะทำสารคดีเกี่ยวกับพระพุทธรูปที่มีลักษณะงดงามมากที่สุดจะเลือกทำข่าวของพระพุทธรูปองค์ใด
- ก. พระพุทธสิหิงค์
 - ข. พระแก้วมรกต
 - ค. หลวงพ่อโสธร
 - ง. พระพุทธชินราช
47. นางสาวอารยาจะไปสมัครพระบรมชาติต้องไปที่ใด
- ก. จังหวัดนครพนม
 - ข. จังหวัดนครปฐม
 - ค. จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 - ง. จังหวัดนครราชสีมา
48. ถ้าจะศึกษาประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัยควรศึกษาจากข้อใด
- ก. ตำนานพระร่วง
 - ข. นิทานโบราณคดี
 - ค. จดหมายเหตุกรุงศรี
 - ง. ศิลปจารึก

49. ข้อใดเป็นปูชนียวัตถุทั้งหมด

- ก. พระพุทธชินราช - พระแก้วมรกต
- ข. พระพุทธสิหิงค์ - พระบรมธาตุไชยา
- ค. พระธาตุหริภุญชัย - พระพุทธชินราช
- ง. พระแก้วมรกต - พระปฐมเจดีย์

50. นักเรียนคิดว่าบ้านเชียง อยู่จังหวัดใด

- ก. อุบลราชธานี
- ข. อุดรธานี
- ค. เชียงใหม่
- ง. สกลนคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

หน่วยชาติไทย หน่วยย่อยที่ 2 บุคคลสำคัญ
 หน่วยย่อยที่ 3 ศาสนา
 หน่วยย่อยที่ 4 โบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญ

1. ง 2. ข 3. ก 4. ค 5. ง 6. ง 7. ก
8. ก 9. ข 10. ก 11. ข 12. ง 13. ก 14. ค
15. ง 16. ง 17. ง 18. ง 19. ก 20. ก 21. ง
22. ง 23. ค 24. ก 25. ค 26. ง 27. ข 28. ก
29. ง 30. ง 31. ก 32. ง 33. ง 34. ก 35. ก
36. ง 37. ก 38. ข 39. ง 40. ข 41. ก 42. ข
43. ค 44. ข 45. ค 46. ง 47. ค 48. ง 49. ก
50. ข

แผนการสอนและแผนการเรียนรู้รายวิชาชี้อุตสาหกรรมการเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครู	นักเรียน	
แผนการสอน/เรื่อง	แผนการเรียน/เรื่อง	สื่อการเรียนรู้
1. บุคคลสำคัญ (5 ชั่วโมง)	1.1 ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร 1.2 ท้าวสุรนารี 1.3 สุนทรภู่ 1.4 บุคคลตัวอย่างในท้องถิ่น 1.5 แผนสรุปเรื่องบุคคลสำคัญ 1.6 ทดสอบประจำหน่วยที่ 1	สื่อการเรียนรู้ ฉบับที่ 1
2. ศาสนา (5 ชั่วโมง)	2.1 พุทธโรวาท การปฏิบัติตามพุทธ- โรวาท 2.2 คำสั่งสอนของศาสนาศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย 2.3 การป้องกันการทำลายสถาบัน ศาสนาทุกศาสนา 2.4 การป้องกันการทำลายสถาบัน ศาสนาทุกศาสนา 2.5 แผนสรุปเรื่องศาสนา 2.6 ทดสอบประจำหน่วยที่ 2	สื่อการเรียนรู้ ฉบับที่ 2

ครู	นักเรียน	
แผนการสอน/เรื่อง	แผนการเรียน/เรื่อง	สื่อการเรียน
6. โบราณสถาน โบราณวัตถุสำคัญ (5 ชั่วโมง)	3.1 ความหมายและความแตกต่าง ระหว่างของโบราณสถาน โบราณ วัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ 3.2 โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ 3.3 โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ 3.4 การอนุรักษ์ และการปฏิบัติตน ในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ 3.5 แผนสรุปโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ 3.6 ทดสอบประจำหน่วยที่ 3	สื่อการเรียน ฉบับที่ 3

3.1.3 ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างแผนการสอนโดยใช้สื่อการเรียนโดย
ปรับจากชั้นการสอนของบุญม ศรีสะอาด (2528) มีลำดับขั้นดังนี้

1. ขั้นเตรียม
2. ขั้นตกลงสัญญา
3. ขั้นทำกิจกรรมการเรียน
4. ขั้นประเมินการเรียน

ขั้นตอนในการใช้แผนการสอนโดยใช้สื่อจากการเรียนของครู

1. **ขั้นเตรียม** มีการเตรียมการดังนี้

1.1 การเตรียมตัวครู ครูจะต้องจัดทำสิ่งต่อไปนี้

สร้างแผนการสอนและแผนการเรียนประจำหน่วย

เตรียมและจัดทำอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนที่เตรียมไว้
ให้นักเรียนเลือก

จัดเตรียมเครื่องมือในการประเมินผลสำหรับวิธีการประเมินผลงาน
ของนักเรียน

สร้างแบบทดสอบประจำหน่วยทุกหน่วย

1.2 การเตรียมตัวนักเรียน ครูอธิบายเกี่ยวกับ

วิธีการเรียนโดยใช้สื่อจากการเรียน

การศึกษาในหัวข้อต่าง ๆ ในแผนการเรียน ซึ่งประกอบด้วย

ความคิดรวบยอดของแต่ละหน่วย

จุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วย

กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้ใบงาน

กิจกรรมการประเมินผล

ระยะเวลาในการเรียนและการทำสัญญา

การประเมินผลและวิธีประเมินผล

2. **ขั้นตกลงทำสัญญา** ครูอธิบายเกี่ยวกับ

การเลือกกิจกรรมการเรียนตามแผนการเรียนตามความสนใจให้บรรลุจุดประสงค์
ของหน่วยการเรียน

การศึกษาเนื้อหาจากแหล่งวิทยาการที่ครูเตรียมไว้ให้

การเลือกกิจกรรมการประเมินผล

การกรอกข้อความในสัญญาการเรียน และเสนอเพื่อให้ครูพิจารณาว่ากิจกรรม

ที่เลือกครอบคลุมวัตถุประสงค์ในหน่วยหรือไม่

การลงชื่อของครูและนักเรียนในทำสัญญา

ดังนี้

3. ขั้นทำกิจกรรมการเรียนรู้ ครูอธิบายเกี่ยวกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน

นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในสัญญา โดยปฏิบัติตามแผนการเรียนรู้

นักเรียนขอคำแนะนำปรึกษาจากครู

นักเรียนขอคำแนะนำปรึกษาจากเพื่อน

นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มตามแผนการเรียนรู้ เช่น อภิปรายแสดงความคิดเห็น

นักเรียนค้นคว้าจากแหล่งวิทยาการที่ครูเตรียมไว้

นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการประเมินผลตามที่เลือก

4. ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ ครูอธิบายเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลโดย

ครูประเมินผลงานนักเรียน ในกิจกรรมที่นักเรียนเลือก

นักเรียนแก้ไขปรับปรุงผลงานของตนตามที่ครูเสนอแนะ

นักเรียนทบทวนแบบทดสอบประจำหน่วย

ขั้นตอนในการใช้สัญญาการเรียนรู้ของนักเรียน

1. ขั้นศึกษาแผนการเรียนรู้ นักเรียนศึกษาแผนการเรียนรู้ให้เข้าใจ ถ้ายังไม่เข้าใจให้ถามครู
2. ขั้นตกลงทำสัญญา หลังจากที่นักเรียนศึกษาแผนการเรียนรู้แล้ว นักเรียนร่างสัญญา โดยเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการประเมินผลในสัญญาการเรียนรู้ แล้วนำสัญญามาตกลงกับครู เพื่อให้ครูลงนามเห็นชอบและให้ข้อเสนอแนะ และสามารถปรับเปลี่ยนสัญญาได้
3. ขั้นทำกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ระบุไว้ในสัญญา การเรียนรู้ เมื่อทำเสร็จแต่ละกิจกรรม นักเรียนนำไปให้ครูลงนามรับรอง
4. ขั้นประเมินผล นักเรียนนำเอกสารและผลงานของกิจกรรมการประเมินผลที่นักเรียนทำเรียบร้อยแล้ว มาเสนอครูเพื่อตรวจสอบดูว่าทำกิจกรรมครบตามสัญญาหรือไม่ ถ้านักเรียนทำครบตามสัญญาแล้ว ครูให้นักเรียนทบทวนแบบทดสอบประจำหน่วยเพื่อเป็นการตรวจว่านักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์เพียงไร และเป็นการเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียน

แบบสัญญาการเรียน

สัญญาการเรียน ฉบับที่

ข้าพเจ้า สัญญา กับ อาจารย์ ลาวรรณ สกกุลกรณาอารีย์

ว่าจะเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยย่อยที่ เรื่อง ใ้จบเรื่องภายในวันที่ เดือน กุมภาพันธ์ 2539
โดยเริ่มทำสัญญาวันที่ เดือน กุมภาพันธ์ 2539 ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จจริงในวันที่ เดือน กุมภาพันธ์ 2539 รวมเวลาในการสัญญา วัน

จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรมการ ประเมินผล	แหล่งวิทยาการที่ใช้	วันที่ใช้แหล่ง วิทยาการ	วันที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนเสร็จจริง		
					จุดประสงค์ที่	วัน เดือน ปี	ผู้สอน

ลงชื่อ ผู้สัญญา

ลงชื่อ ผู้รับสัญญา

แผนการเรียนรู้โดยใช้สื่อการเรียนรู้

แผนที่ 1.1

เรื่อง บุคคลสำคัญ

จุดประสงค์

1. ให้นักเรียนสามารถอธิบายวีรกรรมหรือผลงานท้าวเทพกระษัตรี
ท้าวศรีสุนทรได้
5. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นประกอบหลักฐานในการยกย่องบุคคลอื่นได้
6. ให้นักเรียนเลือกนำแนวคิดหรือการปฏิบัติตนของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์
และบุคคลตัวอย่างในท้องถิ่นไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร

แหล่งวิทยาการ เลือกศึกษาจากแหล่งวิทยาการตามความสนใจ

1. สมุดภาพท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร
2. เทปเพลงต้นตระกูลไทย
3. บุคคลที่สามารถให้ความรู้ได้
4. หนังสือ
 1. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องจังหวัดภูเก็ต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4
 2. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสือเรียนสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บ้านเมือง
ของเราและประเทศเพื่อนบ้าน
 3. นรินทร์ เนาวประทีป, หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ กลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. ประวิทย์ เตีย, กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
5. รุจิร ภูสาระ และคณะ, แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนากระบวนการกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
6. สมศักดิ์ สินธุระเวชและคณะ, หนังสือเรียนสมบูรณ์แบบสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนเลือกทำกิจกรรม ตามความสนใจ

1. ศึกษาจากสมุดภาพเรื่องท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร
2. ศึกษาจากเทปเพลงต้นตระกูลไทย
3. ศึกษาจากบุคคลที่สามารถให้ความรู้ได้
4. อ่านหนังสือตามที่เลือกไว้

กิจกรรมการประเมินผล เลือกปฏิบัติกิจกรรม ต่อไปนี้

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียนข้างล่างนี้เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ทุกข้อที่กำหนดคาบเรียน โดยดูว่าจะบรรลุจุดประสงค์ใดจากวงเล็บท้ายข้อ

1. วาดภาพพร้อมเขียนคำอธิบายประกอบเกี่ยวกับประวัติและผลงานที่ได้รับ การยกย่องและข้อคิดจากประวัติและผลงานของท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร (บรรลุจุดประสงค์ที่ 1, 5, 6)
2. เขียนเรียงความ บรรยายเกี่ยวกับประวัติ ผลงานดีเด่นที่สมควรได้รับ การยกย่องข้อคิดที่ได้จากประวัติและผลงานของท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร (บรรลุจุดประสงค์ที่ 1, 5, 6)

3. เขียนสรุปสั้น ๆ เกี่ยวกับ ผลงานดีเด่น ของท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร ในด้านประวัติ ผลงานที่สมควรได้รับการยกย่องและข้อคิดจากประวัติและผลงาน (บรรลุดจุดประสงค์ที่ 1,5,6)
4. เขียนคำถามและคำตอบเกี่ยวกับประวัติผลงานดีเด่นที่สมควรได้รับการยกย่อง ข้อคิดที่ได้จากผลงานของท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร (บรรลุดจุดประสงค์ที่ 1,5,6)
5. จัดป้ายนิเทศแสดงประวัติและผลงานของท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร (บรรลุดจุดประสงค์ที่ 1,5,6)
6. ปั้นหุ่น ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร แล้วเขียนบทพากย์ บรรจุของไว้ บทพากย์ต้องประกอบด้วย ประวัติ ผลงานที่ได้รับยกย่อง ข้อคิดจากผลงาน ของท้าวเทพกระษัตรีท้าวศรีสุนทร (บรรลุดจุดประสงค์ที่ 1,5,6)
7. แบ่งกลุ่มอภิปรายถึงผลงาน ที่สมควรได้รับการยกย่องของท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทรทำรายงานกลุ่ม (บรรลุดจุดประสงค์ที่ 1,5,6)

การประเมินผล

ครูประเมินผล จากการศึกษาปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร

วีรสตรีไทย สองพี่น้องต้นตระกูล ณ กลาง ที่ได้สร้างเกียรติประวัติอันกล้าหาญโดยสู้รบกับพม่าที่ยกทัพมารุกรานเมืองกลาง ในตอนต้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

ในสมัยหนึ่ง เจ้าเมืองกลางมีบุตรชายชื่อทองคำ ท่านทองคำได้แต่งงานกับกุลสตรีชื่อศรีทอง มีบุตรธิดารวม 5 คน หญิงคนโตชื่อจันทร์ หญิงคนรองชื่อมุก ต่อมาได้เป็นท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทรตามลำดับ

ท่านทองคำบิดาของท่านวีรสตรีทั้งสอง ได้เรียนวิชาทหารจนมีความชำนาญในการใช้อาวุธหลายชนิดและชำนาญวิชาทหารเป็นอย่างดี สายเลือดนี้กรบยังได้ถ่ายทอดลงไปถึงบุตรีดาของท่านทองคำอีกด้วย ท่านได้ฝึกหัดคนไทยอื่น ๆ ให้มีความรู้ในการรบด้วยอาวุธชนิดต่าง ๆ จนมีฝีมือคล่องแคล่วว่องไว เมื่อท่านทองคำได้เป็นเจ้าเมืองกลางสืบต่อมา ประชาชนเรียกว่าท่านจอมทองคำ ต่อมาท่านได้จัดงานแต่งงานคุณจันทร์บุตรกับนายภักดีภูธรบุตรจมนายกองเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อท่านจอมทองคำถึงแก่กรรมนายภูธรได้ขึ้นว่าราชการเมืองกลางสืบไป

ใน พ.ศ. 2328 ซึ่งเป็นปีที่ 4 ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระยากลางสามีของคุณหญิงก็ถึงแก่กรรมอีก เมืองกลางจึงขาดผู้เป็นประมุข ขณะนั้นบ้านเมืองตกอยู่ในภาวะคับขันพอดี เพราะพม่าได้ยกกองทัพใหญ่ออกเป็นหลายกองทัพ เพื่อจะตีประเทศไทยให้พินาศ ทั้งทางเหนือ ทางกรุงเทพฯ และทางใต้ สำหรับคุณหญิงจันทร์นั้น แม้จะขาดสามีอันเป็นที่พึ่ง แต่เลือดนักรบในกายได้ช่วยให้คุณหญิงจันทร์คุมสติได้ ไม่หวาดกลัวหรือท้อถอย ร่วมปรึกษากับคุณหญิงมุกและน้อง ๆ ทั้งหมด ที่จะหาทางป้องกันเมืองกลางจากการบุกรุกของศัตรู

คุณหญิงจันทร์เป็นผู้บัญชาการรบ โดยมีคุณหญิงมุกเป็นผู้ช่วย ได้สั่งให้ตั้งค่ายป้องกันพม่าขึ้นหลายค่าย โดยให้น้องเขยเป็นแม่ทัพคุมไว้ค่ายหนึ่ง และนายทองพูนน้องชายคุมไว้อีกค่ายหนึ่ง ส่วนค่ายใหญ่นั้นเป็นที่อพยพของครอบครัวราษฎร เมื่อพม่าได้เมืองตะกั่วทุ่งและตะกั่วป่าแล้วก็มุ่งมาที่เมืองกลางต่อไป พม่ายกกองทัพเข้ามาข้ามช่องแคบมาจอดเรืออยู่ที่ท่าตะเภา แล้วตั้งค่ายขึ้นที่ริมทะเล

จากการลาดตระเวนสอดแนม คุณหญิงจันทร์ได้ทราบว่ กำลังรบของไทยมีน้อยมาก ไม่อาจสู้รบกับพม่าโดยตรงได้ จึงคิดจะถ่วงเวลาให้พม่ารบอยู่นานจนหมดเสบียงอาหารเสียก่อน แล้วจึงจะยกกำลังเข้าโจมตีจับได้ ในการรบตอนแรกกองทัพเมืองกลางซึ่งมีชัยภูมิดีกว่าของพม่า ได้เอาปืนใหญ่พระพิรุณสังหารยิงกราดพม่าไว้ พม่าจึงยังไม่มีโอกาสเข้าตีได้

คุณหญิงจันทร์และคุณหญิงมุก รวบรวมพวกผู้หญิงได้หลายร้อยคนให้แต่งตัวอย่างชาย ตัวคุณหญิงทั้งสองคนแต่งตัวอย่างแม่ทัพ เอาทางมะพร้าวรวมค้ำให้เป็นเงาเพื่อลวงตาพม่าว่าเป็นอาวุธ พอพม่าเริ่มยกพลเตรียมจะเข้าตีค่าย คุณหญิงสั่งให้ยิงปืนพระพิรุณสังหาร ถูกปืนใหญ่ถูกต้นทองหลางน้ำชาตตะบัน ทหารไทยร้องสาท้ออ้อ และพวกผู้หญิงก็เดินบนเบกับทหารชายออกจากค่าย ดูประหนึ่งจะเตรียมโจมตีพม่า พวกพม่าเห็นกำลังทัพเมืองกลางมากมายก็หนีกลับเข้าค่ายไป ตกกลางคืนคุณหญิงกับคุณหญิงมุกพาพวกกลับเข้าเมือง พม่าอยู่ไกลไม่เห็นเพราะเป็นเวลาค่ำ พอรุ่งขึ้นพวกผู้หญิงก็เดินทัพออกจากเมือง เข้าไปในค่ายอีกค่ายกองหนุน ทำเช่นนี้อยู่หลายวันจนพม่าคิดว่า กองทัพในค่ายมีจำนวนมาก เกินกว่ากำลังพม่าจะเข้าตี ฝ่ายไทยคงรบโดยวิธีระดมยิงด้วยปืนใหญ่และปืนเล็ก ยิงนานวัน พวกพม่าเริ่มขาดเสบียงเกิดระส่ำระสายและเสียขวัญ จึงถอยค่ายร่นลงไปเป็นลำดับ ฝ่ายไทยยังคงระดมยิงปืนใหญ่และปืนเล็กอยู่ตลอดเวลา เมื่อได้ทีจึงยกออกตีพม่า จนพม่าแตกพ่ายหนีลงเรือไป

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้ทรงทราบถึงวีรกรรมของคุณหญิงทั้งสอง ในปี พ.ศ. 2329 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งคุณหญิงจันทร์ เป็นท้าวเทพกระษัตรี และคุณหญิงมุกเป็นท้าวศรีสุนทร ส่วนนายทองบุญตรุษายคนที่สามของท่านทองคำ เป็นพระยาถลางว่าราชการเมืองถลางสืบไป

ประวัติของท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร จึงเป็นตัวอย่างอันดีของกุลสตรีไทยที่กล้าหาญและเฉลียวฉลาด ได้ช่วยเมืองกลางให้พ้นภัย ด้วยการวางแผนอย่างรอบคอบ มิให้ฝ่ายไทยต้องเสียเลือดเนื้อโดยไม่จำเป็นหรืออย่างที่เรียกว่า เอาหน้าน้อยสู้พม่า ซึ่งมีแต่หมดเบลีงชีวิตไปโดยไม่ได้ชัยชนะ

อนุสาวรีย์ท้าวเทพกษัตรีและท้าวศรีสุนทร สร้างเป็นรูปท้าวเทพกระษัตรี (จันทร์) และท้าวศรีสุนทร (มุก) แต่งกายแบบผู้หญิงไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ยืนถือดาบเคียงคู่กัน บนฐานคอนกรีตประดับหินอ่อน สูงจากฐานถึงยอดประมาณ 5 เมตร ตั้งอยู่กลางวงเวียนตรงสี่แยกท่าเรือ หรือตำบลศรีสุนทร อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต

มูลเหตุที่จะสร้างอนุสาวรีย์นี้ขึ้น เนื่องมาจากชาวภูเก็ตได้รำลึกถึงบุญคุณของวีรสตรีไทยสองคน คือ คุณหญิงจันทร์ ซึ่งเป็นภรรยาพระยาถลาง และนางมุกซึ่งเป็นน้องสาวของคุณหญิงจันทร์ ได้ช่วยกันรักษาเมืองถลางไว้ให้พ้นจากเงื้อมมือของพม่าได้

การที่พม่ายกพลเข้าตีเมืองถลางในคราวนี้ เกิดขึ้นจากสงครามครั้งใหญ่ เมื่อ พ.ศ. 2328 ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระเจ้าบดุง กษัตริย์พม่าได้ยกกองทัพ อันประกอบด้วยกำลังพลกว่า 140,000 คน ทွ่มเทเข้าตีประเทศไทย พร้อมกันเป็น 5 ทาง ทั้งทางบกและทางเรือ สงครามครั้งนี้เรียกกันในปัจจุบันว่า สงคราม 9 ท้าพ ฝ่ายไทยมีกำลังเพียง 70,000 คนเท่านั้น

สงคราม 9 ท้าพ เป็นสงครามที่เกี่ยวกับความเป็นตายของประเทศไทยเป็นสงครามที่จะตัดสินชะตากรรมของประเทศไทยว่าจะรอดพ้นจากมือของพม่าหรือว่าจะต้องตกไปเป็นประเทศราชของพม่าอีกครั้งหนึ่ง อย่างที่เคยเป็นมาแล้วในสมัยกรุงศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ. 2310 แต่นับว่าเป็นบุญบารมีของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก และสมเด็จพระราชวังบรมมหาสุรสิงหนาทเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ทรงสามารถป้องกันคุ้มครองประเทศชาติไว้ได้ด้วยการอำนวยการสู้รบ ท้าพให้กองทัพของพม่าต้องพ่ายแพ้แก่กองทัพไทยไปทุกหนทุกแห่ง แล้วในที่สุดก็ต้องถอยทัพกลับไป

ส่วนกองทัพเรือของพม่ามีพลรบประมาณ 3,000 คน ได้ยกเข้ามาทางบักกะใต้เข้าตีเมืองตะกั่วป่าทุ่งแตกแล้ว จึงยกไปตีเมืองถลาง แต่ปรากฏว่าพระยาถลางได้ตั้งแก่กรรมเสียก่อนที่พม่าจะไปถึง และพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ยังไม่ได้ทรงแต่งตั้งผู้มาเป็นเจ้าเมืองใหม่

เมื่อกองทัพของพม่ายกไปถึงเกาะถลาง (คือจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบันนี้) จึงได้ยกพลขึ้นบกแล้วตั้งค่ายล้อมเมืองไว้ คุณหญิงจันทร์ซึ่งเป็นภรรยาพระยาถลางกับนางมุกน้องสาวของคุณหญิง จึงได้อำนวยการต่อสู้รบทหารพม่า ได้เกณฑ์พลเมืองทั้งชายและหญิงออกสู้รบเป็นสามารภไม่ยอมให้พม่าเข้าเมืองได้ พม่าได้ตั้งล้อมเมืองถลางอยู่เป็นเวลานานกว่าเดือน เกิดขาดแคลนเสบียงอาหาร จึงต้องถอยทัพกลับไป

แผนการเรียนรู้โดยใช้สัญญาณการเรียน

แผนที่ 1.2

เรื่อง บุคคลสำคัญ

จุดประสงค์

2. ให้นักเรียนสามารถอธิบายวีรกรรมหรือผลงานที่วีรสุนารีได้
5. ให้นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นประกอบหลักฐานในการยกย่องบุคคลอื่นได้
6. ให้นักเรียนสามารถเลือกงานแนวคิดหรือการปฏิบัติตนของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ และบุคคลตัวอย่างในท้องถิ่นไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา ท้าวสุนารี

แหล่งวิทยาการ เลือกศึกษาจากแหล่งวิทยาการตามความสนใจ

1. สมุดภาพท้าวสุนารี
2. เทปเพลงต้นตระกูลไทย
3. บุคคลที่สามารถให้ความรู้ได้
4. หนังสือ
 1. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องจังหวัดภูเก็ต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4
 2. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บ้านเมืองของเราและประเทศเพื่อนบ้าน
 3. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หนังสือแบบเรียนสังคมศึกษา วิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อนบ้าน

4. นรินทร์ เนาวประทีป, หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
5. ประวิทย์ เตีย, กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
6. รุจิร ภูสาระ และคณะ, แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนากระบวนการกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
7. สมศักดิ์ สินธุระเวชอยู่และคณะ, หนังสือเรียนสมบูรณ์แบบสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กิจกรรมการเรียน นักเรียนเลือกทำกิจกรรม ต่อไปนี้

1. ศึกษาจากสมุดภาพเรื่องท้าวสุรนารี
2. ศึกษาจากบุคคลที่ทำความรู้ได้
3. ศึกษาจากเทพเพลงต้นตระกูลไทย
4. อ่านหนังสือตามที่เลือกไว้

กิจกรรมการประเมินผล เลือกปฏิบัติกิจกรรม ต่อไปนี้

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียนข้างล่างนี้เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ทุกข้อที่กำหนดในบทเรียน โดยดูว่าจะบรรลุจุดประสงค์ใดจากวงเล็บท้ายข้อ

1. วาดภาพท้าวสุรนารี พร้อมประกอบคำบรรยายประวัติและผลงานดีเด่น (บรรลุจุดประสงค์ที่ 2, 5, 6)
2. เขียนเรียงความเกี่ยวกับวีรกรรม ประวัตินท้าวสุรนารี พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น ในการปฏิบัติหน้าที่ของท่านว่าคืออะไร (บรรลุจุดประสงค์ที่ 1, 5, 6)
3. เล่าประสบการณ์จากการได้ไปทัศนศึกษาที่จังหวัดนครราชสีมา (สำหรับผู้ที่เคยไปทัศนศึกษา)

- 3.1 เล่าถึงประวัติท้าวสุรนารี (ผ่านจุดประสงค์ที่ 2)
- 3.2 เล่าถึงว่าทำไมท่านจึงได้รับการยกย่อง (บรรลุจุดประสงค์ที่ 5)
- 3.3 แสดงความคิดเห็นว่าเราได้นำตัวอย่างกรปฏิบัติของท่านมาใช้อย่างไร (บรรลุจุดประสงค์ที่ 6)
4. ประดิษฐ์รูปอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีด้วยเศษผ้า, กระดาษ พร้อมทั้งบรรยายสรุปได้ภาพเกี่ยวกับประวัติผลงานที่สมควรได้รับการยกย่องไว้ได้ภาพ ข้อคิดจากประวัติและผลงาน (บรรลุจุดประสงค์ที่ 2,5,6)
5. จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับ
 - 5.1 ประวัติวีรกรรมท้าวสุรนารี (บรรลุจุดประสงค์ที่ 2)
 - 5.2 ข้อความแสดงความคิดเห็นในการยกย่องในความคิดของท้าวสุรนารี (บรรลุจุดประสงค์ที่ 5)
 - 5.3 ข้อความแสดงแนวคิดในการนำแบบอย่างที่ดีจากท้าวสุรนารี มาเป็นแนวทางปฏิบัติ (บรรลุจุดประสงค์ที่ 6)
6. เขียนคำถามพร้อมทั้งคำตอบเรื่องท้าวสุรนารี
 - 6.1 เขียนคำถามเกี่ยวกับการสร้างวีรกรรม (บรรลุจุดประสงค์ที่ 2)
 - 6.2 เขียนคำถามเกี่ยวกับว่าทำไมท่านจึงได้รับการยกย่องสรรเสริญ (บรรลุจุดประสงค์ที่ 5)
 - 6.3 เขียนคำถาม คำเฉลยว่า ควรนำแบบอย่างที่ดีมาเป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิต (บรรลุจุดประสงค์ที่ 6)
7. เขียนสรุปสั้น ๆ เกี่ยวกับประวัติผลงานดีเด่นที่สมควรได้รับการยกย่องของท้าวสุรนารี และข้อคิดจากผลงานของท่าน (บรรลุจุดประสงค์ที่ 2,5,6)

การประเมินผล

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียน

ท้าวสุรนารี

ท้าวสุรนารีเป็นวีรสตรีที่กล้าหาญของไทยคนหนึ่ง ชาวนครราชสีมานิยมเรียกว่า "คุณหญิงรม" ท่านเป็นชาวนครราชสีมา เกิดในตอนต้นรัชกาลของสมเด็จพระเจ้าตากสินแห่งกรุงธนบุรี ได้แต่งงานกับ นายทองคำ ซึ่งภายหลังได้บรรดาศักดิ์เป็น พระยาปลัด รองเจ้าเมืองนครราชสีมา

ใน พ.ศ. 2368 ตอนต้นรัชกาลที่ 3 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เจ้าอนุวงศ์เจ้าผู้ครองนครเวียงจันทน์เป็นกบฏ ยกทัพใหญ่มายกเข้ามามีที่กรุงเทพฯ โดยผ่านมาจากนครราชสีมา ก่อนนั้นพระยานครราชสีมา กับพระยาปลัดไปราชการที่เมืองขุขันธ์ (อยู่ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ) เจ้าอนุวงศ์ได้หลอกชาวเมืองว่าทางกรุงเทพฯ มีศึกมาประชิดพระนคร จะยกกองทัพไปช่วย ชาวเมืองจึงมิได้ต่อต้านกองทัพของเจ้าอนุวงศ์

เจ้าอนุวงศ์ตีเมืองได้แล้ว กลับกวาดต้อนชาวเมืองและเสบียงอาหาร ให้ทหารคุมไปเวียงจันทน์ ในบรรดาผู้คนที่ถูกกวาดต้อนไปนี้มีคุณหญิงรมรวมอยู่ด้วย และรู้ว่าชาวนครราชสีมาถูกหลอกเสียแล้ว จึงวางแผนการแก้แค้น โดยแนะนำให้บรรดาหญิงสาวที่ถูกต้อนไป แสดงท่าทีเอาอกเอาใจพวกทหารผู้คุม เพื่อให้จ่ายมีดพร้าอ้างว่าจะเอาไปตัดไม้มาทำพื้นหุงต้มอาหาร ช่อมเกวียนที่ปรักหักพังและสร้างที่พักอาศัย พวกทหารผู้คุมก็ตายใจไม่สงสัย

เมื่อได้มีดมาใช้ก็ตัดไม้มาเสียมให้แหลมคม จ่ายไประหว่างพวกชาวนครราชสีมาด้วยกันทั้งหญิงและชาย แล้วนัดหมายกันถึงวันเวลาที่จะกู้อิสรภาพจากการควบคุม ตั้งนั้นในคืนวันหนึ่งที่ทุ่งสัมฤทธิ์ คุณหญิงรมได้วางแผนการให้พวกผู้หญิงสาวพากันดูแล เลี้ยงอาหารและเครื่องดื่มบรรดาพวกทหารผู้คุม เมื่อพวกนั้นเมามายเพลิดเพลินเพลอตัวจนได้เวลานัดหมายคุณหญิงรมก็นำกำลังทั้งชายหญิงที่ถูกต้อนมาเคลื่อนไหวเข้าโจมตี พวกทหารผู้คุมซึ่งไม่รู้ตัวจึงถูกฆ่าตายเกือบหมด

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงยกย่องความกล้าหาญของคุณหญิงรมที่นำทัพกอบกู้อิสรภาพของนครราชสีมาไว้ได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาคุณหญิงรมเป็นท้าวสุรนารี

อนุสาวรีย์ของท้าวสุรนารีตั้งอยู่ที่ประตูปทุมพล จังหวัดนครราชสีมา เป็นที่เคารพของชาวนครราชสีมาและชาวไทยทุกคน ทุก ๆ ปีทางราชการได้จัดให้มีงาน เพื่อรำลึกถึงวีรกรรมที่ท่านได้กระทำไว้

อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี

อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี หลังประตูปทุมพลอันเป็นประตูเมืองนครราชสีมามาแต่โบราณ ในเขตเทศบาลเมืองนครราชสีมา มีลานคอนกรีตกว้างใหญ่ ยกพื้นสูงจากถนนขึ้นไป 60 เซนติเมตร มีบันไดขึ้นได้โดยรอบ ณ ลานคอนกรีตแห่งนี้ เป็นประดิษฐานรูปของหญิงไทย ผู้ยิ่งใหญ่แห่งเมืองนครราชสีมาเป็นรูปหล่อด้วยโลหะใหญ่กว่าคนธรรมดา แต่งกายด้วยเครื่องยศที่ได้รับพระราชทาน นุ่งผ้ายกทอง สวมเสื้อแขนห่มสะไบเฉียงบ่า มือขวากุมดาบ ยืนอยู่บนฐานคอนกรีตสูง ท่านผู้นี้คือ ท้าวสุรนารี

ท้าวสุรนารี นามเดิมของท่านคือ คุณหญิงโม ส่วนนามท้าวสุรนารีนั้นเป็นราชทินนามที่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเมื่อ พ.ศ. 2369 เนื่องจากวีรกรรมของท่านที่ได้รับกับกองทัพของเจ้าอนุวงศ์ เจ้านครเวียงจันทร์ที่เป็นกบฏ ซึ่งได้ยกกองทัพมากวาดต้อนครอบครัวชาวเมืองนครราชสีมาไปเป็นเชลย และให้ควบคุมไปพักอยู่ที่ทุ่งสำริด โดยท่านได้เป็นผู้นำเชลยชายหญิงที่ถูกกวาดต้อนไปเข้าสู่รบกับข้าศึกจนได้รับชัยชนะ และนำเชลยเหล่านั้นกลับคืนมายังเมืองนครราชสีมาได้

เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน ร.ศ.118 (พ.ศ.2442) พลตรีพระยาสิงหเสนี (สอาด สิงหเสนี) เมื่อเป็นพระยาประสิทธิ์ศิลปการ ข้าหลวงเทศาภิบาล ผู้สำเร็จราชการมณฑลนครราชสีมา องคมนตรีและรัฐมนตรี ได้บริจาคทรัพย์สร้างกุฏิขนาดเล็กบรรจุอัฐิท้าวสุรนารีขึ้นใหม่ที่วัดกลาง (วัดพระนารายณ์มหาราช) เสร็จ ต่อมาผู้นั้นทรุดทรอมลงอีก ทั้งอยู่ในที่คับแคบไม่สง่างามสมเกียรติ

พระยาภาณุวงศ์ (คิส อินทรโสฬส) ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา นายพันเอกพระเรีง
 รุกบัจจามิตร (ทอง รักสงบ) ผู้บังคับการมณฑลทหารบกที่ 5 พร้อมด้วยข้าราชการและประชาชน
 ชาวนครราชสีมาได้พร้อมใจกันสร้างอนุสาวรีย์รูปท้าวสุรนารีด้วยทองแดง น้าอัฐิของท่านมาบรรจุ
 ไว้ในฐานรองรับสร้างเสร็จประดิษฐานไว้ ณ ประชุมพลนี้ เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ.2477

เมื่อได้สร้างอนุสาวรีย์ของท้าวสุรนารีขึ้นแล้ว ใน พ.ศ.2477 ทางจังหวัดนคร
 ราชสีมาจึงได้กำหนดวันสำหรับการสักการะบูชาในวันขึ้น 10 ค่ำ ถึงวันแรก 1 ค่ำ เดือน 4
 หรือตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม เรื่อยไปเป็นเวลา 7 วัน 7 คืน ในงานนี้ประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ
 จะพากันหลั่งไหลมาสักการะไม่ขาดสาย ต่อมาทางจังหวัดจึงได้กำหนดให้มีงานนมัสการในวันขึ้น
 ปีกใหม่อีกด้วย

ครั้น พ.ศ.2510 ฐานอนุสาวรีย์ชำรุด ข้าราชการและประชาชนชาวนครราชสีมา
 มีนายสวัสดิวงศ์ บัญญัติ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ได้พร้อมใจกันสร้างฐานอนุสาวรีย์ขึ้นใหม่
 ณ ที่เดิม เพื่อให้เป็นศรีสง่าแก่บ้านเมืองและเชิดชูเกียรติท้าวสุรนารี วีรสตรีไทย ตลอดกาลนาน

สร้างเสร็จเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ.2510

อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนอย่างยิ่งประจักษ์พยานที่ปรากฏ

ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการเรียนรู้โดยใช้สื่อการเรียนรู้

แผนที่ 1.3

เรื่อง บุคคลสำคัญ

จุดประสงค์

3. ให้นักเรียนสามารถอธิบายวีรกรรมหรือผลงานสุนทรภู่ได้
5. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นประกอบหลักฐานในการยกย่องบุคคลอื่นได้
6. ให้นักเรียนเลือกนำแนวคิดหรือการปฏิบัติตนของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ และบุคคลตัวอย่างในท้องถิ่นไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา สุนทรภู่

แหล่งวิทยาการ เลือกศึกษาจากแหล่งวิทยาการตามความสนใจ

1. สมุดภาพ
2. หนังสือ
 1. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริม ประสพการณ์ชีวิต เรื่อง ระยองที่รัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4
 2. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริม ประสพการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บ้านเมืองของเราและ ประเทศเพื่อนบ้าน
 3. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริม ประสพการณ์ชีวิต หนังสือแบบเรียนสังคมศึกษา วิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 4. ชูเกียรติ อุทกะพันธ์, รู้จักบุคคลสำคัญของชาติไทย

5. นรินทร์ เนาวประทีป, หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
6. ประวิทย์ เตีย, กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
7. รุจีร์ ภูสาระ และคณะ, แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนากระบวนการกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
8. สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์และคณะ, หนังสือเรียนสมบูรณ์แบบสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กิจกรรมการเรียนรู้ เลือกทำกิจกรรม ต่อไปนี้

1. ศึกษาจากสมุดภาพที่มีประวัติสุนทรภู่
2. อ่านหนังสือตามที่เลือกไว้

กิจกรรมการประเมินผล

ครูประเมินผล จากการทำกิจกรรมและผลงานของนักเรียนข้างล่างนี้เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ทุกข้อที่กำหนดตามบทเรียน โดยดูว่าจะบรรลุจุดประสงค์ใดจากวงเล็บท้ายข้อ

1. แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับ
 - 1.1 ประวัตินผลงาน คุณความดีของสุนทรภู่ (บรรลุจุดประสงค์ที่ 3)
 - 1.2 แสดงข้อความที่เป็นความคิดเห็นในการที่ท่านได้รับยกย่องเป็นกวีเอก (บรรลุจุดประสงค์ที่ 5)
 - 1.3 แสดงข้อความแนวทางการทำความดีของท่านที่นำมาปฏิบัติเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้ (บรรลุจุดประสงค์ที่ 6)

2. แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน แล้วทำรายงานกลุ่มส่งเพื่อการประเมิน อภิปรายถึง ประวัตติและวรรณกรรมที่ดีเด่นของสุนทรภู่ ที่ได้รับการยกย่องว่าดีด้านใด นามมาใช้ ในชีวิตประจำวันอย่างไร (บรรลุลจุดประสงค์ที่ 3,5,6)
3. เขียนเล่าประวัติของสุนทรภู่ พร้อมวาดภาพประกอบแล้วบรรยายรายละเอียดเกี่ยวกับ ประวัตติวรรณกรรมที่ดีเด่น ข้อคิดจากผลงานของท่านที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน (บรรลุลจุดประสงค์ที่ 3,5,6)
4. เขียนเรียงความโดยเรียบเรียง ผลงานวรรณกรรมที่ดีเด่นของท่าน ตลอดจนคุณความดีที่ได้รับการยกย่อง และนำ ข้อความในการประพันธ์ของท่านที่เป็นคติสอนใจไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน (บรรลุลจุดประสงค์ที่ 3,5,6)
5. บันทึวจาลองสุนทรภู่ แล้วทำเป็นแผ่นพลิกบรรยายผลงานวรรณกรรม นิทาน และ ข้อความในการที่ท่านได้รับการยกย่องเป็นกวีเอก (บรรลุลจุดประสงค์ที่ 3,5,6)
6. ประดิษฐ์ภาพสุนทรภู่ด้วยเศษวัสดุ พร้อมทั้งบรรยายสรุปผลงานต่าง ๆ ไว้ได้ภาพ เกี่ยวกับประวัติ ผลงาน แบบอย่างคาบประพันธ์ที่เป็นข้อเตือนใจ (บรรลุลจุดประสงค์ ที่ 3,5,6)

การประเมินผล

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สุนทรภู่

สุนทรภู่เป็นยอดกวีไทย และโดยเฉพะะของกรุงรัตนโกสินทร์ (สุนทรภู่มิมีชีวิตอยู่ถึงสี่แผ่นดิน) วรรณกรรมของสุนทรภู่เป็นสมบัติอันล้ำค่าของชาติและไม่รู้จักสูญ เช่น เรื่องพระอภัยมณี เป็นต้น

สุนทรภู่เกิดใน พ.ศ. 2329 เป็นปีที่ 5 ในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก บ้านเกิดของสุนทรภูู่อยู่ทางด้านเหนือของพระราชวังหลัง เดิมนี่บ้านเกิดของสุนทรภูู่ได้กลายเป็นสถานีรถไฟบางกอกน้อยไปแล้ว และพระราชวังหลังก็กลายเป็นโรงพยาบาลศิริราช

เดิมท่านมีชื่อว่า "ภู" เมื่ออายุได้หนึ่งปีเศษ บิดาของเด็กชายภูได้ไปอุปสมบทเป็นพระอยู่ที่บ้านกล่าว อาเภอแก่ง จังหวัดระยอง บ้านเดิมของบิดา ส่วนมารดาของเด็กชายภูได้กลับเข้าไปปออยู่ณวัง ถวายตัวเป็นข้าในกรมพระราชวังหลัง และได้เป็นแม่นมพระธิดาของในกรมฯ ซึ่งมีพระนามว่า พระองค์เจ้าหญิงจกกล

มารดาของเด็กชายภูได้อบรมบุตรของตนอย่างดี ให้เล่าเรียนหนังสือจนมีความปราดเปรื่องในวิชาอักษรศาสตร์ มีความสามารถพิเศษในการแต่งดอกสร้อยและสักวา โรงเรียนของเด็กชายภูก็คือ พระราชวังและตามวัดที่อยู่ใกล้ ๆ พระราชวังนั่นเอง

เมื่อโตเป็นหนุ่มมีความรู้ความชำนาญทางบทกลอนมาก นายภูได้แต่งนิทานคำกลอนเรื่องแรกๆ ที่ชื่อว่า "รถบุตร" จนคนนิยมเรียกนายภู่ว่า "สุนทรภูู่"

เมื่อสุนทรภูู่มีอายุได้ 20 ปี ได้ไปขอพบพอหญิงในวังคนหนึ่งชื่อ "จัน" เมื่อความทราบถึงกรมพระราชวังหลังก็ทรงกริ้วให้จองจำทั้งสองคน เมื่อพ้นโทษแล้วก็ไปเยี่ยมบิดาที่เมืองแก่ง กลับจากเมืองแก่งก็ได้แต่งงานกับแม่จัน แต่สุนทรภูู่เป็นคนชอบเสพสุราเมาหนัก อยู่ด้วยกันมานานก็ต้องแยกกัน สุนทรภูู่ได้รับราชการอยู่กับพระองค์เจ้าบรมวงศ์พระโอรสในกรมพระราชวังหลัง และตามเสด็จไปนมัสการพระพุทธบาท จึงได้แต่งนิราศพระบาท

เมื่อถึงรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย สุนทรภู่ได้มีโอกาสดำรับราชการอยู่ในกรมพระอภัยมณี พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงเป็นจินตกวีจึงทรงพยายามส่งเสริมงานวรรณกรรมของชาติ สุนทรภู่ได้รับราชการและช่วยในการพระราชนิพนธ์บทละครเรื่องรามเกียรติ์ จนมีความชอบได้เป็น ขุนสุนทรโวหาร

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว สุนทรภู่ออกจากราชการได้อุปสมบทและท่องเที่ยวไปจังหวัดต่าง ๆ สุนทรภู่ได้ลาสิกขาบทออกมาครั้งหนึ่งแล้วอุปสมบทเป็นครั้งที่สองพร้อมหมู่ศิษย์ชาย ซึ่งถึงวัยอุปสมบท เมื่อลาสิกขาบทครั้งที่สองแล้ว ได้เข้าฝากตัวกับสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุนอิศเรศรังสรรค์ ซึ่งต่อมาเป็นพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว สุนทรภู่ได้รับราชการจนได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็น พระสุนทรโวหาร สุนทรภู่ถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ. 2598 รวมอายุได้ 70 ปี

สุนทรภู่เป็นนักเขียนนักจด ดังนั้นไม่ว่าจะเดินทางไปไหน เมืองใด ก็จดบันทึกไว้ทุกแห่ง และแต่งเป็นบทกลอนขึ้น ดังนั้นงานของสุนทรภู่จึงมิได้เป็นงานกวีแต่อย่างเดียว เป็นบันทึกภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศิลปกรรม จรรยา ปรัชญา และอื่น ๆ ซึ่งสุดแท้แต่ผู้อ่านจะดึงออกมาจากบทประพันธ์ของท่าน

งานประพันธ์ของท่านมีมากด้วยกัน เช่น จำพวกนิราศมีอยู่ 8 เรื่อง ได้แก่ นิราศเมืองแกลง นิราศพระบาท นิราศภูเขาทอง นิราศเมืองเพชร นิราศวัดเจ้าฟ้า นิราศเมืองสุพรรณ ราชพันพิลาป และนิราศพระประธม จำพวกกลอนนิทาน เช่น กลอนนิทานโรคบุตรกลอนนิทานเรื่องลักษณะวงศ์ กลอนนิทานเรื่องสิงห์ไตรภพ กลอนนิทานเรื่องพระไชยสุริยา กลอนนิทานเรื่องพระอภัยมณี นอกจากนี้ยังได้แต่งกลอนอื่น ๆ อีกมาก เป็นต้นว่า กลอน สุภาษิตสอนหญิง กลอนสุภาษิตเรื่องสวัสดิรักษา กลอนเพลงยาวถวายโรวาท บทเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน (ตอนกำเนิดพลายงาม) บทเสภาเรื่องพระราชพงศาวดาร บทละครเรื่องอภัยอุราช เป็นต้น นอกจากนี้มีภาพยบเทพกล่อมบรรทม ภาพยบเทพเรื่องจักรวรรดิ ภาพยบเทพเรื่องกาเกี ภาพยบเทพเรื่องพระอภัยมณี และภาพยบเทพเรื่องโรคบุตร เป็นต้น

อนุสาวรีย์สุนทรภู่

การที่จะสร้างอนุสาวรีย์สุนทรภู่ขึ้นนั้น เป็นการริเริ่มของ นายเสวต เปี่ยมพงศ์สานต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองในสมัยนั้น ได้เสนอเรื่องราวต่อรัฐบาลเมื่อ พ.ศ. 2492 ขอให้จัดสร้างอนุสาวรีย์กวีเอกของชาติขึ้นที่จังหวัดระยอง ซึ่งรัฐบาลอันมีจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีเห็นชอบด้วย และได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาดำเนินการ

คณะกรรมการได้กำหนดให้สร้างขึ้นที่ตำบลบ้านกร่ำ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง อันเป็นบ้านเกิดของสุนทรภู่ และได้วางศิลาฤกษ์ที่ตำบลนี้เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2498 แต่การก่อสร้างอนุสาวรีย์ได้หยุดชะงักมาระยะหนึ่ง เนื่องด้วยงบประมาณและเงินที่มีผู้บริจาคสมทบทุนยังไม่เพียงพอที่จะเริ่มดำเนินการ จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2511 ทางจังหวัดได้ช่วยหาทุนสมทบจนเพียงพอ จึงได้ลงมือดำเนินการก่อสร้าง เมื่อได้สร้างเสร็จ นายถวิล สุนทรศาลทูล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ไปเป็นประธานในพิธีเปิดเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2513

อนุสาวรีย์สุนทรภู่ งามแปลกกว่าอนุสาวรีย์แห่งอื่น คือ ทำเป็นเนินดินสูงประมาณ 3 เมตร มีแท่นหินธรรมชาติตั้งอยู่บนเนิน มีรูปสุนทรภู่หล่อด้วยโลหะขนาดเท่าครึ่งของคนธรรมดา นั่งห้อยเท้าอยู่บนแท่นหิน ตามองไปข้างหน้าคล้ายกับจ้องสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หน้าเนินเล็ก ๆ นี้มีสระน้ำขนาดใหญ่ขังน้ำไว้เต็ม มีรูปนางผีเสื้อสมุทรผลัดขึ้นจากน้ำครึ่งตัวตรงเบื้องหน้าอนุสาวรีย์สุนทรภู่ รูปปั้นพระอภัยมณีกำลังนั่งเป่าปี่อยู่บนแท่นหินริมสระน้ำ และรูปปั้นนางเงือกทอดร่างอยู่บนแท่นหินกลางสระน้ำ

บริเวณอนุสาวรีย์ของสุนทรภู่นี้กว้างขวาง มีถนนซีเมนต์เวียนไปรอบสระน้ำและมีสนามหญ้าเล็ก ๆ มีไม้ประดับปลูกไว้งามน่าชม

มีแท่นหินของรูปสุนทรภู่มีจารึกสั้น ๆ ว่า

อนุสาวรีย์สุนทรภู่

เกิด พ.ศ. 2529 ตาย พ.ศ. 2398

ชีวิตของสุนทรภู่ เป็นชีวิตที่ผสมกับโชคชะตา และโชคร้ายสลับกัน ความชัดเจนในชีวิต สอนให้สุนทรภู่ได้คิดหลายอย่าง เมื่อได้มีโอกาสดูฉายอักษรพระราชโอรสของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ก็มักแต่งเป็นกลอนถวายเรือวาทไวด้วย เช่น ตอนหนึ่งว่า

"อันฮ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก

แต่ลมพาหวานหูไม่รู้หาย

แม้เจ็บอื่นหมิ่นแสบจะแคลนคลาย

เจ็บจนตายนั้นเพราะเหน็บให้เจ็บใจ"

ในเรื่องวิชาความรู้นั้นได้สอนว่า "รู้อะไรก็ไม่สู้รู้วิชา" เป็นต้น

แม้พระสุนทรโวหาร (สุนทรภู่) จะได้ถึงแก่กรรมไปแล้วกว่าร้อยปี แต่งานและเกียรติคุณของท่านยังอยู่ประจักษ์ตาชาวไทยย่อมมีโอกาสที่จะได้อ่านบทกวีของท่าน ฉะนั้นชีวิตของท่านจึงเป็นชีวิตตัวอย่างของคนไทยที่ไม่ได้ไว้ชื่อด้วยอาวุธมีคม แต่ไว้ชื่อด้วยปลายปากกาและหน้ากระดาษ จึงเห็นได้ว่าคนเรามีโอกาสทำชื่อเสียงได้หลายอย่าง หากตั้งใจทำงานที่ดีและสุจริต

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการเรียนรู้โดยใช้สัญญาณการเรียน

แผนที่ 1.4

เรื่อง บุคคลสำคัญ

จุดประสงค์

4. ให้นักเรียนสามารถบอกผลงานดีเด่นของบุคคลตัวอย่างในท้องถิ่นได้อย่างน้อย 1 คน
5. ให้นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นประกอบหลักฐานในการยกย่องของบุคคลอื่นได้
6. ให้นักเรียนเลือกนามแนวคิดหรือการปฏิบัติตนของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ และบุคคลตัวอย่างในท้องถิ่นไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา บุคคลตัวอย่างในท้องถิ่น

แหล่งวิทยาการ เลือกศึกษาจากแหล่งวิทยาการตามความสนใจ

1. เอกสารเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในท้องถิ่น (จังหวัดสุพรรณบุรี)
2. บุคคลที่ให้ความรู้ได้
3. หนังสือ
 1. จังหวัดสุพรรณบุรี, 400 ปียุทธหัตถี
 2. หน่วยศึกษานิเทศก์, สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
ตํานานถิ่นสุพรรณบุรีหน่วยศึกษานิเทศก์, สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสุพรรณบุรี ศิลปินถิ่นสุพรรณบุรี
 3. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ประถมศึกษาปีที่ 3-4 จังหวัดสุพรรณบุรี
 4. วีระ ชุ่มชลา, ท้องถิ่นของเรา

กิจกรรมการเรียนรู้ เลือกปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ

1. ศึกษาจากเอกสาร
2. ศึกษาหาความรู้จากบุคคลที่ให้ความรู้ได้
3. อ่านหนังสือตามที่เลือกไว้

กิจกรรมการประเมินผล เลือกปฏิบัติกิจกรรม ต่อไปนี้

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียนข้างล่างนี้ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ทุกข้อที่กำหนดในบทเรียน โดยดูว่าจะบรรลุจุดประสงค์ใดจากวงเล็บท้ายข้อ

1. นักเรียนสมมุติตนเองเป็นบุคคลสำคัญ 1 ท่านตามที่ได้ศึกษามา แล้วออกมาเล่าประวัติผลงานดีเด่นที่ทำให้มีชื่อเสียงจนถึงทุกวันนี้ หน้าชั้นที่ละคน (บรรลุจุดประสงค์ที่ 4,5,6)
2. เขียนเรียงความแสดงถึงประวัติความเป็นมา ตลอดจนการกระทำที่ทำให้บุคคลผู้นั้นมีชื่อเสียงและข้อคิดที่ได้จากประวัติของบุคคลนั้น ๆ ประมาณ 10 คำถาม (บรรลุจุดประสงค์ที่ 4,5,6)
3. เขียนคำถามพร้อมทั้งเฉลยเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในท้องถิ่น (บรรลุจุดประสงค์ที่ 4,5,6)
4. วาดการ์ตูน และเขียนบทพากย์เกี่ยวกับประวัติผลงานดีเด่น บุคคลตัวอย่างในท้องถิ่นเป็นภาพแผ่นพลิก ประมาณ 3 ภาพ (บรรลุจุดประสงค์ที่ 4,5,6)
5. เขียนข้อคิด แนวคิดจากผลงานของบุคคลตัวอย่างในท้องถิ่นที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันดีไว้ที่นี้เทศ (บรรลุจุดประสงค์ที่ 6)
6. สัมภาษณ์บุคคลสำคัญในท้องถิ่น เกี่ยวกับประวัติและผลงานที่สมควรได้รับ การยกย่องบุคคลสำคัญในท้องถิ่น (บรรลุจุดประสงค์ที่ 4,5,6)

การประเมินผล

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียน

แผนการเรียนรู้โดยใช้สัญญาณการเรียนรู้

แผนที่ 1.5 แผนสรุป

เรื่อง บุคคลสำคัญ

จุดประสงค์

1. ให้นักเรียนสามารถอธิบายวีรกรรมหรือผลงานของท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทรได้
2. ให้นักเรียนสามารถอธิบายวีรกรรมหรือผลงานของท้าวสุรนารีได้
3. ให้นักเรียนสามารถอธิบายวีรกรรมหรือผลงานของสุนทรภู่ได้
4. ให้นักเรียนบอกผลงานดีเด่นของบุคคลตัวอย่างในท้องถิ่นได้อย่างน้อย 1 คน
5. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นประกอบหลักฐานในการยกย่องบุคคลอื่นได้
6. ให้นักเรียนเลือกงานแนวคิดหรือการปฏิบัติตนของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ และบุคคลตัวอย่างในท้องถิ่นไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา

1. ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร
2. ท้าวสุรนารี
3. สุนทรภู่
4. บุคคลตัวอย่างในท้องถิ่น

แหล่งวิทยาการ

1. สมุดภาพ เรื่องท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร ท้าวสุรนารี สุนทรภู่
2. บุคคลให้ความรู้ได้
3. เอกสารเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในท้องถิ่น
4. หนังสือ

1. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริม

ประสบการณ์ชีวิต เรื่อง จังหวัดภูเก็ต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4

2. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต เรื่อง จังหวัดนครราชสีมา ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3.4
3. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต เรื่อง ระยองที่รัก ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3-4
4. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บ้านเมืองของเราและ
ประเทศเพื่อนบ้าน
5. ชูเกียรติ อุทกะพันธ์, รู้จักบุคคลสำคัญของชาติไทย
6. นรินทร์ เนาวประทีป, หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ กลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
7. ประวิทย์ เตีย, กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6
9. รุจิระ ภูสาระ และคณะ, แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนากระบวนการ
กลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
10. สมศักดิ์ สินธุระเวชและคณะ, หนังสือเรียนสมบูรณ์แบบสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
11. วีระ ชุ่มขลา ท้องถิ่นของเรา

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ 7-8 คน
2. แจกสลากเนื้อหา (ใบงาน)
3. ปฏิบัติตามคำสั่งงานใบงาน

4. ทำรายงานกลุ่ม แล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกมารายงานสรุปแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่กลุ่มจับสลากได้
5. ครูสรุปเพิ่มเติมมาให้ได้เนื้อหาที่สมบูรณ์
6. นักเรียนทำแบบทดสอบประจำหน่วยบุคคลสำคัญ 20 ข้อ

การประเมินผล

ผู้สอนประเมินผล โดยการประเมินตามผลงานของกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนจับสลากได้ และตามดุลยพินิจของผู้สอน

หมายเหตุ แผนสรุปนี้จะกระทำเพื่อสำรวจจากสัญญาณการเรียนรู้ แล้วว่านักเรียนได้เรียนครบทุกเนื้อหาแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

างงานกลุ่มที่ 1

าให้นักเรียนศึกษาประวัติ และผลงานดีเด่น และผลงานที่สมควรได้รับการยกย่องของ
ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร และนาข้อคิดที่ได้จากการศึกษามาอภิปราย ดังนี้

1. เมืองถลางไม่ต้องตกเป็นของข้าศึกเพราะความสามารถด้านใดของท้าวเทพกระษัตรี
ท้าวศรีสุนทร
2. ชาวภูเก็ตได้สร้างอนุสาวรีย์ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร เพื่อเป็นอนุสรณ์ให้
ประชาชนชาวภูเก็ตคิดถึงวีรกรรมของท่าน คิดว่าสมควรหรือไม่

ส่งผู้รายงาน 2 คน ส่งรายงานกลุ่ม 1 ฉบับ

ส่งสัญญาการเรียน 1 ฉบับ

างงานกลุ่มที่ 2

าให้นักเรียนศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

1. ท้าวสุรนารี เป็นบุคคลที่มีลักษณะเด่นด้านใดบ้าง
2. ถ้าเป็นสมัยปัจจุบันท้าวสุรนารีเปรียบได้กับบุคคลใด

ส่งผู้รายงาน 2 คน ส่งรายงานกลุ่ม 1 ฉบับ

ส่งสัญญาการเรียน 1 ฉบับ

ใบงานกลุ่มที่ 3

ให้นักเรียนศึกษาผลงานต่าง ๆ ของสุนทรภู่ แล้วอภิปรายในเรื่องต่อไปนี้

1. สุนทรภู่ว่ามีความสำคัญอย่างไรต่อประเทศไทย
2. สุนทรภู่ว่าเป็นที่รู้จักของประชาชนชาวไทยได้เป็นอย่างดีเพราะอะไร
3. ผลงานการประพันธ์ของสุนทรภู่ว่าเป็นที่รู้จักกันมากที่สุด คือผลงานการประพันธ์เรื่องใด มีลักษณะการประพันธ์อย่างไร

ส่งผู้รายงาน 3 คน

ส่งรายงานกลุ่ม 1 ฉบับ

ส่งสมุดผลการเรียน 1 ฉบับ

ใบงานกลุ่มที่ 4

ให้นักศึกษาประวัติและผลงานดีเด่นของบุคคลตัวอย่างในจังหวัดสุพรรณบุรีตามที่นักเรียนสนใจ

1. ศึกษาประวัติการทำงานของบุคคลตัวอย่างที่นักเรียนเลือกศึกษาตั้งแต่ยังไม่มื่อเสียชีวิตจนกระทั่งมื่อเสียชีวิตเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

ในด้าน - การประกอบอาชีพ

- หลักในการทำงาน

- ผลงานที่ทำประโยชน์ให้ประเทศชาติ

2. คากล่าวที่ว่า "เมืองสุพรรณเป็นเมืองนักร้อง" นักเรียนคิดว่าจริงหรือไม่จริงเพราะอะไร และถ้าจริงจะเกิดผลดีกับจังหวัดสุพรรณบุรีอย่างไร

ส่งผู้รายงาน 2 คน

ส่งรายงานกลุ่ม 1 ฉบับ

ส่งสมุดผลการเรียน 1 ฉบับ

หน่วยย่อยที่ 2 บุคคลสำคัญ

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีจำนวน 3 หน้า จำนวนข้อสอบ 20 ข้อ
2. แบบทดสอบแต่ละข้อมีคำตอบ 4 ตัวเลือก
3. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ในช่องตัวอักษร ก ข ค และ ง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่างการตอบ

กระดาษคำตอบ

1. เจดีย์ศรีสุริยราชย์อยู่ที่ใด

ก. สุโขทัย

ข. อ่างทอง

ค. ลพบุรี

ง. พระนครศรีอยุธยา

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	X			
2				
3				

4. ถ้าจะเปลี่ยนคำตอบให้ขีดเส้นทับคำตอบเดิมแล้ว x ในช่องอักษรตัวเลือกใหม่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	X			X
2				
3				

5. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ

6. ถ้าพบข้อสอบที่ยากให้ผ่านไปทำข้ออื่นก่อน แล้วค่อยย้อนกลับมาพิจารณาใหม่

1. วิถีกรรมของท้าวเทพกระษัตรี
ท้าวศรีสุนทร เกิดขึ้นที่ใด
ก. นครพนม
ข. ระยอง
ค. ภูเก็ต
ง. นครราชสีมา
2. ในการทำสงคราม ถึงแม้จะมีกำลังน้อย
แต่ก็สามารถชนะคู่ต่อสู้ได้ เพราะเหตุใด
ก. มีเสบียงอาหารมากพอ
ข. มีกลยุทธ์วิธีที่เหนือกว่า
ค. มีขวัญและกำลังใจดี
ง. มีอาวุธที่ทันสมัยกว่า
3. สงคราม 9 ท้าเป็นทัพของชาติใด
ก. พม่า
ข. ลาว
ค. เขมร
ง. เวียดนาม
4. คุณหญิงจันมีความสามารถอยู่ในระดับใด
ก. แม่ทัพ
ข. ทหารเอก
ค. ทหารรักษาพระองค์
ง. ทหารตระเวนชายแดน
5. คุณหญิงจันได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์
เป็นท้าวสุรนารีเพราะสาเหตุใด
ก. ป้องกันเมืองกลาง
ข. ป้องกันเมืองเวียงจันทร์
ค. ป้องกันเมืองนครราชสีมา
ง. ป้องกันเมืองระยอง
6. ข้อใดคือกลยุทธ์ที่ทำให้ขบวนการราชสีมายุติ
จากการควบคุมของทหารลาว
ก. ลวงให้เล่นการพนันจนเพลินจึงเข้าโจมตี
ข. ให้ผู้หญิงปลอมตัวเป็นผู้ชายเข้าโจมตี
ค. ลวงให้ดื่มเหล้าจนเมามายจึงเข้าโจมตี
ง. นำการละเล่นมาแสดงจนเพลินเพลินจึงเข้าโจมตี
7. ผลงานของท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร
คือข้อใด
ก. ปกครองบ้านเมือง
ข. ป้องกันบ้านเมือง
ค. ส่งเสริมการศึกษา
ง. พัฒนาบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้า
8. คนไทยเกิดทุนวิถีกรรมของวีรสตรีไทยทุกท่าน
ในเรื่องใด
ก. ความกล้าหาญ - ความอดทน
ข. ความฉลาด - ความกล้าหาญ
ค. ความรอบคอบ - ความซื่อสัตย์
ง. ความพากเพียรพยายาม - ความฉลาด

9. ถ้าคณะทัวร์จะนำท่องเที่ยวไปชมอนุสาวรีย์
ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร จะเดินทางไป
ไปที่ใด
ก. ภูเก็ต ข. ตราด
ค. ระยอง ง. นครราชสีมา
10. การที่พม่าตีเมืองกลางไม่สำเร็จเพราะเหตุใด
ก. แม่ทัพพม่าเป็นใหญ่
ข. ขาดเสบียงอาหาร
ค. ทหารเมืองกลางมีความสามัคคี
ง. กำลังทหารเมืองกลางมากกว่า
11. ผู้พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้คุณหญิงโม
เป็นท้าวสุรนารีคือใคร
ก. รัชกาลที่ 1
ข. รัชกาลที่ 2
ค. รัชกาลที่ 3
ง. รัชกาลที่ 4
12. คุณหญิงจันทร์และคุณหญิงมุกได้รับพระราช
บรรดาศักดิ์จากใคร
ก. พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้า
ข. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
ค. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
ง. พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
13. บุคคลใดที่ได้รับฉายาว่าเป็นกวีเอก
แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
ก. พระศรีสุนทรโวหาร
ข. กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์
ค. พระสุนทรโวหาร
ง. พระยารัษฎานุประดิษฐ์
14. สุนทรภู่มีความเชี่ยวชาญในการประพันธ์ด้านใด
มากที่สุด
ก. ฉันท
ข. โคลงนิราศ
ค. กลอนแปด
ง. กาพย์ยานี 11
15. สุนทรภู่มีชีวิตเจริญรุ่งเรืองมากที่สุดในสมัยใด
ก. รัชกาลที่ 1 ข. รัชกาลที่ 2
ค. รัชกาลที่ 3 ง. รัชกาลที่ 4
16. นิทานคาถากлонเรื่องใดของสุนทรภู่ที่เด่นที่สุด
ก. โคมุดร ข. พระอภัยมณี
ค. พระไชยสุริยา ง. ลักษณะวงศ์
17. อนุสาวรีย์ที่เป็นอนุสรณ์ในความเป็นอัจฉริยะ
ทางการประพันธ์ของกวีเอกของไทยอยู่ที่จังหวัดใด
ก. ชลบุรี ข. ระยอง
ค. จันทบุรี ง. ตราด
18. นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันมีภูมิลำเนาอยู่ที่
จังหวัดใด
ก. ระนอง ข. นครราชสีมา
ค. สุพรรณบุรี ง. กรุงเทพมหานคร

19. นางขวัญจิต ศรีประจันต์ มีผลงานเด่น

ด้านใด

ก. การแสดง

ข. การร้องเพลงอีแซว

ค. การร้องเพลงลูกทุ่ง

ง. การแต่งเพลงพื้นบ้าน

20. บุคคลใดที่มีหน้าที่ป้องกันประเทศ

ก. ชายฉกรรจ์

ข. ทหาร ตำรวจ

ค. หญิงที่ทําหน้าที่รักษาดินแดน

ง. ทุกคนในชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

หน่วยชาติไทย หน่วยย่อยที่ 2 บุคคลสำคัญ

1. ค	2. ข	3. ก	4. ก	5. ค	6. ค	7. ข
8. ข	9. ก	10. ข	11. ค	12. ข	13. ค	14. ค
15. ข	16. ข	17. ข	18. ค	19. ค	20. ง	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนโดยใช้สัญญาณการเรียน

เรื่อง ศาสนา

ความคิดรวบยอด

ศาสนาทุกศาสนามุ่งสอนให้คนเป็นคนดี และอยู่กันอย่างสงบสุขในสังคมสถาบันศาสนาทุกศาสนาจะมั่นคงและยืนยงอยู่ได้เพราะผู้นั้นถือศาสนานั้น ๆ เห็นจริงและปฏิบัติตามคำสั่งสอน จึงควรช่วยกันทำนุบำรุงศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ให้นักเรียนบอกความหมายของพุทธโอวาทได้
2. ให้นักเรียนบอกวิธีปฏิบัติตามพุทธโอวาทที่เหมาะสมกับวัยได้
3. ให้นักเรียนรวบรวมและเสนอข้อควรปฏิบัติในการทำนุบำรุงและป้องกันการทำลายสถาบันศาสนาที่ตนนับถือ
4. ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาที่ตนนับถือได้

เนื้อหา

1. พุทธโอวาท
 - 1.1 เว้นจากทุจริตคือประพฤติชั่วด้วย กาย วาจา ใจ
 - 1.2 ประกอบสุจริต คือ ประพฤติชอบด้วย กาย วาจา ใจ
 - 1.3 ทำใจของตนให้หมดจดจากเรื่องเศร้าหมอง มี โลก โกรธ หลง เป็นต้น

2. คำสั่งสอนของศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย เช่น พระเยซู พระนโปเลียน หะหมัด
3. การป้องกันการทำลายสถาบันศาสนาทุกศาสนา
 - 3.1 การศึกษาศาสนาให้รู้อย่างถูกต้องเพื่อปฏิบัติและถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ตามกำลังความสามารถของตน
 - 3.2 การปฏิบัติศาสนกิจในวันสำคัญทางศาสนา
 - 3.3 การรักษาองค์ประกอบและสัญลักษณ์ของศาสนา
 - 3.4 การทำนุบำรุงส่งเสริมศาสนา

ระยะเวลาในการศึกษา 5 ชั่วโมง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิทยาการ
 - การทำงานร่วมกัน
 - การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
2. การตรวจผลงานของนักเรียน
 - รายงาน
 - ผลการปฏิบัติงาน
 - ตรวจกระดาษคำตอบ
3. การทดสอบด้วยแบบทดสอบ หรือการสัมภาษณ์
 - ทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - สอบถามนักเรียน

แผนการเรียนโดยใช้สัญญาณการเรียน

แผนที่ 2.1

เรื่อง ศาสนา

จุดประสงค์

1. ให้นักเรียนบอกความหมายของพุทธโอวาทได้
2. ให้นักเรียนบอกวิธีปฏิบัติตามพุทธโอวาทที่เหมาะสมกับวัยได้

เนื้อหา

พุทธโอวาท

- เว้นจากทุจริต คือ ประพฤติชั่วด้วย กาย วาจา ใจ
- ประกอบสุจริต คือ ประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ
- ท้าวจของตนให้หมดจดจากเรื่องเศร้าหมองมี โลก ิกรรช หลง

แหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนเลือกศึกษาจากแหล่งวิทยาการต่อไปนี้ตามความสนใจ

1. เอกสารเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างพุทธโอวาท
2. บุคคลที่ให้ความรู้ได้
3. สมุดภาพ
4. หนังสือ
 1. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต บ้านเมืองของเราและประเทศเพื่อนบ้าน
 2. กวี อิศริวรรณ, หนังสือเรียนสังคมศึกษาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 3. นรินทร์ เนาวประทีป, หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 4. แปลก สนธิรักษ์, หนังสือแบบเรียนศีลธรรม ป. 6
 5. แปลก สนธิรักษ์ เบื้อง ณ นคร, แบบเรียนสังคมศึกษาศีลธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

6. ประสาร ทองภักดี, แบบเรียนศีลธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
7. ประวิทย์ เตีย, กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
8. รุจิร ภูสาระและคณะ, แบบเรียนแนวหน้า กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
9. สมใจ บุญจรัสพินิจ, สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
10. สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์และคณะ, หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
11. อุคม ดุจศรีวัชร, พุทธประวัติ
12. พระมหาประยูร ธมมจิตฺโต, พระพุทธประวัติ
13. พระโสภณคณาภรณ์, ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่มที่ 1 - 5
พระพุทธศาสนาในประเทศอินเดีย
ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่มที่ 6 - 7
พระพุทธศาสนาในลังกา พม่า-มอญ
14. พระโสภณคณาภรณ์, ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่มที่ 8 - 9
พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

กิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนเลือกปฏิบัติกิจกรรมที่เสนอไว้ตามความสนใจ

1. ศึกษากรณีตัวอย่างที่เว้นจากประพจน์ข้อด้วย กาย วาจา ใจ
2. ศึกษาจากบุคคลที่ทำความรู้ได้
3. ศึกษาจากสมุดภาพ
4. ศึกษาจากหนังสือที่เลือกไว้

กิจกรรมการประเมินผล

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนเสนอแนะไว้ให้นักเรียนเลือกปฏิบัติกิจกรรมประเมินผลข้างล่างนี้เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ทุกข้อที่กำหนดในบทเรียน โดยดูว่าบรรลุจุดประสงค์ใดจากวงเล็บท้ายข้อ

1. เขียนกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับพุทธธอวาท คนละ 3 กรณี (บรรลุจุดประสงค์ที่ 1)
2. เขียนสรุปเป็นตารางในข้อความหมายและวิธีปฏิบัติตามพุทธธอวาท (บรรลุจุดประสงค์ที่ 1,2)

เว้นจากการทุจริตทางกาย	เว้นจากการทุจริตทางใจ	เว้นจากการทุจริตทางวาจา
1. ไม่ทำร้ายร่างกายผู้อื่น	1. ไม่คิดโกรธแค้นผู้อื่น	1. ไม่พูดเท็จ

3. วาดภาพเป็นแผนภาพเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพุทธธอวาท และมีบทบรรยายเป็นแถบประโยคไว้บรรยายภาพได้ภาพ (บรรลุจุดประสงค์ที่ 1,2)
4. เขียนคำถาม-คำตอบ เกี่ยวกับความหมายของพุทธธอวาท และการปฏิบัติตนตามพุทธธอวาทได้อย่างน้อย 10 ข้อ (บรรลุจุดประสงค์ที่ 1,2)
5. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 10 คน แสดงบทบาทสมมุติเกี่ยวกับพุทธภษิตที่สอดคล้องกับพุทธธอวาท แล้วให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ เขียนทายในกระดาษแล้วบันทึกไว้ (บรรลุจุดประสงค์ที่ 1,2)
6. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 10 คน ศึกษากรณีตัวอย่าง และอภิปรายให้เห็นว่าเป็นการกระทำตามพุทธธอวาทด้านใด (บรรลุจุดประสงค์ที่ 1,2)

การประเมินผล

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียน

กรณีตัวอย่าง 1

กรณีตัวอย่าง 1

สมาชิกเป็นลูกสาวของช่างทาสี เรียนอยู่ชั้น ม.1 วันหนึ่งขณะที่มีงานลอยกระทงที่วัดใกล้โรงเรียน สมาชิกอยากไปเที่ยวงานลอยกระทงในตอนกลางคืนที่วัด จึงบอกแม่ว่าวันนี้คุณแม่กรุณาให้ไปร่วมงานลอยกระทงที่โรงเรียน ทั้งที่โรงเรียนไม่ได้จัดงานลอยกระทง ในคืนวันลอยกระทงสมาชิกก็ได้ไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ ที่นัดกันมาอย่างสนุกสนาน และกลับบ้านในเวลา 20.00 น. แม่นั่งรอด้วยความเป็นห่วง เมื่อเห็นลูกกลับมาด้วยความปลอดภัยก็บอกให้ลูกเข้านอน เพื่อจะได้ตื่นขึ้นไปโรงเรียนในวันรุ่งขึ้น

ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและเขียนสรุปทราายงานและเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน

1. สมาชิกกระทงหรือไม่อย่างไร
2. สมาชิกประพฤติตามพุทธโอวาทกฎหรือศีลในข้อใด
3. ถ้านักเรียนเป็นสมาชิกแล้วอยากไปเที่ยวงานลอยกระทง จะทำอย่างไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีตัวอย่าง 2

ในวันขึ้นปีใหม่ของเด็กชายจเรเก็บกระเป๋าสตางค์เงินได้ที่บนถนน จึงนำมาให้พ่อแม่ของเขา เมื่อเปิดกระเป๋าก็พบเงินจำนวน 1,500 บาท แม่เห็นก็ดีใจมาก บอกพ่อว่า "พ่อขอเงินให้ฉันเถอะ ฉันจะเอาไปซื้อข้าวสาร เพราะข้าวสารหมดเมื่อเช้านี้ พวกเราคงไม่ต้องทำงานลำบากไปหลายวัน" พ่อจึงพูดขึ้นว่าเราจะทำอย่างไรที่แม่พูดได้อย่างไรในเมื่อพวกเราขี้กลัวความลำบาก เจ้าของเงินเขาก็ต้องลำบากเหมือนกัน เพราะกว่าเขาจะได้เงินมาก็ต้องทำงานมามากพอสมควร พ่อจะนำเงินไปคืนเจ้าของจะได้สบายใจด้วยกันทุกคน พ่อนำกระเป๋าสตางค์เงินส่งคืนเจ้าตามชื่อที่อยู่ที่แจ้งไว้ในบัตรประชาชนที่อยู่บนกระเป๋านั้นทางไปรษณีย์ อีก 5 วัน ต่อมาก็มีผู้มาขอพบพ่อเพื่อขอบคุณและให้เงินเป็นรางวัล แต่พ่อไม่รับเงินบอกว่าทำไปเพื่อความถูกต้อง เจ้าของเงินจึงลากลับและชื่อของมาเยี่ยมมาภายหลังและมาเยี่ยมคุยกันบ่อยจนกลายเป็นเพื่อนบ้านที่ดีต่อกัน

ให้นักเรียนช่วยอภิปรายเขียนสรุปทำรายงานและ เสนอรายงานหน้าชั้นเรียน

1. จเรทำถูกหรือไม่ที่นำกระเป๋าสตางค์เงินไปให้พ่อแม่
2. พ่อของจเรปฏิบัติตามพุทธโอวาทข้อใด
3. นักเรียนคิดว่าพ่อของจเรเป็นคนอย่างไร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีตัวอย่าง 3

เด็กชายสมพงษ์ รักไทย เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรักร่วมใจ วันหนึ่งขณะเรียนหนังสือ คุณครูสายทอง กำลังอธิบายวิชาคณิตศาสตร์ เด็กชาย สมศักดิ์ รักพลเมืองได้สะกิดหลังเด็กชายสมพงษ์ เขาจึงหันไปถามว่าสะกิดเขาทำไม บังเอิญคุณครูหันมาพบพอดี จึงตำหนิสมพงษ์ว่าใช้เวลาเรียนทำไมและทำยี่นเรียน เขานึกโกรธสมศักดิ์มาก เมื่อหมดเวลาเรียนในช่วงนั้นแล้ว จึงมาถามสมศักดิ์ว่าสะกิดเขาทำไม สมศักดิ์จึงขอโทษที่ทาให้ต้องถูกดุ แล้วก็อธิบายว่าเรานึกขึ้นมาได้ว่า ยายของเธอสั่งให้มาบอกให้ไปพบท่านที่บ้านเย็นนี้ เขากลับจะลืมจึงรีบจะบอกทันทีนั้น เขาต้องขอโทษอีกครั้งที่ไม่ได้อธิบายให้คุณครูทราบสมพงษ์จึงถูกตำหนิคนเดียว สมพงษ์ฟังเหตุผลแล้วจึงบอกเพื่อนว่ามีเป็นไร ขอขอบคุณที่บอกเรื่องที่ยายสั่งให้มาบอก

ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและทำรายงานสรุปเพื่อเสนอการอภิปรายหน้าชั้น

1. นักเรียนคิดว่าคุณครูทำถูกที่สุดแล้วหรือยัง
2. สมศักดิ์ทำถูกกาลเทศะหรือไม่อย่างไร
3. สมพงษ์จะหายโกรธสมศักดิ์จริงหรือไม่ ถ้าหายโกรธจริงแสดงว่าปฏิบัติได้ตามพุทธโอวาทข้อใด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสนา

ศาสนา คือ คำสั่งสอนของพระศาสดาหรือระบบปฏิบัติเพื่อให้รอดพ้นจากความทุกข์หรือเป็นที่พึ่งทางใจ ทำให้ทุกคนมีความสุข คือ สอนเรื่องความดีที่มนุษย์ควรปฏิบัติความชั่วที่มนุษย์ควรละเว้นกับความจริงขั้นสูงสุดที่มนุษย์จะนำไปจัดความทุกข์ ความกลัวของตนศาสดาจะนำไปเผยแผ่ต่อปวงชน ผู้เลื่อมใสศรัทธาก็ปฏิบัติสืบต่อกันมาจนกลายเป็นจารีตประเพณีและศาสนา

ศาสดา คือ ผู้ให้กำเนิดศาสนา

สาเหตุที่ทำให้เกิดศาสนา

มี 3 ประการ ได้แก่

- ก. เกิดจากความกลัว เช่น กลัวภัยธรรมชาติ น้ำท่วม แผ่นดินไหว เป็นต้น
- ข. เกิดจากปราศจากความรู้อย่างแท้จริง เช่น ในด้านภูมิศาสตร์และธรรมชาติวิทยา
- ค. เกิดจากความต้องการผลสนองตอบแทน เช่น การเซ่นสรวงบูชาแล้วจะทำให้มนุษย์ได้รับความสุข

ศาสนาจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. เทวนิยม คือ ศาสนาที่นับถือพระผู้เป็นเจ้า เช่น ศาสนาพราหมณ์ คริสต์ และอิสลาม
2. อเทวนิยม คือ ศาสนาที่นับถือพระธรรมไม่มีพระเจ้าบันดาล เช่น ศาสนาพุทธ

ศาสนามีคุณประโยชน์ ดังนี้

1. เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจมนุษย์ให้ดำเนินชีวิตด้วยดี
2. เป็นม่อเกิดของอารยธรรม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี
3. ช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข
4. ช่วยให้มนุษย์หลุดพ้นจากความทุกข์

ศาสนามีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ศาสดา
2. สาวกหรือนักบวช
3. มีหลักธรรมคำสอน
4. ศาสนสถาน

5. พิธีกรรม

6. มีศาสนิกชน

ประเทศไทยปกครองระบอบประชาธิปไตย คนไทยมีโอกาที่จะเลือกนับถือศาสนาที่ตนเลื่อมใส โดยมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นองค์อุปถัมภ์ พระองค์ทรงนับถือพุทธศาสนา

ศาสนาพุทธ

เป็นศาสนาประจำชาติของไทย เพราะประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศนับถือศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นศาสนาที่มีมานานกว่า 2,500 ปี โดยมีพระพุทธเจ้าเป็นศาสดาพระพุทธเจ้ามีพระนามเดิมว่าเจ้าชายสิทธัตถะ เป็นพระโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะ กับพระนางมาया แห่งกรุงกบิลพัสดุ์ พระพุทธเจ้าทรงใช้เวลาในการเผยแผ่พระพุทธศาสนานานถึง 45 ปี และเสด็จปรินิพพานเมื่อพระชนมายุ 80 ชันษา พระพุทธเจ้าได้รวบรวมคำสั่งสอนไว้ในพระไตรปิฎกสำหรับผู้ทีนับถือศาสนาพุทธเรียกว่าพุทธศาสนิกชน

พุทธโอวาท หมายถึง คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของศาสนาพุทธอันประกอบด้วย

1. ละเว้นจากการทำความชั่วทั้งปวง เป็นการละเว้นของผู้นับถือปฏิบัติทั้งทางกาย วาจา และใจ ในการไม่ทำความชั่ว

การปฏิบัติทางกาย คือ ไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ไม่ทำร้ายซึ่งกันและกัน ไม่เบียดเบียนกัน ไม่ลักขโมยสมบัติของผู้อื่น ไม่ดื่มน้ำเมาและเล่นการพนัน ตลอดจนไม่ประพฤติผิดในกาม

การปฏิบัติทางวาจา คือ ไม่พูดเท็จ ไม่กล่าววาจาส่อเสียดผู้อื่น ไม่ินทา ไม่พูดในสิ่งทีแสดงถึงความเพ้อเจ้อ ตลอดจนไม่พูดคำหยาบ

การปฏิบัติทางใจ คือ ไม่คิดในสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ ไม่คิดอิจฉาริษยา ไม่คิดอยากได้ของผู้อื่นตลอดจนไม่คิดอาฆาตผู้อื่น

2. ประพฤติแต่ความดี เป็นการปฏิบัติของผู้นับถือที่ปฏิบัติชอบทั้งกาย วาจา และใจ

กายงาม คือ มีกิริยามารยาทงาม มีความสุภาพอ่อนน้อม มีความแจ่มใส ยิ้มแย้ม

วาจางาม คือ พูดจาสุภาพ ไพเราะ มีเหตุและผล

ใจงาม คือ มีใจเมตตา กรุณา รู้จักการให้อภัย ใจกว้าง คิดแต่เรื่องดีงาม

และมีประโยชน์

กล่าวโดยสรุปก็คือ ประพฤติดี พูดดี และคิดดี นั่นเอง

3. การทำให้บริสุทธิ์ เป็นการปฏิบัติของผู้นับถืออันจะนำไปสู่การทำให้สงบ กำจัดซึ่ง
ความโลภ ความโกรธ และความหลง

จากหลักคำสอนของศาสนาพุทธซึ่งกำหนดไว้ในหลักของ เบญจศีลและเบญจธรรม ดังนี้

เบญจธรรม	เบญจศีล
1. เมตตากรุณา	1. ละเว้นจากการฆ่าสัตว์
2. สัมมาอาชีวะ	2. ละเว้นจากการลักทรัพย์
3. ความสำรวมในกาม	3. ละเว้นจากการประพฤตินอกกาม
4. ความมีสัจย์	4. ละเว้นจากการพูดปด
5. ความมีสติรอบคอบ	5. ละเว้นจากการดื่มสุราเมรัย

นอกจากนี้ ในศาสนาพุทธยังได้กำหนดให้มีพุทธสุภาษิต เพื่อเป็นคติสอนใจ สามารถ
จดจำได้ง่ายและสร้างความเข้าใจได้อย่างแจ่มชัด เช่น

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เป็นคำสอนที่สอนให้รู้จักการช่วยตนเอง

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว สอนให้เข้าใจถึงกฎแห่งกรรม

ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น สอนให้เข้าใจถึงความมานะพยายาม
มักจะนำไปสู่ความสำเร็จ

วาจาจริงเป็นสิ่งไม่ตาย สอนให้เข้าใจถึงการพูดแต่เรื่องจริง

ความกตัญญูกตเวที เป็นเครื่องหมายแห่งความดี สอนให้เข้าใจถึง การรู้จักสนองคุณ
แก่ผู้มีพระคุณ

พึงรักษาความดีของตนไว้ ดังเกลือรักษาความเค็ม สอนให้เข้าใจถึงการปฏิบัติตนดี
อย่างสม่ำเสมอ

ความสามัคคีของหมู่คณะ ทำให้เกิดสุข สอนให้เข้าใจถึงการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
รู้จักสามัคคีจะนำไปสู่ความสุขได้

จากหลักคำสอนต่าง ๆ ของพุทธศาสนาจะพบว่ามุ่งเน้นให้ผู้นับถือปฏิบัติได้ใช้ปัญญา
พิจารณาในสิ่งที่จะต้องปฏิบัติอันจะก่อให้เกิดผลดีในความสงบสุขของชีวิต

การปฏิบัติตามหลักคำสอนที่ถือเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนาสรุปย่อ ๆ ได้ ดังนี้

ศีล คือ การไม่ประพฤติชั่ว ทำแต่ความดี

สมาธิ เมื่อไม่ประพฤติชั่วทำแต่ความดี จิตใจก็จะเกิดสมาธิแน่นแน

ปัญญา เมื่อใจเกิดสมาธิแน่นแนก็จะเกิดความรู้แจ้งขึ้นในจิตใจ

อริยสัจ 4 แปลว่า ความจริงของพระอริยะ หรือความจริงพระอริยะตรัสรู้ หรือความจริงอย่างประเสริฐ เป็นธรรมะที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ ประกอบด้วย

1) ทุกข์ แปลว่า ความไม่สบาย ความทนอยู่ไม่ได้ ต้องแปรปรวนไป หมายถึงในโลกนี้ไม่มีอะไรที่คงอยู่ได้โดยไม่มี การเปลี่ยนแปลง ชีวิตมนุษย์ก็เช่นกันไม่อยู่คงที่ ตั้งแต่เริ่มเกิดมาเป็นเด็กแล้วเปลี่ยนเป็นวัยรุ่นหนุ่มสาว จนถึงวัยแก่ และต้องตายไปในที่สุด พระพุทธเจ้าทรงชี้ให้สัตว์โลกเห็นว่า ความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย เป็นทุกข์ ดังนั้นเมื่อมีชีวิตอยู่ก็ต้องมีทุกข์ คือต้องเปลี่ยนแปลงไป

2) สมุทัย หมายถึง เหตุให้เกิดทุกข์ พระพุทธเจ้าทรงชี้ว่าต้นเหตุคือความดิ้นรนทะยานอยากเป็นเหตุให้เกิดทุกข์ และประกอบกรรมต่าง ๆ ต้นเหตุมี 3 อย่าง คือ

กามตัณหา ความดิ้นรนทะยานอยากเพื่อจะได้สิ่งที่รักใคร่ ประราธนา พอใจ

ภวตัณหา ความดิ้นรนทะยานอยากเพื่อเป็นนั่นเป็นนี่

วิภวตัณหา ความดิ้นรนทะยานอยากเพื่อให้สิ่งหรือภาวะที่ไม่ชอบเสื่อมสิ้นไป

3) นิโรธ หมายถึง ความดับทุกข์ พระพุทธเจ้าทรงชี้ว่าดับตัณหาเสียได้เป็นความดับทุกข์

4) มรรค คือ ทางปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ได้แก่ ทางสายหนึ่งที่มีองค์ประกอบ 8 ประการ คือ

(1) สัมมาทิฐิ (เห็นชอบ) คือ เห็นว่าสิ่งใดคือทุกข์ สิ่งใดคือสาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ สิ่งใดคือความดับทุกข์ และสิ่งใดเป็นวิถีทางไปสู่ความดับทุกข์ เห็นว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

(2) สัมมาสังกัปปะ (ดำริชอบ) คือ ความไม่คิดพยาบาท ไม่คิดเบียดเบียนผู้อื่น

(3) สัมมาวาจา (เจรจาชอบ) คือ เว้นจากการพูดเท็จ เว้นจากการพูดส่อเสียด เว้นจากการพูดหยาบ เว้นจากการพูดเพ้อเจ้อเหลวไหล

(4) สัมมากัมมันตะ (การกระทำชอบ) คือ เว้นจากการฆ่าสัตว์ เว้นจากการลักทรัพย์ เว้นจากการประพฤตินอกใจ

(5) สัมมาอาชีวะ (เลี้ยงชีวิตชอบ) คือ เว้นจากการเลี้ยงชีวิตในทางที่ผิดหรือในทางที่ไม่ชอบซึ่งก่อให้เกิดการเบียดเบียนผู้อื่น

(6) สัมมาวายามะ (พยายามชอบ) คือ เพียรพยายามมิให้ความชั่วเกิดขึ้น เพียรละความชั่วที่เกิดขึ้นแล้ว เพียรทำความดีให้เกิดขึ้น เพียรรักษาและส่งเสริมความดีที่มีอยู่แล้ว

(7) สัมมาสติ (ระลึกชอบ) คือ มีสติอยู่เสมอในการจะทำอะไร รู้ว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก

(8) สัมมาสมาธิ (ความตั้งใจชอบ) คือ ตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการทำความดี

มรรคมีองค์ 8 นี้ เป็นทางปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ซึ่งต้องกระทำร่วมกัน จึงถือเป็นทางปฏิบัติทางเดียว มีชื่อ 8 ทาง

อริยสัจ 4 ประการ นี้ รวมลงทวนเป็นเหตุและผล คือ ทุกข์เป็นผล สมุทัยเป็นเหตุ นิโรธเป็นผล มรรคเป็นเหตุ

แผนการเรียนโดยใช้สื่อทางการเรียน

แผนที่ 2.2

เรื่อง ศาสนา

จุดประสงค์ 4 ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาที่ตนนับถือได้

- เนื้อหา
- คำสั่งสอนของศาสนาศาสนาคริสต์
 - คำสั่งสอนของศาสนาอิสลาม
 - คำสั่งสอนของศาสนาพราหมณ์
 - คำสั่งสอนของศาสนาซิกข์

แหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนเลือกศึกษาจากแหล่งวิทยาการต่อไปนี้ตามความสนใจ

1. เอกสารเกี่ยวกับศาสนา
2. บุคคลที่ให้ความรู้ได้
3. สมุดภาพ
4. หนังสือ
 1. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต บ้านเมืองของเราและประเทศเพื่อนบ้าน
 2. กวี อิศรวิรรณ, หนังสือเรียนสังคมศึกษาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 3. นรินทร์ เนาวประทีป, หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 4. แปลก สนธิรักษ์, หนังสือแบบเรียนศีลธรรม ป. 6
 5. แปลก สนธิรักษ์ เปลื้อง ณ นคร, แบบเรียนสังคมศึกษาศีลธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

6. ประสาร ทองภักดี, แบบเรียนศีลธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
7. ประวิทย์ เตีย, กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
8. รุจิรี ภูสาระและคณะ, แบบเรียนแนวหน้า กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
9. สมใจ บุญอรพีภิญญา, สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
10. สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์และคณะ, หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
11. อุดม คุจศรีวัชร, พุทธประวัติ
12. พระมหาประยูร ธมมจิตฺโต, พระพุทธประวัติ
13. พระโสภณคณาภรณ์, ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่มที่ 1 - 5
พระพุทธศาสนาในประเทศอินเดีย
ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่มที่ 6 - 7
พระพุทธศาสนาในลังกา พม่า-มอญ
14. พระโสภณคณาภรณ์, ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่มที่ 8 - 9
พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

กิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนเลือกปฏิบัติจากกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไปนี้ตามความสนใจ

1. ศึกษาจากเอกสาร
2. ศึกษาจากบุคคลที่ให้ความรู้ได้
3. ศึกษาจากสมุดภาพ
4. ศึกษาจากหนังสือที่เลือกไว้

กิจกรรมการประเมินผล

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียน

ข้างล่างนี้เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ทุกข้อที่กำหนดตามบทเรียน โดยดูว่าบรรลุจุดประสงค์ใดจากวงเล็บ
ท้ายข้อ

1. เขียนสรุปสั้น ๆ เกี่ยวกับคำสอนของศาสนาแต่ละศาสนา และวิธีปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนา เช่น
 - ศาสนาอิสลาม ให้ทำความดี รู้จักอ่อนน้อม และแสดงความเคารพด้วยการละหมาด รู้จักอดทน เสียสละและสามัคคี
2. แบ่งกลุ่มกลุ่มละ 5 - 6 คน รวบรวมคำสอนของศาสนาของศาสนา และข้อควรปฏิบัติตามคำสอน สรุปให้เห็นว่าศาสนาทุกศาสนามุ่งสอนให้คนทศดีและเว้นความชั่ว เพื่ออยู่ในสังคมอย่างสงบสุข แล้วทำรายงานกลุ่มส่ง
3. วาดภาพเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำสอนของแต่ละศาสนา แล้วบรรยายไว้ใต้ภาพ
4. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 10 คน อภิปรายเกี่ยวกับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ได้แก่ การทะเลาะวิวาท การลักขโมยอภิปรายให้เห็นว่าลักษณะของศาสนาที่นับถือเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทำให้ผู้ปฏิบัติตามมีความสุขทั้งกาย วาจา ใจ และทำให้สังคมสงบสุขด้วย
5. แบ่งกลุ่มละ 4 - 5 คน เขียนคำสอนของแต่ละศาสนาและข้อปฏิบัติตามศาสนาติดไว้ที่ป้ายนิเทศ
6. เขียนคำถามพร้อมเฉลยให้ถูกต้องตามเนื้อหา บรรจุของเพื่อการประเมินอย่างน้อย 10 ข้อ เช่น

ถาม : การกระทำพิธีปาหุลเป็นพิธีของศาสนาใด
 เฉลย : ศาสนาซิกข์
7. เขียนคำสอนและข้อปฏิบัติของแต่ละศาสนาในรูปตาราง เช่น

คำสั่งสอนของศาสนาคริสต์	การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา
อย่างกล่าวคำเท็จ	ต้องพูดแต่ความจริง

8. เขียนเป็นการ์ตูน นิทานสั้น ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามคาสอนของศาสนา คริสต์ อิสลาม พราหมณ์ ซิกข์ แล้วเขียนบทพากย์ไว้คนละแผ่น เพื่อไว้เล่นเกม จับคู่ภาพกับบทพากย์ให้ตรงกัน

การประเมิน

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสนาคริสต์

คำว่า คริสต์ เป็นคำมาจากภาษากรีกว่าคิสตอล หมายถึงผู้ได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนของพระเจ้า ซึ่งใช้ต่อท้ายนามพระเยซูว่า พระเยซูคริสต์ และเรียกศาสนาของพระเยซูว่า ศาสนาคริสต์

ศาสนาคริสต์นับถือพระผู้เป็นเจ้าสูงสุดเพียง พระองค์เดียว แต่ในองค์เดียวนี้ ประกอบด้วย 3 บุคคลคือ

1. พระบิดา หมายถึงพระผู้เป็นเจ้าผู้ให้กำเนิดแก่ชีวิต
2. พระบุตร หมายถึงพระผู้เกิดมาเป็นมนุษย์ เพื่อช่วยเหลือมนุษย์ให้ได้ฟังคำสั่งสอนของพระผู้เป็นเจ้าอย่างใกล้ชิด ได้แก่ พระเยซูคริสต์
3. พระจิต หมายถึงพระผู้เสด็จมาเพื่อนำทางช่วยเหลือให้มนุษย์ไปสู่พระเจ้า

ประวัติพระเยซูคริสต์

พระเยซูคริสต์เป็นบุตรของโยเซฟและนางมาเรีย ประสูติที่หมู่บ้านเล็ก ๆ ชื่อ เบธเลเฮม กรุงเยรูซาเล็ม ประเทศอิสราเอล ประมาณ 2,000 ปีมาแล้ว และวันเกิดไม่มีบันทึกไว้แน่นอน เชื่อกันว่าวันที่ 25 ธันวาคม เป็นวันประสูติ บิดามารดาได้สอนให้รู้จักปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนายิว และได้เรียนคัมภีร์ที่ธรรมศาลาตามธรรมเนียมของชาวยิว และชอบฟังผู้ใหญ่สนทนากันเกี่ยวกับภัมภีร์ไบเบิล

เมื่ออายุ 12 ปี ต้องเข้ารับศีลมหาสนิทและเรียนรู้กฎต่าง ๆ หน้าที่สำคัญที่สุดของผู้รับศีลคือ ต้องจาริกแสวงบุญไปยังเมืองเยรูซาเล็ม ระหว่างทางได้พบปะกับผู้จาริกแสวงบุญอื่น ๆ และท่านรู้สึกหดหู่ใจที่วิหารพระเป็นเจ้าเต็มไปด้วยความขุมน และการกระทำที่ขาดความเคารพต่อวิหารพระเป็นเจ้า เมื่อเดินทางกลับบ้านท่านเริ่มสนใจในคัมภีร์และไปโบสถ์ในวันพระเพื่อสวดมนต์และสนทนาธรรม ท่านอธิบายว่าพระเจ้าทรงเนรมิตจักรวาล ทรงสนาใจมนุษย์ทุกคน พระเจ้ารักและปรารถนาให้ทุกชีวิตสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ คำอธิบายของท่านง่ายและตรงกับใจผู้ฟัง

จึงมีผู้คนมานับถือและยกย่องเป็นอาจารย์ จนกระทั่งอายุได้ 30 ปี จึงได้ทรงออกเทศนาไปทั่วประเทศ คำสอนอันยิ่งใหญ่ของพระเยซูคือ "จงรักพระเจ้าด้วยสิ้นสุดจิตใจและรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง"

เนื่องจากคำสอนของพระเยซูหลายเรื่องผิดจากคำสอนเดิมในศาสนาユดา และ การที่พระเยซูกล่าวตำหนิผู้นำในศาสนาユดาว่าทำตนไม่เหมาะสม ทำให้พระองค์มีผู้เกลียดชังมาก ในที่สุดพวกยิวซึ่งไม่เห็นด้วยกับพระองค์จึงกล่าวหาและฟ้องศาล ให้พิพากษาว่าพระเยซูมีความผิด โดยอ้างตนเป็นบุตรพระเจ้า และต้องการกบฏต่ออาณาจักรโรมัน จึงถูกตัดสินให้ประหารชีวิตโดยการตรึงไม้กางเขน ขณะสิ้นพระชนม์ทรงมีอายุได้เพียง 33 พรรษาเท่านั้น

หลักธรรมในศาสนาคริสต์

ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาที่มุ่งทางธรรมจริยามากกว่าทางพิธีกรรม หลักการทำ ความดีในศาสนาคริสต์ คือ ต้องมีศรัทธาและปฏิบัติตามบัญญัติ 10 ประการของพระเจ้า

การศรัทธา หมายถึงศรัทธาในพระเจ้า ผู้ให้กำเนิดทุกสิ่งทุกอย่าง พระองค์ ทรงเมตตาต่อมนุษย์ ฉะนั้นมนุษย์จึงควรมีความรักในพระองค์ท่าน ในขณะที่เดียวกันก็ควรรักมนุษย์ ด้วย เพราะทุกชีวิตมาจากพระเจ้าผู้เป็นเจ้าทั้งสิ้น

บัญญัติ 10 ประการ เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องปฏิบัติเพื่อแสดงความรักในพระเจ้า

1. อย่ามีพระเจ้าอื่นใดนอกเหนือเรา
2. อย่าทำหรือกราบไหว้หรือปรนนิบัติรูปเคารพ
3. อย่าออกพระนามพระเจ้าอย่างไม่สมควร
4. จงระลึกถึงวันสะบาโต (วันอาทิตย์) ถือเป็นวันบริสุทธิ์
5. จงให้เกียรติและนับถือบิดามารดา
6. อย่าฆ่าคน
7. อย่าล่วงประเวณี
8. อย่าลักทรัพย์

9. อย่าเป็นพยานเท็จใส่ร้ายเพื่อนบ้าน
10. อย่ารบกวนสิ่งใด ๆ ของผู้อื่น

พิธีกรรมทางศาสนา

ทางศาสนาคริสต์มีพิธีกรรมทางศาสนาใช้คำว่ามีศีลศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งมีอยู่ 7 ศีล คือ

1. ศีลล้างบาป เป็นพิธีกรรมเริ่มแรกของผู้ที่จะเป็นคริสตศาสนิกชนต้องรับ โดยใช้น้ำรดลงบนศีรษะ 3 ครั้ง หมายถึงการชำระล้างมลทินต่าง ๆ
2. ศีลกล่าวถึง เป็นพิธีเจิมด้วยน้ำมันสำหรับเด็กที่โตรู้รับศีลชอบแล้ว เพื่อเป็นเครื่องแสดงว่าพระเยซูคริสต์ทั้งหมด
3. ศีลมหาสนิท เป็นพิธีกรรมที่อยู่ร่วมกับพิธีมิสซา เป็นการระลึกถึงชีวิตและคำสอนของพระเยซูคริสต์ทั้งหมด
4. ศีลแก้บาป คือพิธีกรรมที่ชาวคริสต์ที่สำนึกว่าตนได้กระทำความบาป เข้าไปหาบาทหลวง เพื่อทำการสารภาพบาปนั้น และขอร้องโทษจากพระเจ้า
5. ศีลเจิมคนไข้ เป็นพิธีการเจิมคนไข้ด้วยน้ำมัน สำหรับผู้ป่วยหนักหรือผู้ป่วยเรื้อรัง
6. ศีลบวช คือพิธีกรรมที่มุขนามิชชั้ว ให้ผู้ชายที่ได้เตรียมตัว และได้รับการคัดเลือกให้กระทำหน้าที่เป็นผู้อภิบาลสัตบุรุษ ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ทำให้ผู้รับบวชเป็นบาทหลวง
7. ศีลสมรส คือพิธีกรรมที่ชายหญิงคู่หนึ่งกระทำต่อหน้าบาทหลวงซึ่งเป็นประธานและเป็นพยานทางการศาสนา ให้คำมั่นสัญญาแก่กันว่าจะเป็นสามีภรรยากันจนกว่าชีวิตจะหาไม่

นิกายสำคัญในศาสนาคริสต์

นิกายสำคัญในศาสนาคริสต์มีอยู่ด้วยกัน 3 นิกาย คือ

- นิกายโรมันคาทอลิก (Roman Catholic)
- นิกายออร์ทอด็อกซ์ (Orthodox)
- นิกายโปรเตสแตนต์ (Protestant)

ในประเทศไทยมีผู้นับถือคริสตศาสนามีอยู่ด้วยกัน 2 นิกาย คือ

1. นิกายโรมันคาทอลิก เป็นนิกายแรก มีองค์สันตะปาปาเป็นประมุข ผู้ที่นับถือศาสนานี้เรียกว่า "คริสตัง" ต้องไปโบสถ์ทุกวันอาทิตย์ เชื่อว่าพระนางมาเรียเป็นแม่พระผู้บริสุทธิ์

2. นิการโปรแตสแตนต์ เป็นนิกายที่แยกมาจากนิกายโรมันคาทอลิก พระเยอโรมันชื่อ มาร์ติน ลูเธอร์ เป็นบุคคลแรกที่ทำการแยกเป็นนิกายโปรเตสแตนต์ ซึ่งต่อมาได้เกิดเป็นนิกายย่อย ๆ มากมายในยุโรปและอเมริกา ผู้นับถือนิกายนี้เรียกว่า "คริสเตียน"

พระคัมภีร์ไบเบิล

ชาวคริสต์เชื่อว่าหนังสือพระคัมภีร์ไบเบิลเป็นหนังสือศักดิ์สิทธิ์ ผู้เขียนได้รับการดลใจจากพระเจ้าเป็นหนังสือว่าด้วยประวัติความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ในประวัติศาสตร์ของชนชาติหนึ่งคือชนชาติยิว ด้วยเหตุนี้ชาวคริสต์จึงถือว่า พระคัมภีร์ไบเบิลคือ "พระวจนะ" ของพระเจ้า เป็นข้อเกิดแห่งสัจธรรมอันจะนำมนุษย์ไปสู่ความหลุดพ้นจากบาปและนำมนุษย์ไปหาพระเจ้า

ศาสนาคริสต์เข้ามาเผยแผ่ในประเทศไทยตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ต่อมารัชกาลที่ 3 แห่งราชวงศ์จักรีมิชชันนารีได้เข้ามามีบทบาทช่วยกิจการด้านต่าง ๆ เช่น

สังฆราชปาเลอกัวซ์ ชาวฝรั่งเศส เป็นผู้ถวายการสอนภาษาละตินแก่รัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 4 ทรงสอนภาษาบาลีให้แก่ปาเลอกัวซ์ ท่านผู้นี้ได้เรียบเรียงพจนานุกรม 4 ภาษาคือ ภาษาไทย ฝรั่งเศส ละติน และอังกฤษ เล่มแรกของเมืองไทย

ดอกเตอร์ แคน บีช แบรดเล ชาวอเมริกัน คนไทยนิยมเรียกหมอบลัดเล เป็นผู้ริเริ่มการพิมพ์หนังสือเป็นคนแรก ได้ออกหนังสือพิมพ์ภาษาไทยชื่อว่า บางกอก รี คอร์ดอร์ นอกจากนี้ยังช่วยรักษาโรคแบบสมัยใหม่ เป็นผู้ริเริ่มการปลูกฝีป้องกันไข้ทรพิษ การผ่าตัด

มิสซิส สตีเฟน แมตตูน เป็นสตรีชาวอเมริกัน คนไทยเรียกหม่อมมัตตูน เป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนราษฎรจีนเป็นคนแรก เป็นสถานศึกษาสำหรับเด็กชายหญิงตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3

ดอกเตอร์เฮาส์ คนไทยเรียกหมอเหา ผู้นำเอายาสูบมาจำหน่ายในเมืองไทยเป็นคนแรก เป็นผู้เผยแพร่และที่ปรึกษาความรู้สาขาวิทยาศาสตร์

ศาสนาอิสลาม

คำว่า อิสลาม เป็นภาษาอาหรับ หมายถึงการยินยอม คำนี้แสดงให้เห็นถึงพื้นฐานสำคัญของชาวมุสลิมที่ถือว่าตนคือผู้ยินยอมต่อพระประสงค์ของพระเจ้า ซึ่งเป็นเจ้า ซึ่งชาวมุสลิมเรียกว่า "พระอัลเลาะห์" อย่างไรก็ตามพระองค์คือพระเจ้าองค์เดียวกับที่เป็นที่เคารพนับถือของชนชาวยิว คริสตศาสนิกชน และชนอื่น ๆ ที่นับถือพระเจ้าผู้เป็นเจ้าผู้ยิ่งใหญ่เพียงองค์เดียวพระประสงค์ของพระองค์ได้รับการเปิดเผยให้เป็นที่รู้จักในคัมภีร์อัล-กุระอาน ซึ่งท่านนะบีมะหะหมัดเป็นผู้รับและนำมาถ่ายทอด

ประวัติของท่านนะบีมะหะหมัด

ท่านนะบีมะหะหมัดได้ถือกำเนิดขึ้นใน ค.ศ. 570 ที่เมืองเมกกะ ประเทศอาหรับในปัจจุบันคือประเทศซาอุดีอาระเบีย บิดาชื่ออับดุลลอย มารดาชื่ออามินะฮ์ ท่านเป็นกษัตริย์พ่อแม่อุปถัมภ์ตั้งแต่ยังเยาว์ และอยู่ในความดูแลของลุง เมื่ออายุได้ 25 ปี ได้สมรสกับนางเคาะดีญะฮ์มีบุตรด้วยกัน 6 คน ชีวิตของท่านที่เรียบง่ายธรรมดาแต่เปี่ยมด้วยคุณธรรมท่านเห็นว่าลัทธิเดิมที่ชาวอาหรับนับถืออยู่เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ ท่านเชื่อว่าการยอมตนต่อพระเจ้าองค์เดียวคือพระอัลเลาะห์เท่านั้นจะช่วยให้เกิดสันติในชีวิตและในสังคมได้ ท่านจึงแสวงหาที่สงบเพื่อจะได้ใคร่ครวญหาทางสู่สันติจนกระทั่งอายุ 40 ปี จึงได้เริ่มประกาศศาสนา

พระนะบีมะหะหมัดต้องประสบอุปสรรคนานาประการที่เลิกล้มลัทธิบูชารูปเคารพแต่ดั้งเดิมถูกประชาชนเมืองเมกกะคิดท้าวร้าย จึงได้หนีออกจากเมืองเมกกะ พร้อมด้วยศิษยานุศิษย์ไปอยู่เมืองมะดีนะฮ์ ต่อมาประมาณ 8 ปี หลังจากนั้นพระนะบีมะหะหมัดได้รวบรวมผู้คนกลับไปยึดเมืองเมกกะได้ และได้ทำลายรูปเคารพต่าง ๆ ประกาศนิตโทษกรรมผู้หลงผิดทั้งหลาย ศาสนาอิสลามจึงได้เริ่มการแพร่หลายออกสู่ที่อื่น ๆ ตั้งแต่บัดนั้น และในปี ค.ศ. 632 ท่านได้สิ้นชีวิตลง รวมอายุได้ 63 ปี ุคก่อนสิ้นชีวิตได้นำชาวมุสลิมนับแสนเดินทางจากเมืองมะดีนะฮ์เพื่อทำฮัจญ์ที่เมืองเมกกะ และได้เทศนาเป็นครั้งสุดท้ายที่นั่น

หลักศาสนและพิธีกรรมที่สำคัญทางศาสนา

หลักศาสนที่สำคัญที่มาจากคัมภีร์อัล-กุระอาน เข้าใจได้เป็น 2 อย่างคือ หลักศรัทธา และหลักปฏิบัติ ซึ่งจะต้องมีพร้อมกัน ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งจะเรียกว่าเป็นมุสลิมที่แท้จริงไม่ได้

1. หลักศรัทธา คำว่าศรัทธาหมายถึงความเชื่อมั่นด้วยจิตใจโดยปราศจากการ
ระวางสงสัย หรือการโต้แย้งใด ๆ มีอยู่ 6 อย่างคือ

- 1) ศรัทธาในเอกภาพของพระผู้เป็นเจ้า คือนับถือแต่พระผู้เป็นเจ้าเพียง
พระองค์เดียว
- 2) ศรัทธาในเทวทูตของพระเจ้า เพราะถือว่าเทวทูตคือคนกลางระหว่าง
พระผู้เป็นเจ้ากับศาสดาทั้งหลาย
- 3) ศรัทธาในคัมภีร์
- 4) ศรัทธาต่อศาสนทูตหรือบรรดาศาสดาต่าง ๆ
- 5) ศรัทธาต่อวันสุดท้ายและวันเกิดใหม่
- 6) ศรัทธาในภوضภาวะ (ลิขิต) ของพระเจ้า

2. หลักปฏิบัติ การปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาจะปฏิบัติในสถานที่เรียกว่า "มัสยิด"
แต่เดิมในประเทศไทยใช้คำว่า "สุเหร่า" หลักปฏิบัติในศาสนาอิสลามมี 5 ประการ ซึ่งเป็นส่วน
สำคัญที่สุดส่วนหนึ่งในชีวิตของชาวมุสลิม คือ

- 1) การปฏิญาณตน ชาวมุสลิมทุกคนต้องปฏิญาณว่า "ไม่มีพระเจ้าอื่นนอกจาก
อัลเลาะห์ และพระนะบีมะหหมัดเป็นศาสนทูตของพระองค์" ซึ่งการปฏิญาณตนดังกล่าวเป็นก้าว
แรกที่นำไปสู่ความเป็นมุสลิมอย่างสมบูรณ์ และชาวมุสลิมต้องกล่าวประโยคนี้เสมอในการนมาสการ
5 เวลา
- 2) การละหมาด หมายถึง การนมาสการพระเจ้า โดยจะท้าววันละ 5 ครั้ง
เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างชาวมุสลิมกับพระอัลเลาะห์ก่อนการละหมาดชาวมุสลิม
ต้องชำระร่างกายให้สะอาด ทำการล้างมือเป็นอย่างน้อย เวลาละหมาด 5 เวลาคือ เช้า
บ่าย เย็น ค่ำ และกลางคืน
- 3) การถือศีลอด หมายถึง การละ การงด การยับยั้ง และการควบคุม ซึ่ง
จะกระทำในเดือนที่ 9 ทางจันทรคติของอิสลาม ซึ่งเรียกว่าเดือนรอมฎอน ในเดือนนี้ชาวมุสลิม
ทุกคน (ยกเว้นผู้ป่วย ผู้ที่อยู่ระหว่างการเดินทาง และหญิงระหว่างมีประจำเดือน) จะละเว้น
จากการกิน การดื่ม การร่วมสังวาสระหว่างรุ่งสางกระทั่งตะวันตกลับขอบฟ้า เป็นเวลา 1 เดือน

5) การประกอบพิธีฮัจญ์ หมายถึง การเดินทางไปประกอบศาสนกิจ ณ ศาสนสถานบัยตุลลอฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย เพื่อให้เกิดภราดรภาพ ผู้ที่ประกอบพิธีฮัจญ์มาแล้ว ผู้ชายเรียกว่า "ฮัจญี" ผู้หญิงเรียกว่า "ฮัจญะ"

ข้อห้ามในศาสนาอิสลาม

ข้อห้ามในศาสนาอิสลามที่ต้องถือเคร่งครัด คือ

1. ห้ามกินเนื้อหมู เพราะถือว่าหมูเป็นสัตว์ชั้นต่ำ สกปรก
2. ห้ามให้กู้เงินโดยคิดดอกเบี้ย
3. ห้ามเสพสุราเมรัย
4. ห้ามเล่นการพนันทุกชนิด

คัมภีร์อัล-กุระอาน

ชาวมุสลิมเชื่อว่า คัมภีร์อัล-กุระอาน เป็นคัมภีร์ที่พระอัลเลาะห์ได้มอบมาให้แก่พระนะบี มะหะหมัดโดยผ่านทางเทวทูตกาเบรียล ถือเป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ เพราะทุกคำทุกตัวอักษรเกิดจากการเปิดเผยและเฉลยใจของพระเจ้า ชาวมุสลิมถือว่าทุกสิ่งปรากฏในคัมภีร์เป็นความจริงที่บริสุทธิ์ ที่ไม่มีใครจะสงสัยคัดแปลงแก้ไขได้ ทั้งนี้เพราะถือว่าไม่ใช่งานของมนุษย์ แต่เป็นผลงานของพระเจ้า ผู้เป็นเจ้าของซึ่งประทานมาให้แก่พระนะบีมะหะหมัดที่ละเล็กละน้อย ตลอดระยะเวลา 22 ปี โดยเขียนเป็นภาษาอาหรับ มีทั้งหมด 30 ภาค 114 บท และ 6,666 วรรค

:หลักธรรมคำสอนที่สำคัญของศาสนาอิสลาม คือ ให้ทำความดีด้วยการรู้จักอ่อนน้อม และแสดงความเคารพด้วยการรู้จักอดทน เสียสละและสามัคคี

ศาสนาอิสลามมีนิกายที่สำคัญ คือ นิกายสุนนี (เคร่งครัดในคัมภีร์มาก) และนิกาย ชีอะห์ ประเทศไทยมีผู้นับถือศาสนาอิสลามประมาณ 1 ล้านกว่าคน โดยเฉพาะจังหวัดภาคใต้ คือ สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส มีชาวมุสลิมมาก

ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู

ศาสนาพราหมณ์ หรือ ฮินดู มีต้นกำเนิดในประเทศอินเดียกว่า 3,000 ปีมาแล้ว
คำว่าฮินดู หมายถึง "ผู้ที่ละเว้นการเบียดเบียนกัน"

ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู เป็นศาสนาที่เก่าแก่ที่สุด ซึ่งเดิมเรียกว่า ศาสนาพราหมณ์
มีพระเจ้า 3 พระองค์ พระพรหม พระศิวะ (พระอิศวร) และพระวิษณุ (พระนารายณ์) หลักคำ
สอนจะถูกรวบรวมไว้ในคัมภีร์พระเวท มี 4 พระเวท คือ

1. ฤคเวท เป็นบทที่ใช้สวดสรรเสริญพระเจ้า
2. ยชุรเวท เป็นบทที่ใช้ในพิธีบูชายัญ
3. สามเวท เป็นบทที่ใช้สวดสำหรับใช้ทั่วไปในหมู่ประชาชนในพิธีกรรมต่าง ๆ
4. อาถรรพเวท เป็นบทที่ว่าด้วยคาถาอาคมใช้เสกเป่าป้องกันอันตรายและรักษาโรค

หลักธรรมสำคัญของศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู มี 10 ประการ คือ

1. ฤติ ได้แก่ ความพอใจ ความกล้า ความมั่นคง ความมีความสุข ซึ่งหมายถึง
การพากเพียรจนได้รับความสำเร็จ

เป็นที่ตั้ง

2. กษมา ได้แก่ ความอดทนนั้นคือพากเพียรและอดทน อดยึดความเมตตากรุณา

3. ทมะ ได้แก่ การข่มจิตใจของตนด้วยเมตตาและมีสติอยู่เสมอ

4. อัศเตยะ ได้แก่ การไม่ลักขโมย ไม่กระทำโจรกรรม

5. เสาะจะ ได้แก่ การกระทำตนไว้บริสุทธิ์ทั้งกายและใจ

6. อินทริยนิครหะ ได้แก่ การหมั่นตรวจสอบอินทริย์ 10 ประการ ให้นำได้รับ
การตอบสนองที่ถูกต้อง

7. ตี ได้แก่ ปัญญา สติ มติ ความคิด ความมั่นคงยืนนาน นั่นคือมีปัญญาและรู้จัก
ระเบียบวิธีต่าง ๆ

8. วิทยา ได้แก่ ความรู้ทางปรัชญา
9. สัตยะ ได้แก่ ความจริง คือข้อสัตย์ต่อกันและกัน
10. อโภคะ ความไม่โกรธ

นอกจากนี้ในศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู ยังแบ่งคนออกเป็น 4 วรรณะ และในแต่ละวรรณะจะถือตามธรรมเนียมปฏิบัติของตน และจะต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด

1. วรรณะพราหมณ์ ได้แก่ พระนักบวช ครู อาจารย์
2. วรรณะกษัตริย์ ได้แก่ นักปกครอง นักรบ
3. วรรณะแพศย์ ได้แก่ พ่อค้า และสามัญชน
4. วรรณะศูทร ได้แก่ คนรับใช้ หรือทาส

หลักการทำความดีของศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู คือ

1. ขณานโยค คือ ความรู้ความเห็นที่เกิดจากความสงบและความบริสุทธิ์
ความดีจะต้องมาจากความอดทน
2. ภักติโยค คือ ความจงรักภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้า คือ พระพรหมและต้องแสดงความภักดีโดยการให้ความช่วยเหลือแก่สิ่งมีชีวิตทั้งหลาย

ศาสนาฮินดูเข้ามามีอิทธิพลในประเทศไทย โดยการผสมผสานกับแนวคิดของพุทธ เห็นได้จากพิธีกรรมทางศาสนาพิธี โดยพราหมณ์เป็นผู้ประกอบพิธีกรรม เช่น พิธีแรกนาขวัญ พิธีวางศิลาฤกษ์ เป็นต้น ซึ่งนำมาดัดแปลงโดยเลือกส่วนที่ไม่ขัดกับหลักธรรมของพุทธศาสนา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสนาซิกข์

ศาสนาซิกข์ เป็นศาสนาที่มีจุดหมายเพื่อแสวงหาแนวทางสายกลางระหว่างศาสนาอิสลามและฮินดู โดยตั้งเป็นลัทธิใหม่ และกำหนดให้มีพระเจ้าองค์เดียว

ศาสตราจารย์ผู้ให้กำเนิดศาสนาซิกข์ คือ "คุรุ นานักเทพ" เมื่อปี พ.ศ. 2012 ในประเทศปากีสถาน ส่วนองค์สุดท้ายคือ "คุรุโรวินทสิงห์" ที่เรียกว่า "คุรุ" รวมทั้งหมด 11 องค์ ท่านศาสตราจารย์คุรุนานัก องค์แรก เกิดเมื่อ พ.ศ. 2012 ที่เมืองปากีสถาน แต่งงานเมื่ออายุได้ 14 ปี กับนางสุลขณี มีบุตร 2 คน คือ ศรีจันทร์ และลักษมีทาส ท่านสนใจเรื่องศาสนา เมตตากฎาต่อคนยากจน

วันหนึ่ง ท่านคุรุนานักเข้าไปในป่าได้เห็นพระเจ้า พระเจ้าได้ประทานน้ำทิพย์ถ้วยหนึ่ง แล้วพระเจ้าตรัสว่า พระองค์อยู่กับคุรุแล้วตรัสสอนว่าจงอย่ายึดติดอยู่กับโลก จงให้ท่านชำระล้างจิตใจให้สะอาด

เมื่อท่านคุรุนานักกลับบ้าน ก็สละทรัพย์สินให้กับคนยากจน ครอบครองเครื่องนุ่งห่มแบบนักพรต แล้วก็เดินทางไปเยี่ยมเยือนท้องที่ต่าง ๆ เป็นเวลา 12 ปี แม้ท่านจะนุ่งห่มแบบนักพรต ท่านก็คงอยู่กับบุตรภรรยาของท่าน ท่านได้สั่งสอนศิษยานุศิษย์ในทางศีลธรรมและให้จงรักภักดีต่อพระเจ้า

ท่านศาสตราจารย์คุรุนานัก ไม่ถือการแบ่งชั้นวรรณะ ท่านถือว่าทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกัน ท่านได้วางระเบียบวินัยไว้ 3 ประการ คือ

1. วินัยทางกาย
2. วินัยทางศีลธรรม
3. วินัยทางจิตใจ

วินัยทางกาย ได้แก่ การให้บริการคนอื่น ทางกาย และวาจา เช่น การให้ท่าน

วินัยทางศีลธรรม ได้แก่ การหาเลี้ยงชีพด้วยชอบธรรม ไม่เห็นแก่ตัว

วินัยทางจิตใจ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในพระเจ้าองค์เดียว มีจิตใจอยู่กับพระเจ้า

นอกจากนี้ ท่านได้วางหลักธรรมของศาสนาซิกข์ แสดงถึงการที่คนเราจะก้าวไปสู่
ความสุขอันแท้จริง มีอยู่ 5 ข้อ คือ

1. กรรม ได้แก่ การกระทำ คือ ให้ท่านแต่กรรมดี เว้นกรรมชั่ว
2. ปัญญา ได้แก่ ความรอบรู้ในทุกอย่างที่เป็นจริง
3. มหาปิติ ได้แก่ ความอิ่มใจ ทาใจให้เอิบอิ่มอยู่ในทางธรรม
4. พละ ได้แก่ กำลังใจ ทาจิตให้แน่น มั่นคง ไม่หวั่นไหว และไม่หวาดกลัว
5. สัจจะ ได้แก่ มีความจริงใจต่อพระเจ้า

อนึ่ง ศาสนาซิกข์สอนคนมิให้หนีอุปสรรค สอนให้ต่อสู้กับอุปสรรคและพยายามเอาชนะ
อุปสรรคให้ได้

จริยธรรมและศีลธรรม เป็นรากฐานอันสำคัญของศาสนาซิกข์ เช่น พูดความจริง
พูดสุภาพ เล่นกีฬาอย่างยุติธรรม ให้บริการอ่อนน้อม ถ่อมตน และมีความอดทน

ศาสนาซิกข์สอนให้คนมีศรัทธาในพระเจ้าโดยถือว่า คนจะทาความดีอย่างสมบูรณ์ได้
ต่อเมื่อมีความรักในพระเจ้า ความดีและความชั่วของศาสนาซิกข์มีดังนี้คือ

ความดีที่ศาสนาซิกข์ยกย่อง

5 ประการ คือ

1. การอยู่ด้วยความจริง
2. ความรู้จักพอ
3. ความอดทน
4. ความเสียสละ
5. การอ่อนน้อมถ่อมตน

ความดีที่ร้ายแรงของ

ศาสนาซิกข์ 5 ประการคือ

1. ตัณหา
2. ความโกรธ
3. ความโลภ
4. ความหลงยึดถือ
5. ความจองหองอวดดี

ผู้ที่นับถือศาสนาซิกข์ และผ่านพิธี "ปาหุล" จะมีนามว่า "ซิงห์" ต่อท้ายชื่อทุกคน
จึงจะเข้าสู่สังคมของชาวซิกข์ได้ต้องผ่านพิธีปาหุล ได้แก่

1. เกศ คือ การไว้ผมยาวโดยไม่ตัด
2. กังขมา คือ หวีขนาดเล็กสลับไว้ที่มวยผมเนื่องจากผมยาว
3. กลา คือ กางเกงขาสั้น
4. กรา คือ กาลิ่มือเท้าด้วยเหล็ก
5. กิรुบาน คือ ดาบเป็นประนิยชนสำหรับนักรบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการเรียนรู้โดยใช้สัญญาณการเรียน

แผนที่ 2.3

เรื่อง ศาสนา

จุดประสงค์ที่ 3. ให้นักเรียนอธิบายวิธีการป้องกันการทำลายสถาบันศาสนาทุกศาสนาได้

เนื้อหา การป้องกันการทำลายสถาบันศาสนาทุกศาสนา

- การทำบุญบำรุงส่งเสริมศาสนา
- การรักษาองค์ประกอบและสัญลักษณ์ของศาสนา

แหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนเลือกศึกษาจากแหล่งวิทยาการตามความสนใจ

1. สมุดภาพเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของศาสนา
2. เอกสารเกี่ยวกับการเผยแพร่ศาสนา
3. หนังสือ
 1. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต บ้านเมืองของเราและประเทศเพื่อนบ้าน
 2. กวี อิศริวรรณ, หนังสือเรียนสังคมศึกษาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 3. นรินทร์ เนาวประทีป, หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 4. แปลก สนธิรักษ์, หนังสือแบบเรียนศีลธรรม ป. 6
 5. แปลก สนธิรักษ์ เปลื้อง ณ นคร, แบบเรียนสังคมศึกษาศีลธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 6. ประสาร ทองภักดี, แบบเรียนศีลธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 7. ประวิทย์ เตีย, กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 8. รุจิร ภูสารและคณะ, แบบเรียนแนวหน้า กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

9. สมใจ บุญอุรพิภิญโญ, สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
10. สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์และคณะ, หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริม-
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
11. อุดม ดุจศรีวัชร, พุทธประวัติ
12. พระมหาประยูร ธรรมจิตฺต, พระพุทธประวัติ
13. พระโสภณคณาภรณ์, ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่มที่ 1 - 5
พระพุทธศาสนาในประเทศไทย
ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่มที่ 6 - 7
พระพุทธศาสนาในลัทธิ พม่า-มอญ
14. พระโสภณคณาภรณ์, ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่มที่ 8 - 9
พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

กิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนเลือกปฏิบัติจากกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไปนี้ตามความสนใจ

1. ศึกษาจากเอกสาร
2. ศึกษาจากบุคคลที่ให้ความรู้ได้
3. ศึกษาจากสมุดภาพ
4. ศึกษาจากหนังสือที่เลือกไว้

กิจกรรมการประเมิน

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียน

ข้างล่างนี้เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ทุกข้อที่กำหนดในบทเรียน โดยดูว่าบรรลุจุดประสงค์จากวงเล็บ
ท้ายข้อ

1. ทำสมุดภาพเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของแต่ละศาสนา และบอกวิธีการทำบูรณะ
ส่งเสริมพระพุทธศาสนา ว่าเป็นภาพด้วย

2. แบ่งกลุ่มละ 7 - 8 คน จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของแต่ละศาสนา และมีข้อความในการรักษาสัญลักษณ์ของศาสนา หรือการทําบุญ รุ่งส่งเสริมศาสนา และมีข้อความบรรยายเกี่ยวกับการส่งเสริมศาสนา
3. เขียนรายงานสรุปสั้น ๆ เกี่ยวกับการรักษาสัญลักษณ์และการส่งเสริมศาสนา
4. สัมภาษณ์ผู้รู้ในเรื่องการทําบุญ รุ่งศาสนา อย่างน้อย 10 ข้อ เช่น
 - ถ้าท่านพบแม่ชีไปนั่งขอเงินอยู่ข้างสะพานลอย ท่านจะทําอย่างไร
5. ให้นักเรียนจับคู่ 2 คน คนแรกเป็นคนเขียนคำถามเกี่ยวกับการรักษาองค์ประกอบศาสนา และการทําบุญ รุ่งส่งเสริมศาสนา อีก 1 คน เขียนคำตอบ คนละ 10 คำถาม และ 10 คำตอบ

การประเมินผล

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

1. การป้องกันการทำลายสถาบันศาสนา

ศาสนาในประเทศไทย ซึ่งมีคนนับถือมาก คือ ศาสนาพุทธ ศาสนาพราหมณ์ ฮินดู ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาเหล่านี้มีประโยชน์ต่อประเทศชาติมาก แต่ปัจจุบันมีคนบางพวกคิดทำลายสถาบันศาสนาเสีย โดยวิธีต่าง ๆ และได้เริ่มทำลายบ้างแล้ว

สถาบันศาสนา ประกอบด้วย

1. ศาสดาผู้ตั้งศาสนาขึ้น
2. คำสอนซึ่งเป็นหลักธรรมของศาสนา เช่น คัมภีร์ศาสนา
3. นักบวชของศาสนาและผู้นับถือศาสนา เช่น พระสงฆ์
4. สถานที่ และวัตถุต่าง ๆ ของศาสนา เช่น วัด โบสถ์
5. พิธีกรรมที่ผู้นับถือศาสนาปฏิบัติ เช่น การทำบุญ

การป้องกันการทำลายสถาบันศาสนา ทำได้ 4 วิธี คือ

1. ทำบุญบำรุงส่งเสริมศาสนา
2. รักษาองค์ประกอบและสัญลักษณ์ของศาสนา
3. ศึกษาศาสนาให้รู้อย่างถูกต้อง เพื่อปฏิบัติและถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ตามกำลังความสามารถแห่งตน
4. ปฏิบัติศาสนกิจให้ถูกต้องในวันสำคัญของศาสนา

การทำบุญบำรุงส่งเสริมศาสนา

การทำบุญบำรุงศาสนา คือ การรักษาศาสนาให้มั่นคงอยู่ตลอดไป ส่วนการส่งเสริมศาสนา คือ การทำให้ศาสนาเจริญขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

เหตุที่ต้องทำบุญบำรุงศาสนาให้คงอยู่ ก็เพราะศาสนาทำให้ประชาชนมีศีลธรรม ไม่ทำร้ายกัน ทำให้บ้านเมืองสงบสุข อยู่เย็นเป็นสุข เพราะฉะนั้น จึงต้องทำบุญบำรุงศาสนาไว้

การที่ต้องส่งเสริมศาสนา ก็เพราะสิ่งทั้งหลายย่อมมีและเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา ตามกาลเวลา และตามความเปลี่ยนแปลงของชีวิตจิตใจมนุษย์ ถ้าไม่ส่งเสริมให้เจริญขึ้นก็ต้องเสื่อมลงเหมือนเรือลอยในกระแสน้ำ การส่งเสริมศาสนาทำอย่างไรจะดีกล่าววนหัวข้อต่อไปนี้ ในเบื้องต้นนี้มีข้อที่ควรปฏิบัติก็คือ

- ก. เผยแพร่ศาสนาให้แพร่หลายออกไป
- ข. บำรุงนักบวชในศาสนา อันได้แก่ ภิกษุ นักบวช ให้ปฏิบัติอยู่ในวินัยเคร่งครัด
- ค. ผู้นับถือศาสนาต้องปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาให้มากขึ้น และประกอบพิธีกรรมตามประเพณีอย่างให้ขาดได้
- ง. ศาสนสถานที่ปรักหักพัง หรือขาดแคลนอยู่ ก็ช่วยซ่อมแซมและสร้างขึ้นมาให้ครบ
- จ. ชักชวนผู้อื่นที่ยังไม่นับถือศาสนาให้มานับถือศาสนามากขึ้น

การรักษาองค์ประกอบและสัญลักษณ์ของศาสนา

องค์ประกอบของศาสนามีอยู่ 5 ประการ การรักษาองค์ประกอบของศาสนาควรปฏิบัติดังนี้

(1) ทุกศาสนาต้องมีศาสดา เช่น ศาสนาพุทธ มีพระพุทธเจ้าเป็นศาสดา ถึงแม้พระพุทธเจ้าได้ดับขันธปรินิพพานกว่า 2500 ปีแล้วก็ยังมีการบูชาและพระวินัยที่พระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้เป็นศาสดาแทนพระองค์ จึงควรจะทำความเคารพพระบรมศาสดา ด้วยการปฏิบัติตามคำสอนที่เป็นพระธรรมและพระวินัยได้ด้วยความเคร่งครัด

(2) ทุกศาสนามีคำสอนเป็นหลักธรรมอยู่ คำสอนนี้ควรจะศึกษาให้เข้าใจอย่างชัดเจน จดจำและบอกกล่าวสั่งสอนกันต่อไป การรักษาพระธรรมคำสอนนั้น คือ อย่าเปลี่ยนแปลงไปตามอำเภอใจ ต้องระลึกว่าเราต้องปฏิบัติตามคำสอนอย่างที่จะพึงตั้งไว้ในฐานะที่ควรเคารพ อย่าดึงเอาคำสอนลงมาเพื่อความสะดวกแก่ตนเอง อนึ่งมีคำสอนที่ได้จารึกลงเป็นคัมภีร์ไว้ การรักษาหลักธรรมคำสอนส่วนคัมภีร์นี้ คือ ต้องบำรุงรักษาระวังอย่าให้ชำรุดสูญหายได้ ควรเก็บรักษาไว้ในที่มั่นคงและสมควรกับที่เป็นของที่เคารพนับถือ เช่น เก็บไว้ในตู้พระธรรม เป็นต้น

(3) นักบวชและนักพรต สำหรับพระพุทธศาสนา ได้แก่ พระภิกษุและสามเณร การรักษาพระภิกษุสามเณรจึงควรบำรุงท่านด้วยปัจจัย 4 คือ อาหาร จีวร เสนาสนะ และยารักษาโรค อย่านำท่านต้องอดอยาก หรือต้องแอมแปงประกอบกรอย่างอื่นเป็นอาชีพ และต้องช่วยกันป้องกันมิให้ผู้ปลอมเป็นภิกษุสามเณร เพื่อหากินเพราะจะนำความเสื่อมเสียมาให้แก่ศาสนา

(4) สถานที่สำหรับประกอบกิจทางศาสนา ได้แก่ โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ วัด เป็นต้น ต้องช่วยกันรักษาไว้ให้คงมีอยู่ ถ้าชำรุดทรุดโทรมก็ต้องช่วยกันซ่อมแซม ถ้าไม่มีก็ต้องช่วยกันสร้างต้องช่วยกันป้องกันอย่าให้มีผู้ทำลายได้

(5) พิธีกรรมทางศาสนา เช่น การตักบาตร และการทำบุญต่าง ๆ การรักษา คือ ผู้นับถือควรประกอบพิธีกรรมให้ถูกต้อง อย่าละเลยเสีย เช่น การฟังเทศน์ การตักบาตร การบูชาในวันสำคัญทางศาสนา การทำบุญต่าง ๆ เช่น การอุปสมบท ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ลอยกระทง สำหรับสัญลักษณ์ของศาสนา ได้แก่

1. นักบวชของศาสนา เช่น พระภิกษุ สามเณร ควรบำรุงท่านด้วยปัจจัย 4 คือ ถวายจีวร คือผ้าถุงหม่ม ถวายอาหารบิณฑบาต จัดสร้างที่อยู่อาศัยที่เรียกว่า เสนาสนะ และเมื่อท่านป่วยหรืออาพาธ ก็จัดหาหมอรักษาหรือจัดหูกยาถวายท่าน ทั้งนี้ เพื่อว่าจะช่วยทำให้ท่านสามารถศึกษาพระธรรมวินัยอันเป็นหลักคำสั่งสอนทางพระศาสนา ซึ่งจะเป็นการจรรโลงและสืบต่อพระศาสนาต่อไป

2. ธงประจำศาสนา เป็นสัญลักษณ์อีกอย่างหนึ่ง ซึ่งเวลาประดับธงหรือเก็บไว้ ต้องเอาไว้ในที่สมควร ท่านเองเดียวกันกับธงชาติ ซึ่งมีกฎหมายบังคับอยู่

3. ศาสนสถาน ได้แก่ วัด โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ ฯลฯ นอกจากจะต้องอย่าให้รกร้างพังแล้ว การใช้ศาสนสถานก็ต้องใช้ในงานกิจของศาสนาแท้ ๆ อย่าใช้ในเรื่องอื่นที่ไม่สำคัญ เช่น ทำเป็นร้านขายของ หรือที่เล่นการพนัน หรือเป็นที่อาศัยกินอยู่หลับนอนของคนที่ไม่ใช่คนานศาสนา ต้องรักษาให้สะอาด และสง่าอย่าให้ทรูกรัง เมื่อชำรุดก็ควรซ่อมอย่าปล่อยไว้

4. ศาสนวัตถุ ได้แก่ ของใช้ทางกิจของศาสนา หรือของที่สำหรับเคารพของคนนับถือศาสนา เช่น พระพุทธรูป วัตถุบูชา กระจาด รูป เชิงเทียน ธรรมาสน์ และอื่น ๆ ของเหล่านี้ที่เป็นสำหรับเคารพต้องเอาไว้ในที่สมควร เพราะไม่ว่าของใช้ ส่วนของใช้ก็ควรใช้แต่ในเรื่องศาสนานำไปใช้ในเรื่องของคนบ้าน เช่น ผ้ากาสาวพัสตร์ ที่พระใช้ครอง ก็อย่าเอาไปใช้นุ่งหรือหม่ม เพราะเป็นของที่ เป็นสัญลักษณ์ของศาสนา

แผนการเรียนโดยใช้สัญญาการเรียน

แผนที่ 2.4

เรื่อง ศาสนา

จุดประสงค์ที่ 3. ให้นักเรียนอธิบายวิธีการป้องกันการทำลายสถาบันศาสนาทุกศาสนาได้

เนื้อหา การป้องกันการทำลายสถาบันศาสนาทุกศาสนา

- การศึกษาศาสนาให้รู้อย่างถูกต้อง เพื่อปฏิบัติและถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ตามกำลังความสามารถของตน
- การปฏิบัติศาสนกิจให้ถูกต้องในวันสำคัญทางศาสนา

แหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนเลือกศึกษาจากแหล่งวิทยาการต่อไปนี้ตามความสนใจ

1. เอกสารเกี่ยวกับศาสนา
2. บุคคลที่ให้ความรู้ได้
3. หนังสือ
 1. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต บ้านเมืองของเราและประเทศเพื่อนบ้าน
 2. กวี อิศริวรรณ, หนังสือเรียนสังคมศึกษาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 3. นรินทร์ เนาวประทีป, หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 4. แปก สนธิรักษ์, หนังสือแบบเรียนศีลธรรม ป. 6
 5. แปก สนธิรักษ์ เบื้อง ณ นคร, แบบเรียนสังคมศึกษาศีลธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 6. ประสาร ทองภักดี, แบบเรียนศีลธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

7. ประวิทย์ เตีย, กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
8. รุจิรี ภูสาระและคณะ, แบบเรียนแนวหน้า กลุ่มสร้างเสริม-ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
9. สมใจ บุญอุรพิชญ์, สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
10. สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์และคณะ, หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริม-ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
11. อุดม ดุจศรีวัชร, พุทธประวัติ
12. พระมหาประยูร ธมมจิตฺโต, พระพุทธประวัติ
13. พระโสภณคณาภรณ์, ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่มที่ 1 - 5
พระพุทธศาสนาในประเทศอินเดีย
ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่มที่ 6 - 7
พระพุทธศาสนาในลังกา พม่า-มอญ
14. พระโสภณคณาภรณ์, ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่มที่ 8 - 9
พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

กิจกรรมการเรียน ให้นักเรียนเลือกปฏิบัติตามความสนใจ

1. ศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับศาสนา
2. ศึกษาจากบุคคลที่ให้ความรู้ได้
3. ศึกษาจากหนังสือที่เลือกไว้

กิจกรรมการประเมินผล

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียน ช่างสร้างนี้เพื่อให้เห็นบรรลุจุดประสงค์ทุกข้อที่กำหนดตามบทเรียน โดยดูว่าบรรลุจุดประสงค์จากวงเล็บท้ายข้อ

1. วาดภาพเกี่ยวกับกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา แล้วเขียนบรรยายเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในวันสำคัญนั้น ๆ
2. เขียนสรุปย่อเกี่ยวกับการศึกษาศาสนา และการปฏิบัติศาสนกิจให้ถูกต้องในวันสำคัญทางศาสนา
3. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 10 คน บันทึกลงหรือประดิษฐ์ภาพจากเศษวัสดุเป็นรูปการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาใดศาสนาหนึ่ง แล้วบรรยายไว้ใต้ภาพหรือข้างหุ่นปั้น หรือเขียนคำบรรยายเป็นแผ่นพลิกให้คู่กับหุ่นหรือภาพจากเศษวัสดุ
4. เขียนคำถาม - คำเฉลย เกี่ยวกับการศึกษาศาสนาและการปฏิบัติศาสนกิจในวันสำคัญของแต่ละศาสนา (อย่างน้อย 10 ข้อ)
 เช่น ถาม วันที่พระสงฆ์มาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมาย จำนวน
 1250 รูป คือวันอะไร
 เฉลย วันมาฆบูชา
5. สัมภาษณ์ผู้รู้ถึงการปฏิบัติตนตามศาสนกิจ ต้องเขียนคำถาม - คำตอบในการสัมภาษณ์ไว้อย่างน้อย 10 คำถาม
 เช่น ในวันออกพรรษาท่านปฏิบัติตนในการส่งเสริมศาสนาอย่างไร
6. เขียนสรุปในรูปแบบตาราง

วันสำคัญ	การปฏิบัติ
วันเข้าพรรษา	ถวายผ้าอาบน้ำฝน
วันมาฆบูชา	

7. สมมุติว่านักเรียนกำลังเวียนเทียน รอบพระอุโบสถในวันอาสาฬหบูชา นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะถูกต้อง ำให้เขียนสรุปรายงานสั้น ๆ

การประเมินผล

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

การศึกษาศาสนาให้รู้อย่างถูกต้อง เพื่อปฏิบัติและถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ตามกำลังความสามารถ
แห่งตน

ศาสนาที่จะเสื่อม ก็เพราะผู้นับถือไม่รู้เรื่องของศาสนาอย่างถูกต้อง จึงปฏิบัติผิดและ
ถ่ายทอดผิดด้วย ท้าให้ของที่ดีมีประโยชน์กลับเป็นของไม่มีประโยชน์ไป

ตัวอย่าง เช่น พระพุทธเจ้านั้น ท่านไม่ช้เป็นพระผู้เป็นเจ้าอย่างพระผู้เป็นเจ้าของ
ศาสนาอื่น และคุณสมบัติของพระองค์ คือ มีความกรุณาอย่างใหญ่หลวง มีความบริสุทธิ์ไม่มีความชั่วและ
มีพระปัญญาอันรู้แจ้ง หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าก็มีหลักอยู่ 3 ประการ คือ ไม่ท้าวท้วงบง
ประกอบการกุศล และทำจิตใจของตนให้ผ่องแผ้ว

แต่ถ้าผู้นับถือเข้าใจผิดไปว่า พระพุทธเจ้าเป็นพระผู้เป็นเจ้าสูงสุด จึงกราบไหว้บูชา
อานุภาพของพระองค์ท่านให้ปราบปรามศัตรูของตนให้หายแพ้ไป ความเชื่ออย่างนี้เป็นความเชื่อผิด
เพราะพระพุทธเจ้ามีแต่ความกรุณา และสอนให้ทำบุญกุศล ห้ามไม่ให้ทำบาป เพราะฉะนั้นจึงไปขอ
ร้องให้ท่านไปท้าวร้ายาครมาได้

การมีความรู้ที่ไม่ถูกต้องเช่นนี้ ท้าให้ศาสนาเสื่อม ยิ่งถ่ายทอดออกไปผิด ๆ ก็ยิ่งเพิ่ม
ความเสื่อมทำให้เกิดแก่ศาสนายิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นการป้องกันการทำลายสถาบันศาสนา ประการแรก
ผู้นับถือศาสนาต้องศึกษาให้รู้เรื่องของศาสนาอย่างถูกต้อง จะได้ถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ถูกต้อง เมื่อได้
ยินผู้ที่มีความประสงค์ร้ายต่อศาสนา กล่าวบิดเบือนคำสอนของศาสนาให้คนเข้าใจผิดไปในทางไม่ดี
จะได้ช่วยแก้ไขให้ถูกต้องได้

การปฏิบัติศาสนกิจให้ถูกต้องในวันสำคัญทางศาสนา

ทุกศาสนามีวันสำคัญของแต่ละศาสนาอยู่ในวันสำคัญทางศาสนานั้น เมื่อผู้นับถือศาสนา
ยังปฏิบัติกิจของศาสนาอย่างถูกต้อง และพร้อมเพรียง คนทั้งหลายได้เห็นย่อมบังเกิดความศรัทธา
เลื่อมใส ย่อมเป็นการป้องกันการทำลายสถาบันได้ทางหนึ่ง เพราะการดำรงอยู่ของศาสนา จะ
แข็งแรงมั่นคงหรืออ่อนแอ ย่อมอยู่ที่ศาสนานั้น ๆ มีคนนับถือมากและมีการปฏิบัติพิธีกรรมของศาสนา
อย่างเข้มแข็ง ถูกต้องหรือไม่ ถ้าศาสนาดังกล่าวยังมีคนเลื่อมใสศรัทธามาก และปฏิบัติกิจของศาสนา
อย่างถูกต้อง และพร้อมเพรียงก็แสดงว่าศาสนานั้นยังมีความมั่นคงอยู่ ผู้ใดคิดทำลายสถาบันศาสนา
ก็ท้าวไม่สำเร็จ

กล่าวโดยเฉพาะพระพุทธศาสนา มีวันสำคัญอยู่ คือ

วันมาฆบูชา โดยปกติตรงกับวันเพ็ญเดือน 3 ของไทย เป็นวันที่พระอรหันต์มาประชุมพร้อมเพรียงกัน และพระพุทธเจ้าทรงวางหลักของพระพุทธศาสนาไว้

วันวิสาขบูชา ตรงกับวันเพ็ญเดือน 6 ของไทย เป็นวันที่ตรงกับวันพระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ ปรีณิพพาน

วันอาสาฬหบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือนแปดของไทย เป็นวันที่พระพุทธเจ้าเทศนาครั้งแรก และเป็นวันที่ศาสนาพุทธมี พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พร้อมทั้ง 3 ประการ

วันเข้าพรรษา ตรงกับวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 เป็นวันแรกที่พระสงฆ์อธิษฐานจะจำพรรษาอยู่กับวัด มีกำหนด 3 เดือน

วันออกพรรษา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 เป็นวันที่พระสงฆ์จำพรรษาอยู่กับวัดครบ 3 เดือน

วันธรรมสวนะ ตรงกับวันขึ้น 8 ค่ำ ขึ้น 15 ค่ำ แรม 8 ค่ำ และวันแรม 14 หรือ 15 ค่ำของทุกเดือน เป็นวันที่พระสงฆ์เทศนาสอนธรรมแก่ประชากร

วันสำคัญของพระพุทธศาสนาตามที่กล่าวนี้ ผู้นับถือพุทธศาสนาที่มีโอกาสควรปฏิบัติกิจของศาสนานั้นให้ถูกต้อง

รวมความว่า การป้องกันการทำลายศาสนานั้น ผู้นับถือศาสนาต้องปฏิบัติ

4 ประการ คือ

1. ศึกษาศาสนาให้รู้อย่างถูกต้อง เพื่อปฏิบัติ และถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ตามกำลังความสามารถแห่งตน
2. ปฏิบัติศาสนกิจให้ถูกต้อง ในวันสำคัญทางศาสนา
3. รักษาองค์ประกอบและสัญลักษณ์ของศาสนาไว้
4. ทุนบำรุงส่งเสริม ศาสนา

แผนการเรียนโดยใช้สัญญาการเรียน

แผ่นที่ 2.5 แผนสรุป

เรื่อง ศาสนา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ให้นักเรียนบอกความหมายของพุทธโอวาทได้
2. ให้นักเรียนบอกวิธีปฏิบัติตามพุทธโอวาทที่เหมาะสมกับวัยได้
3. ให้นักเรียนรวบรวมและเสนอข้อควรปฏิบัติในการทำนุบำรุงและป้องกันการทำลายสถาบันศาสนาที่ตนนับถือ
4. ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือได้

เนื้อหา

1. พุทธโอวาท
 - 1.1 เว้นจากทุจริตคือประพฤติชั่วด้วย กาย วาจา ใจ
 - 1.2 ประกอบสุจริตคือประพฤติชอบด้วย กาย วาจา ใจ
 - 1.3 ทำใจของตนให้หมดจดจากเรื่องเศร้าหมองมีโรถ หลง เป็นต้น
2. คำสั่งสอนของศาสนาศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย เช่น พระเยซู พระนะบีมะหะหมัด
3. การป้องกันการทำลายสถาบันศาสนาทุกศาสนา
 - 3.1 การศึกษาศาสนาให้รู้อย่างถูกต้องเพื่อปฏิบัติและถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ตามกำลังความสามารถของตน
 - 3.2 การปฏิบัติศาสนกิจในวันสำคัญทางศาสนา
 - 3.3 การรักษาองค์ประกอบและสัญลักษณ์ของศาสนา
 - 3.4 การทำนุบำรุงส่งเสริมศาสนา

แหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนเลือกศึกษาจากแหล่งวิทยาการต่อไปนี้ตามความสนใจ

1. สมุดภาพ
2. เอกสารเกี่ยวกับศาสนา

3. หนังสือ

1. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต บ้านเมืองของเราและประเทศเพื่อนบ้าน
2. กวี อิศริวรรณ, หนังสือเรียนสังคมศึกษาพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. นรินทร์ เนาวประทีป, หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ กลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. แปลก สนธิรักษ์, หนังสือแบบเรียนศีลธรรม ป. 6
5. แปลก สนธิรักษ์ เปลื้อง ณ นคร, แบบเรียนสังคมศึกษาศีลธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
6. ประสาร ทองภักดี, แบบเรียนศีลธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
7. ประวิทย์ เตีย, กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6
8. รุจิรี ภูสาระและคณะ, แบบเรียนแนวหน้า กลุ่มสร้างเสริม-
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
9. สมใจ บุญอุรพิชญ์, สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
10. สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์และคณะ, หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริม-
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
11. อุคม ดุจศรีวัชร, พุทธประวัติ
12. พระมหาประยูร ธรรมจิตฺโต, พระพุทธประวัติ
13. พระโสภณคณาภรณ์, ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่มที่ 1 - 5
พระพุทธศาสนานในประเทศอินเดีย
ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่มที่ 6 - 7
พระพุทธศาสนาลังกา พม่า-มอญ

14. พระโศภณคณาภรณ์, ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เล่มที่ 8 - 9
พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 1 - 10 คน
2. จับสลากเรื่องที่จะต้องร่วมกันศึกษาและอภิปราย (ใบงาน)
3. ให้นักศึกษาจากกิจกรรมที่เลือก กลุ่มละ 15 นาที
4. ให้นักเลือกตัวแทนอภิปรายสรุปเนื้อหาในเรื่องที่จับสลากได้ กลุ่มละ 2 คน เวลา 5 - 8 นาที
5. ครูสรุปเพิ่มเติมให้ได้นเนื้อหาที่สมบูรณ์ในส่วนที่นักเรียนยังสรุปไม่ครบเนื้อหา และให้นักเรียนช่วยกันคิดหา
คำตอบจากคำถาม
 1. ศาสนาช่วยมนุษย์ในด้านใด
 2. คำพูดที่ว่า คนเปรียบเหมือนปลา ศาสนาเปรียบเหมือนน้ำ
คนไม่มีศาสนา เปรียบเหมือนปลาไม่มีน้ำ นักเรียนคิดว่าหมายถึงอะไร
6. นักเรียนทำแบบทดสอบ 20 ข้อ

ระยะเวลาในการศึกษา 1 ชั่วโมง

การประเมินผล

ผู้สอนประเมินผล โดยการประเมินตามผลงานของกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียน

จับสลากได้ และตามดุลยพินิจของผู้สอน

1. ตรวจสอบคุณภาพการเรียนรู้ที่ทำเป็นกลุ่ม
2. ให้นักเรียนการทำงานเป็นกลุ่มและการอภิปราย
3. ตรวจสอบกระดาษคำตอบ

ใบงานกลุ่มที่ 1

ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับ

1. การถือศีลอด นั้นจุดประสงค์สำคัญคือสิ่งใด
2. การฟัง มีสชา ฟัง เพื่ออะไร
3. การที่มีคำกล่าวที่ว่า "ทำบุญเสียเปล่า ไหว้เจ้าดีกว่า" หมายความว่าอย่างไร

นักเรียนเห็นจริงด้วยหรือเปล่าจงอภิปราย

ส่งผู้รายงาน 2 คน
ส่งรายงานกลุ่ม 1 ฉบับ
ส่งสัญญาณเรียน 1 ฉบับ

ใบงานกลุ่มที่ 2

ให้แสดงบทบาทสมมติและ เขียนกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับพุทธภาษิต

1. คบคนเช่นไร ย่อมเป็นเช่นนั้น ให้เพื่อนที่อยู่ ช่วยกันตาย และร่วมกันอธิบายว่าเป็นอย่างไร
2. ให้เขียนกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับพุทธภาษิต "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว" ให้เพื่อนร่วมกันอภิปรายว่าเขียนได้ตรงประเด็นหรือไม่

ส่งผู้รายงาน 2 คน
ส่งรายงานกลุ่ม 1 ฉบับ
ส่งสัญญาณเรียน 1 ฉบับ

ใบงานกลุ่มที่ 3

ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

1. จากข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ในศาสนาพุทธปฏิบัติตนผิดวินัยของสงฆ์ นักเรียนคิดว่า เนื่องจากสาเหตุใด
2. นักเรียนคิดว่า พระสงฆ์สามารถบอกใบ้เลขในการเสี่ยงโชคได้ถูกจริงหรือ และการที่ประชาชนไปกราบนมัสการขอเลขเด็ดจากพระสงฆ์สมควรหรือไม่

ส่งผู้รายงาน	2 คน
ส่งรายงานกลุ่ม	1 ฉบับ
ส่งสัณฐานการเรียน	1 ฉบับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยชาติไทย

หน่วยย่อยที่ 3 ศาสนา

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีจำนวน 3 หน้า จำนวนข้อสอบ 20 ข้อ
2. แบบทดสอบแต่ละข้อมีคำตอบ 4 ตัวเลือก
3. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ในช่องตัวอักษร ก ข ค และ ง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่างการตอบ

กระดาษคำตอบ

1. คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาใด

ก. พุทธ

ข. คริสต์

ค. อิสลาม

ง. พราหมณ์-ฮินดู

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1			x	
2				
3				

4. ถ้าจะเปลี่ยนคำตอบให้ขีดเส้นทับคำตอบเดิมแล้ว x ในช่องอักษรตัวเลือกใหม่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	x		x	
2				
3				

5. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ
6. ถ้าพบข้อสอบที่ยากให้ผ่านไปทำข้ออื่นก่อน แล้วค่อยย้อนกลับมาพิจารณาใหม่

1. พุทธโอวาท หมายถึงข้อใด
 - ก. คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
 - ข. คำสั่งสอนของพระสงฆ์
 - ค. คำสั่งสอนพระสังฆราช
 - ง. คำสั่งสอนแห่งศาสนา
2. ทองกวาวเก็บกระเป่าเงินได้ จึงนำมาให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ แสดงว่าทองกวาวปฏิบัติตนตามพุทธโอวาทข้อใด
 - ก. มีความอดทน ข. ความซื่อสัตย์
 - ค. มีความเมตตากรุณา ง. มีความกตัญญูทดแทน
3. เด็กชายจ้อยบอกกับแม่ว่าจะไปซ้อมดนตรีที่โรงเรียน แต่เขาไปเล่นฟุตบอลที่โรงเรียนเขาทำผิดหรือไม่
 - ก. ไม่ผิด
 - ข. จัดเป็นประพฤตินิสิตทางกาย
 - ค. จัดเป็นประพฤตินิสิตทางวาจา
 - ง. จัดเป็นประพฤตินิสิตทางใจ
4. สุณารีไม่ค่อยมีสร้อยเพชรใส่เมื่อเห็นของพี่สาวก็คิดหาวิธีที่จะได้สร้อยเพชรมาเป็นของตนเองแต่ก็ไม่ได้ลงมือกระทำ สุณารีจัดเป็นคนประเภทใด
 - ก. ประพฤตินิสิตทางกาย
 - ข. ประพฤตินิสิตทางวาจา
 - ค. ประพฤตินิสิตทางใจ
 - ง. ประพฤตินิสิตความคิด
5. ชาวเกี่ยวกับภาวนา พุทธธ ถ้าจะจัดประเภทการกระทำจะอยู่ในประเภทใด
 - ก. ทุจริตด้วยกาย
 - ข. ทุจริตด้วยวาจา
 - ค. ทุจริตด้วยใจ
 - ง. ทุจริตด้วยกาย วาจา ใจ
6. ถ้านักเรียนอยากได้คะแนนในการสอบมาก ๆ จะปฏิบัติตามพุทธโอวาทข้อใด
 - ก. ความสามัคคี
 - ข. ความซื่อสัตย์
 - ค. ความเมตตากรุณา
 - ง. ความขยันหมั่นเพียร
7. ศาสนาใดที่มีหลักคำสอนคล้ายกับศาสนาพุทธมากที่สุด
 - ก. ศาสนาพราหมณ์
 - ข. ศาสนาฮินดู
 - ค. ศาสนาซิกข์
 - ง. ศาสนาอิสลาม
8. การกระทำใดตรงกับสุภาษิตที่ว่า "คนเป็นที่พึ่งแห่งตน" มากที่สุด
 - ก. มาลียืมการบ้านของเพื่อนมาดูทุกวัน
 - ข. ชีระโกรธที่อุษาไม่ยอมรินน้ำให้ดื่ม
 - ค. ปรียาไปบนเจ้าพ่อขอให้ช่วยให้สอบได้คะแนนดี
 - ง. นารินาจนแม่ที่แม่ทำไปเดินขาย เพื่อใช้เป็นค่าเล่าเรียน

9. วันสำคัญทางศาสนาวันใดที่ไม่มีการเวียนเทียน
- ก. วันเข้าพรรษา
ข. วันมาฆบูชา
ค. วันอาสาฬหบูชา
ง. วันวิสาขบูชา
10. ในประเทศไทยประชาชนนับถือศาสนาใดเป็นอันดับ 2 รองจากศาสนาพุทธ
- ก. ศาสนาอิสลาม
ข. ศาสนาคริสต์
ค. ศาสนาพราหมณ์
ง. ศาสนาซิกข์
11. แหล่งกำเนิดของศาสนาอิสลามอยู่ในประเทศใด
- ก. อินเดีย ข. อิรัก
ค. อิสราเอล ง. ซาอุดีอาระเบีย
12. คัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์ของศาสนาอิสลามคืออะไร
- ก. ไบเบิล ข. มนุธรรมศาสตร์
ค. อัลกุระอาน ง. บัญญัติ 10 ประการ
13. เดือนรอมฎอน คือเดือนใด
- ก. เดือนที่คนไทยกินเจ
ข. เดือนที่ชาวมุสลิมถือศีลอด
ค. เดือนที่ชาวคริสต์ทำพิธีนมัสการพระเจ้า
ง. เดือนที่ชาวซิกข์ทำพิธีปาหุล
14. ถ้าศาสนาพราหมณ์ เปรียบเหมือนพีคนโต ศาสนาใดที่เป็นคนสุดท้อง
- ก. อิสลาม
ข. คริสต์
ค. ซิกข์
ง. พราหมณ์
15. ศาสนทูตของศาสนาอิสลามคือใคร
- ก. พระเยซู
ข. พระแม่มารีย์
ค. พระนบีมะหะหมัด
ง. กุรูนานักเทพ
16. ไม้กางเขนเป็นสัญลักษณ์ของศาสนาใด
- ก. พุทธ
ข. อิสลาม
ค. พราหมณ์
ง. คริสต์
17. คาสอนของแต่ละศาสนาเปรียบเหมือนสิ่งใด
- ก. หนังสือ
ข. กฎหมาย
ค. สิทธิของพลเมือง
ง. ความสามารถของพลเมือง
18. ถ้าบังเอิญนักเรียนได้คุยกับเพื่อน และเพื่อนบอกว่าเขานับถือศาสนาใด แสดงว่าเพื่อนนับถือศาสนาใด
- ก. อิสลาม
ข. คริสต์
ค. ซิกข์
ง. พุทธ

19. ข้อใดที่นักเรียนคิดว่าไม่ใช่ประโยชน์
ของศาสนา
- ก. เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ
 - ข. เป็นแหล่งกำเนิดอารยธรรม
 - ค. เป็นที่พึ่งให้หลุดพ้นจากทุกข์
 - ง. เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

20. ข้อใดที่ได้ชื่อว่าทานุบำรุงการศาสนา
- ก. ไปทานุญที่วัดทุกวัน
 - ข. หาพระพุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์มาบูชา
 - ค. ศึกษาหลักธรรมในศาสนาที่เรานับถือให้ถูกต้อง
 - ง. บวชเป็นสาวกช่วยเผยแผ่ศาสนาต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

หน่วยชาติไทย หน่วยย่อยที่ 3 ศาสนา

1. ก	2. ข	3. ค	4. ค	5. ง	6. ง	7. ก
8. ง	9. ก	10. ก	11. ง	12. ค	13. ข	14. ค
15. ค	16. ง	17. ข	18. ค	19. ข	20. ค	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน . โบราณสถาน โบราณวัตถุที่สำคัญ

เรื่อง โบราณสถานโบราณวัตถุสำคัญ

ความคิดรวบยอด/หลักการ

1. โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ เป็นเครื่องบอกถึงความเจริญรุ่งเรืองในแต่ละยุคแต่ละสมัยของชาติ
2. โบราณสถาน และโบราณวัตถุ เป็นหลักฐานสำคัญที่ช่วยให้คนรุ่นหลัง ได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ของชาติ จึงควรอนุรักษ์ไว้เพื่อเป็นมรดกของชาติสืบไป

จุดประสงค์

1. บอกความหมายและความแตกต่างของโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ
2. บอกความสำคัญอย่างย่อ ๆ ของโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ ที่สำคัญตามที่กำหนดไว้
3. บอกสถานที่ตั้งของโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน และปูนียวัตถุที่สำคัญตามที่กำหนดให้ได้
4. บอกวิธีอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุที่สำคัญตามที่กำหนดให้ได้
5. ปฏิบัติตนในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุที่สำคัญตามที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา โบราณสถาน

- ดอนเจดีย์	- ปราสาทหินพิมาย
- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	- พระราชวังบางปะอิน

โบราณวัตถุ

- ศิลาคารีภ
- พระแท่นศิลาอาสน์
- วัตถุโบราณบ้านเชียง

ปูชนียสถาน

- พระธาตุพนม
- พระบรมธาตุไชยา
- พระปฐมเจดีย์
- พระธาตุหริภุญชัย

ปูชนียวัตถุ

- พระแก้วมรกต
- พระพุทธชินราช
- พระพุทธสิหิงค์
- พระศรีศากยมุนี

ระยะเวลาในการเรียน 1 - 5 วัน

การประเมินผล

1. การสังเกต
2. การตรวจผลงาน
3. การทดสอบด้วยวาจา หรือข้อเขียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการเรียนโดยใช้สื่อทางการเรียน

แผนที่ 3.1

เรื่อง โบราณสถานและโบราณวัตถุสำคัญ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ให้นักเรียนบอกความหมายและความแตกต่างของโบราณสถาน โบราณวัตถุ

ปูชนียสถานปูชนียวัตถุได้

เนื้อหา

- ความหมายและความแตกต่างของโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ

แหล่งวิทยาการ เลือกศึกษาจากแหล่งวิทยาการตามความสนใจ

1. บุคคลผู้ให้ความรู้ได้
2. บัตรภาพเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ
3. หนังสือ
 1. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต บ้านเมืองของเราและประเทศเพื่อนบ้าน
 2. นรินทร์ เนาวประทีป, หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 3. ประวิทย์ เตีย, กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 4. รุจิร กุ์สาระและคณะ, แบบเรียนแนวหน้า กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 5. สมใจ บุญอุรพิชญ์, สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
 6. สมศักดิ์ สินธุระเวชณ์และคณะ, หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
 7. อุทัย สินธุสาร, สารานุกรมไทย,

กิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. ศึกษาจากบุคคลที่ให้ความรู้ได้
2. ศึกษาจากบัตรภาพ เกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ
3. ศึกษาจากหนังสือ

กิจกรรมการประเมินผล

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียนข้างล่างนี้เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ทุกข้อที่กำหนดในบทเรียน โดยดูว่าบรรลุจุดประสงค์ใดจากวงเล็บท้ายข้อ

1. เขียนสรุปแยกประเภทของโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ ที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ในรูปตาราง

ชื่อ	โบราณสถาน	โบราณวัตถุ	ปูนียสถาน	ปูนียวัตถุ
พระแก้วมรกต พระสาหินพนมรุ้ง				

2. แบ่งกลุ่มจัดป้ายนิเทศ กลุ่มละ 6-8 คน เกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ

3. เขียนสรุปสั้น ๆ เกี่ยวกับความหมายและความแตกต่างของโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ เช่น

- พระแก้วมรกต เป็นปูนียวัตถุ เพราะเป็นวัตถุที่เป็นที่เคารพ เป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของไทย สามารถยกเคลื่อนย้ายได้ ประดิษฐานอยู่ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

4. กิจกรรมที่นักเรียนกำหนดเอง

การประเมินผล

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ

วัดพระศรีรัตนศาสดาราม	พระพุทธรชินราช	พระพุทธรบาท	พระบรมธาตุไชยา
พระศรีศากยมุนี	พระธาตุพนม	พระธาตุดอยสุเทพ	พระพุทธรโสธร
พระปรางค์สามยอด	พระราชวังบางปะอิน	ศาลพระกาฬ	พระปฐมเจดีย์
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	อนุสรณ์ดอนเจดีย์	พระธาตุหริภุญชัย	พระแก้วมรกต
พระสมุทรเจดีย์กลางน้ำ	อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี	ปราสาทหินพิมาย	พระพุทธรลีหิงส์
ปราสาทหินพนมรุ้ง	พิพิธภัณ์บ้านเชียง	พระพุทธรลีหิงส์	ขามสังคโลก
พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม	พระนอนจักรีสีห์	อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี	
วัดอุโบราณบ้านเชียง	ปราสาทหินพนมรุ้ง		

ความหมายของโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ

- โบราณวัตถุ** หมายถึง ของโบราณที่เก่าแก่กว่าร้อยปีขึ้นไป ซึ่งเป็นของที่เคลื่อนที่ได้ไม่ว่าจะประดิษฐ์หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติ โดยลักษณะการประดิษฐ์ หรือโดยหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นประโยชน์แก่การศึกษาศิลปประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดีได้ เช่น ศิลปจารึก ของที่เก็บหรือตั้งแสดงให้ประชาชนชมในพิพิธภัณ์ฯ ฯลฯ
- โบราณสถาน** หมายถึง สิ่งก่อสร้างมาเป็นเวลานานนับตั้งแต่ร้อยปีขึ้นไป ซึ่งเป็นของที่เคลื่อนที่ไม่ได้ เช่น ปราสาทหินพิมาย ฯลฯ ลักษณะที่ก่อสร้างก็เป็นแบบเก่า เป็นฝีมือของคนโบราณ สถานที่นั้น ๆ มีเรื่องราวเป็นความจริงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ และเป็นประโยชน์ในทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี หรือศิลปกรรม
- ปูนียสถาน** หมายถึง สถานที่อันควรเคารพนับถือ เช่น พระปฐมเจดีย์ ฯลฯ
- ปูนียวัตถุ** หมายถึง วัตถุอันควรเคารพ เช่น พระแก้วมรกต พระพุทธรชินราช เทวรูป ฯลฯ

แผนการเรียนรอยใช้สัญญาการเรียน

แผนที่ 3.2 - 3.3

เรื่อง โบราณสถานและโบราณวัตถุสำคัญ

จุดประสงค์

2. ให้นักเรียนบอกความสำคัญอย่างย่อ ๆ ของโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ ที่สำคัญตามที่กำหนดไว้
3. ให้นักเรียนบอกสถานที่ตั้งของโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน และปูนียวัตถุ ที่สำคัญตามที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา โบราณสถาน โบราณวัตถุ

โบราณสถาน

1. ตอนเจดีย์
2. ปราสาทหินพิมาย
3. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
4. พระราชวังบางปะอิน

โบราณวัตถุ

1. ศิลารีก
2. พระแทนศิลาอาสน์
3. วัตถุโบราณบ้านเชียง

ปูนียสถาน

1. พระธาตุพนม
2. พระปฐมเจดีย์
3. พระบรมธาตุไชยา
4. พระธาตุหริภุญชัย

บุชเนียวัตถุ

1. พระแก้วมรกต
2. พระพุทธชินราช
3. พระพุทธสิหิงค์
4. พระศรีศากยมุนี

แหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนเลือกศึกษาจากแหล่งวิทยาการตามความสนใจ

1. บุคคลผู้ให้ความรู้ได้
2. บัตรภาพเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ บุชเนียสถาน บุชเนียวัตถุ
3. หนังสือ
 1. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต บ้านเมืองของเราและประเทศเพื่อนบ้าน
 2. นรินทร์ เนาวประทีป, หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 3. ประวิทย์ เตีย, กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 4. รุจิร กุ์สาระและคณะ, แบบเรียนแนวหน้า กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 5. สมใจ บุญอรพิชญ์, สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
 6. สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์และคณะ, หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
 7. อุทัย สินธุสาร, สารานุกรมไทย,

กิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนเลือกทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. ศึกษาจากบุคคลผู้ให้ความรู้ได้
2. ศึกษาจากบัตรภาพ เกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ
3. ศึกษาจากหนังสือที่เลือกไว้

กิจกรรมการประเมินผล

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียนข้างล่างนี้เพื่อำให้บรรลุจุดประสงค์ทุกข้อที่กำหนดในบทเรียน โดยดูว่าบรรลุจุดประสงค์ใดจากวงเล็บท้ายข้อ

1. เขียนคำถาม-คำตอบ แบบจับคู่ข้อความทางซ้ายมือ ขวามือ ให้สัมพันธ์กัน
อย่างน้อย 10 ข้อ เช่น

ซ้ายมือ	ขวามือ
..(ข).. 1. พระปราสาทสามยอด	ก. จังหวัดเชียงใหม่
..(ก).. 2. พระธาตุคอกยสุเทพ	ข. จังหวัดชลบุรี
..(ค).. 3. เขาวิ้ง	ค. โบราณสถาน

เวลาทำให้ใส่คำตอบไว้แยกกันเพื่อเอาไว้ทนายปัญหา (บรรลุจุดประสงค์ 2,3)

2. เขียนคำถามใส่แถบประโยคขนาดกว้าง 1 นิ้ว ยาว 6 นิ้ว ในกระดาษแข็ง เป็นข้อ ๆ แล้วเขียนคำตอบในกระดาษอีกแผ่นหนึ่ง เพื่อใช้เล่นเกมทนายปัญหา เช่น

- คำถาม

 1. พระแก้วมรกตสำคัญอย่างไร

คำเฉลย

1. พระแก้วมรกตเป็นพระพุทธรูปที่เป็นที่เคารพสักการะของปวงชนชาวไทย เป็นพระพุทธรูป
คู่บ้าน คู่เมือง ประดิษฐานอยู่ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

(บรรลุลูกประสงค์ 2,3)

3. เขียนสรุปรายงานสั้น ๆ เกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ มุขนิยสถาน
มุขนิยวัตถุ ในเรื่องความสำคัญประวัติ ที่ตั้ง และความสำคัญ เช่น
- ศิลาคาริก เป็นโบราณวัตถุ ที่มีอายุนับร้อยปี เป็นที่บันทึกเรื่องราวสมัยสุโขทัย
สร้างด้วยหินชนวน ปัจจุบันอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (บรรลุลูกประสงค์ 2,3)
(โดยผู้สอนจะมีแบบสำหรับเขียนรายงานสรุปไว้ให้)
4. เขียนเล่าประสบการณ์จากการที่เคยเที่ยวชมโบราณสถาน โบราณวัตถุ มุขนิย-
สถาน มุขนิยวัตถุ ตามสถานที่ต่าง ๆ มาแล้ว (เฉพาะคนที่เคยไปทัศนศึกษาใน
บางแห่ง) (บรรลุลูกประสงค์ 2,3)
5. แบ่งกลุ่มละ 10 คน แล้วอภิปรายถึงโบราณสถาน โบราณวัตถุ มุขนิยสถาน
มุขนิยวัตถุ ที่กำหนดมาให้เรียนสำคัญอย่างไร ตั้งอยู่ในจังหวัดใด มีความสำคัญ
ด้านประวัติศาสตร์ หรือด้านความเป็นอยู่ของชาวไทย (บรรลุลูกประสงค์ 2,3)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. เขียนสรุปในรูปแบบตาราง เช่น

ชื่อ	จังหวัดที่ตั้ง	โบราณสถาน	โบราณวัตถุ	ปูชนียสถาน	ปูชนียวัตถุ	ความสำคัญ
ศิลาจารึก	กรุงเทพมหานคร		/			บันทึกเรื่อง ประวัติศาสตร์ สมัยสุโขทัย

(บรรลุดจุดประสงค์ 2,3)

การประเมินผล

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โบราณสถาน

ดอนเจดีย์

ดอนเจดีย์ หรือเจดีย์ยุทธหัตถ์อยู่ที่ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี สันนิษฐานว่าเป็นบริเวณที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงกระทำยุทธหัตถีชนะสมเด็จพระมหาอุปราชของพม่า เจดีย์องค์เดิมมีอายุเกือบ 400 ปี องค์ปัจจุบันเป็นองค์ที่สร้างขึ้นครอบของเดิมและได้มีการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ที่หน้าบริเวณทางเข้าสู่เจดีย์ โดยมีพระราชพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์เมื่อ พ.ศ. 2502

ปราสาทหินพิมาย

ปราสาทหินพิมายเป็นปราสาทหินตั้งอยู่ในเมืองพิมาย จังหวัดนครราชสีมาสันนิษฐานว่าปราสาทแห่งนี้อายุพันปีเศษ สร้างโดยกษัตริย์ขอมพระองค์หนึ่ง เชื่อว่าเมืองพิมายเคยเป็นเมืองใหญ่ของขอมปราสาทหินพิมายมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี และแสดงถึงความสามารถอันเยี่ยมยอดของช่างก่อสร้างในอดีต นอกจากนี้ภายในปราสาทยังมีภาพสลักที่สวยงามเกี่ยวกับพุทธประวัติ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ตั้งอยู่ริมสนามหลวง กรุงเทพฯ เป็นสถานที่รวบรวมวัตถุที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม ศาสนา โบราณคดี และประวัติศาสตร์ รัชกาลที่ 4 ทรงสร้างเป็นพิพิธภัณฑสถานส่วนพระองค์ ต่อมารัชกาลที่ 5 โปรดฯ ให้พัฒนาปรับปรุง จนถึงสมัยรัชกาลที่ 7 ได้ประกาศตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติขึ้นตรงกับกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ

พระราชวังบางปะอิน

พระราชวังบางปะอินสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยอยุธยา อยู่ที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่บริเวณนี้เป็นที่ประดิษฐานของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง พระองค์จึงโปรดเกล้าฯ ให้ขุดสระสร้างวังขึ้นที่เกาะกลางสระเพื่อใช้เป็นที่เสด็จประพาส

ถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระราชวังครั้งพระเจ้าปราสาททองได้ปรักหักพังไปคงเหลือแต่สระ ที่มีซากปราสาทเหลืออยู่ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสบางปะอินด้วยเรือกลไฟ ได้พบซากปรักหักพัง ดังกล่าว จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระตำหนักขึ้นเป็นที่ประทับและสร้างพลับพลาไว้บนเกาะกลางสระตามสถานที่เดิม

ในสมัยรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดที่จะเสด็จประพาสพระราชวังบางปะอินอยู่เสมอ ด้วยเป็นทำเลที่ดีเพราะเป็นเกาะอยู่กลางน้ำจึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระที่นั่งขึ้นหลายองค์ คือ

- 1) พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์ เป็นพลับพลาตรงกลางสระ ประดิษฐานพระบรมรูปรัชกาลที่ 5
- 2) พระที่นั่งเวหาสน์จารูญ เป็นพระที่นั่งแบบจีนสูง 2 ชั้น เป็นสถาปัตยกรรมแบบที่งดงามมาก
- 3) พระที่นั่งวโรภาสพนิมาน เป็นพระที่นั่งแบบตะวันตก เป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบรมราชินีนาถ
- 4) พระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียร เป็นเรือนไม้ แต่เคยถูกไฟไหม้หมดทั้งหลัง รัชกาลปัจจุบันโปรดฯ ให้สร้างขึ้นใหม่ตามลักษณะเดิม

นอกจากนี้ยังมีพระที่นั่งเล็ก ๆ อีก เช่น พระที่นั่งบุปผาประพาส สถาคารราชประยูร หอวิรุทธศนา และหอเหมมณเฑียรเทวราช ซึ่งเป็นศาลที่รัชกาลที่ 5 สร้างถวายพระเจ้าอยู่หัวพระราชวังบางปะอิน เป็นพระราชวังที่มีความสวยงาม ร่มรื่นผสมกลมกลืนกันทั้งศิลปะจีน ไทย และยุโรป

โบราณวัตถุ

ศิลาจารึก

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ลักษณะเป็นหินชนวนสีเหลือง มียอดเป็นจั่วมน สูง 1 เมตร 11 เซนติเมตร กว้าง 35 เซนติเมตร พื้นที่จารึกตัวอักษรสูง 59 เซนติเมตร เป็นศิลาจารึกหนึ่งงานสองหลัก ที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพบเมื่อพระองค์เสด็จจุดงค์เมืองสุโขทัยในช่วงที่ยังผนวชอยู่ ศิลาจารึกหลักนี้ จัดให้เป็นศิลาจารึกหลักที่ 1 ด้านที่ 1 จากกรีกเล่าประวัติของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช รวมทั้งประวัติการสร้างตัวอักษร ส่วนที่เหลือเป็นข้อความบรรยายถึงพระราชอาณาเขตของประเทศ และประเพณีความเป็นอยู่ ของชาวสุโขทัยสมัยนั้น ปัจจุบันศิลาจารึกหลักนี้เก็บรักษาอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร

พระแท่นมนังคศิลาอาสน์

พระแท่นมนังคศิลาอาสน์ เป็นโบราณวัตถุสมัยสุโขทัย ทำด้วยหินชนวนจัดมัน กว้างประมาณ 1.20 เมตร ยาวประมาณ 1.6 เมตร หนาประมาณ 3 เมตร พระแท่นนี้ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชโปรดให้สร้างขึ้นและประดิษฐานไว้กลางดงตาล เพื่อประทับว่าราชการแผ่นดินและเป็นอาสนะ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้นามากรุงเทพฯ ครั้งแรกมาไว้ที่วัดราชาธิวาส ขณะนี้เก็บรักษาในที่วิหารยอดวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในบริเวณพระบรมมหาราชวัง

วัตถุโบราณบ้านเชียง

วัตถุโบราณบ้านเชียง บ้านเชียงเป็นชื่อหมู่บ้าน อยู่ในตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ในบริเวณนี้ได้มีการค้นพบเครื่องกระดูกมนุษย์ เครื่องใช้ที่ทำด้วยสำริด (โลหะผสมระหว่างทองแดงและดีบุก) เช่น ขวาน มีด เครื่องปั้นดินเผา ที่เป็นเครื่องแสดงถึงอารยธรรมของคนท้องถิ่นนี้ เมื่อ 6,000-7,000 ปีมาแล้ว ซึ่งมีประโยชน์ต่อการศึกษาทางด้านโบราณคดี และ มนุษยวิทยามาก

บุษนิยสถาน

พระธาตุพนม

พระธาตุพนม เป็นบุษนิยสถานที่มีอายุนับพันปี ตั้งอยู่ในวัดพระธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นสถานที่บรรจุอัฐิธาตุ (กระดูกส่วนหน้าอกของพระพุทธเจ้า) เป็นบุษนิยสถานที่เป็นที่เคารพสักการะของคนไทยและคนลาว เมื่อ พ.ศ. 2518 องค์พระธาตุเกิดรอยร้าวและพังทลายลงมา รัฐบาลจึงได้ทำการซ่อมแซมเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2522 การบูรณะซ่อมแซมต้องอาศัยหลักฐานและรูปแบบเดิมเป็นหลัก ลักษณะพระธาตุเป็นทรงสี่เหลี่ยมยอดแหลมก่อสร้างด้วยอิฐ ตอนบนจะฉาบด้วยปูนขาว รอบองค์พระธาตุจะมีสวดลายสวยงามประดับโดยรอบ ยอดฉัตรทำด้วยทองคำ องค์พระธาตุสูงประมาณ 53 เมตร

พระปฐมเจดีย์

พระปฐมเจดีย์เป็นบุษนิยสถานที่มีอายุนับพันปี เจดีย์องค์เดิมเป็นเจดีย์ทรงบาตรคว่ำ อยู่ในสภาพรกรักหักพัง สร้างในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราชแห่งอินเดีย พ.ศ. 300 พระองค์ได้ส่งสมณทูตมาเผยแผ่ศาสนา และโปรดฯ ให้สร้างพระปฐมเจดีย์เป็นครั้งแรก เมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงผนวชเป็นพระภิกษุ ได้ทรงตั้งบำเพ็ญ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ทำการปฏิสังขรณ์โดยให้สร้างเจดีย์องค์ใหญ่ครอบเจดีย์องค์เดิมไว้ โดยสร้างเป็นรูประฆังคว่ำ พร้อมทั้งสร้างวิหารล้อมรอบทั้ง 4 ทิศ สร้างพระอุโบสถและหอรบขึ้นใหม่โดยมีระเบียงล้อมรอบองค์เจดีย์ รัชกาลที่ 5 โปรดฯ ให้สร้างพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ประดิษฐานไว้ตามวิหารรอบพระปฐมเจดีย์ รัชกาลที่ 6 โปรดฯ ให้สร้างวิหารพระร่วงโรจนฤทธิ์ ตั้งอยู่ทางด้านหน้าติดกับวิหารทิศเหนือเป็นที่ประดิษฐานพระร่วงโรจนฤทธิ์ (ทรงพบที่เมืองศรีสัชนาลัย) หลังจากรัชกาลที่ 6 สวรรคต พระอัฐิของพระองค์ได้บรรจุไว้ภายในฐานของพระร่วงโรจนฤทธิ์ด้วย การปฏิสังขรณ์เสร็จสิ้นสมบูรณ์ในรัชกาลที่ 7 ซึ่งนับเป็นเวลาถึง 70 ปี องค์พระปฐมเจดีย์ตั้งอยู่ในวัดพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เป็นบุษนิยสถานที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ

พระบรมธาตุไชยา

พระบรมธาตุไชยา ตั้งอยู่ที่วัดพระบรมธาตุ อ่าเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ลักษณะเจดีย์สมัยศรีวิชัย สร้างระหว่าง พ.ศ. 1240-1260 สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงเสด็จมากราบพระบรมธาตุองค์จริง สร้างด้วยทองสำริดมาเก็บไว้ ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สำหรับองค์จำลองหล่อด้วยปูนปลาสเตอร์อยู่ที่วัดบรมธาตุ

พระธาตุหริภุชชัย

พระธาตุหริภุชชัย ตั้งอยู่ที่วัดพระธาตุหริภุชชัย จังหวัดลำพูนเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ตำนานเล่าว่าสร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าอาทิตยราช ผู้ครองแคว้นหริภุชชัย เป็นสถานที่เคารพสักการะของชาวลำพูนและใกล้เคียง

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุษนิยวัตต

พระแก้วมรกต

พระแก้วมรกต หรือพระพุทธรูปหามณีรัตนปฐมากร เป็นบุษนิยวัตตที่เคารพและสักการะของชาวไทย มีลักษณะเป็นพระพุทธรูปปางสมาธิหล่อด้วยมรกตสีเขียว สร้างขึ้นในประเทศอินเดีย ต่อมาได้ตกไปอยู่ในประเทศศรีลังกา กัมพูชา และเข้ามาอยู่ในประเทศไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยา ครั้งแรกประดิษฐานอยู่ที่ กานแพงเพชร ลพบุรี เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง หลวงพระบาง และเวียงจันทน์ตามลำดับ เมื่อ พ.ศ. 2321 พระเจ้ากรุงธนบุรีได้อัญเชิญจากเวียงจันทน์มาอยู่ในประเทศไทยโดยประดิษฐานอยู่ในพระบรมมหาราชวัง ต่อมา พ.ศ. 2325 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดพระศรีรัตนศาสดารามขึ้นในพระบรมมหาราชวัง และอัญเชิญพระแก้วมรกตมาประดิษฐานอยู่ที่นั่นจนถึงปัจจุบัน พระแก้วมรกตนับว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของประเทศไทยตลอดมา

พระพุทธรชินราช

พระพุทธรชินราชเป็นบุษนิยวัตตซึ่งเป็นที่เคารพสักการะของคนไทย มีลักษณะเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย หล่อด้วยสำริดขัดเงา เป็นพระพุทธรูปที่มีลักษณะงดงามมากที่สุด สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1499 ในสมัยพระเจ้าศรีธรรมไตรปิฎก เจ้าเมืองเชียงแสนซึ่งมาสร้างพระพุทธรูปขึ้นมาพร้อมกัน 3 องค์ คือ พระพุทธรชินราช พระพุทธรชินสีห์ และพระศรีศาสดา ในปี พ.ศ. 2572 พระพุทธรชินสีห์และพระศรีศาสดาได้ถูกอัญเชิญมาประดิษฐาน ณ วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ ส่วนพระพุทธรชินราช ยังคงประดิษฐานไว้ที่วัดพระศรีมหาธาตุ วัดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

พระพุทธสิหิงค์

พระพุทธสิหิงค์ เป็นพระพุทธรูปที่มีลักษณะงดงาม ตามตำนานกล่าวว่าสร้างตั้งแต่สมัย
พระพุทธศาสนาอายุได้ 700 ปี พระราชาแห่งเกาะลังเป็นผู้สร้างขึ้น พระพุทธสิหิงค์เคย
ประดิษฐานอยู่ตามเมืองต่าง ๆ ได้แก่ กานพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ที่เชียงใหม่ประดิษฐาน
อยู่จนถึง 255 ปี พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก อดุลยเดชพระพุทธสิหิงค์มาประดิษฐาน
อยู่ในพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

พระศรีศากยมุนี

พระศรีศากยมุนี เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย หล่อด้วยโลหะในสมัยพระมหาธรรม-
ราชาธิราช หน้าตักกว้าง 3 วา 1 คืบ พระพุทธรูปองค์นี้มีพุทธลักษณะงดงามมาก พระบาท-
สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกโปรดฯ ให้จำแนกเสนาบดีศรีบริบาลขึ้นไปอัญเชิญมาจากพระวิหารหลวง
วัดมหาธาตุ จังหวัดสุโขทัย มาประดิษฐานไว้ในพระวิหารวัดสุทัศน์เทพวราราม กรุงเทพมหานคร
ที่คำพิพม์ด้านหน้าพระพุทธรูปบัลลังก์พระศรีศากยมุนีเป็นที่บรรจุพระบรมราชสรีรางคาร
ของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลซึ่งโปรดเกล้าฯ ให้อัญเชิญมาบรรจุไว้เมื่อวันที่
4 เมษายน พ.ศ. 2493

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการเรียนโดยใช้สัญญาการเรียน

แผนที่ 3.4

เรื่อง โบราณสถาน โบราณวัตถุสำคัญ

จุดประสงค์

4. ให้นักเรียนบอกวิธีอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุที่สำคัญตามที่กำหนดให้ได้
5. ปฏิบัติตนในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุที่สำคัญตามที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

- การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ
- การปฏิบัติตนในการอนุรักษ์มรดกของไทย

แหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนเลือกศึกษาจากแหล่งวิทยาการตามความสนใจ

1. บัตรภาพเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ
2. บุคคลผู้ให้ความรู้ได้
3. หนังสือ
 1. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต บ้านเมืองของเราและประเทศเพื่อนบ้าน
 2. นรินทร์ เนาวประทีป, หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 3. ประวิทย์ เตีย, กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. รุจิร ุ่สาระและคณะ, แบบเรียนแนวหน้า กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
5. สมใจ บุญอุรพิภุญ, สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
6. สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์และคณะ, หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
7. อุทัย สินธุสาร, สารานุกรมไทย,

กิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนเลือกปฏิบัติตามความสนใจ

1. ศึกษาจากบัตรภาพ
2. ศึกษาจากบุคคลผู้ให้ความรู้ได้
3. ศึกษาจากหนังสือที่เลือกไว้

กิจกรรมการประเมินผล

ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียน ช่างสร้างนี้เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ทุกข้อที่กำหนดคาบเรียน โดยดูว่าบรรลุจุดประสงค์ใดจากวงเล็บท้ายข้อ

1. ให้นักเรียนทำจุลสาร เป็นแผ่นพับได้ เขียนข้อความเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการปฏิบัติตามในการอนุรักษ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ คนละ 1 แผ่น
2. แบ่งกลุ่มศึกษากลุ่มละ 10 คน จัดทำป้ายนิเทศเชิญชวนให้ช่วยกันอนุรักษ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ
3. แบ่งกลุ่มละ 5 - 6 คน จัดทำสมุดภาพ ในการอนุรักษ์โบราณสถาน และ โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ โดยบอกถึงวิธีการอนุรักษ์และการปฏิบัติในการอนุรักษ์ไว้ได้ภาพให้ครบเนื้อหา

4. สมมุติตนเองเป็นมัคคุเทศก์ในการบรรยาย ถึงความสำคัญ สถานที่ตั้ง การอนุรักษ์และการปฏิบัติตนในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุที่สำคัญ โดยการเขียนบรรยายเป็นบทพูดไว้เพื่อการประเมินบรรยายเพียง 4 เรื่อง ๆ ละ 1 ชนิด
5. เขียนเล่าประสบการณ์ในการที่เคยไปทัศนศึกษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ ในด้านความประทับใจ และเขียนสรุปวิธีการอนุรักษ์สิ่งสำคัญในรูปตารางดังนี้

ชื่อ	การอนุรักษ์
พระบรมธาตุไชยา	- บูรณะซ่อมแซมเมื่อชำรุด - ช่วยเก็บกวาดเมื่อบริเวณนั้นสกปรก - แจ้งเจ้าหน้าที่เมื่อพบผู้ที่กำลังทำลาย

การประเมินผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 ครูประเมินผล จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของนักเรียน
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุที่สำคัญ

ในการอนุรักษ์สมบัติที่สำคัญของชาติไว้นั้น จำเป็นต้องทำให้เป็นที่ศรัทธาของประชาชน เพื่อผลที่ตามมาจะมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติ ฉะนั้นในการอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุก็จะต้องมีวิธีการที่จะสร้างศรัทธาให้เกิดในหมู่ปวงชนชาวไทยโดยการ

1. จัดตั้งวันอนุรักษ์มรดกไทย
2. การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

วันอนุรักษ์มรดกไทย

มรดกไทย หมายถึง โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ ที่เป็นมรดกตกทอดมาจากบรรพบุรุษมีอยู่เป็นจำนวนมาก มีทั้งที่เป็นวัตถุสิ่งของ สถานที่และสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น นิทาน เพลง ฯลฯ นับวันมรดกเหล่านี้ก็จะสูญหายไปเรื่อย ๆ รัฐบาลจึงได้คิดหาแนวทางที่จะอนุรักษ์มรดกไทยเหล่านี้ไว้ ด้วยการกำหนดวันอนุรักษ์มรดกไทยขึ้น ประกอบกับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนพระทัยทางศิลปวัฒนธรรม ทรงสร้างสรรค์ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตลอดมา จึงกำหนดให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของพระองค์เป็นวันอนุรักษ์มรดกไทย โดยเริ่มมีมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2528

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

ศิลปวัฒนธรรมไทยนั้น หมายถึง โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ ควรช่วยกันทะนุบำรุงรักษาด้วยวิธีการ ดังนี้

1. ไม่ทำลายโบราณสถานหรือโบราณวัตถุของชาติ ทั้งโดยความตั้งใจหรือไม่ก็ตาม
2. ปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับที่วางไว้สำหรับโบราณสถานนั้น ๆ
3. ไม่ขีดเขียนหรือทำความสกปรกให้แก่โบราณสถานต่าง ๆ
4. ช่วยสอดส่องดูแลไม่ให้โบราณสถานและโบราณวัตถุชำรุดทรุดโทรมหรือถูกทำลายไปทั้งโดยธรรมชาติและโดยบุคคลต่าง ๆ
5. ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่บ้านเมืองในการระดมทุนทรัพย์ เพื่อการซ่อมแซมและบูรณะโบราณสถานและโบราณวัตถุต่าง ๆ
6. การซ่อมแซมบูรณะโบราณสถานและโบราณวัตถุไม่ควรกระทำด้วยตนเอง หรือด้วยหมู่คณะที่ขาดความรู้ในเรื่องเหล่านี้ ควรจะดำเนินการโดยมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับโบราณสถานและโบราณวัตถุเป็นผู้ควบคุม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการเรียนโดยใช้สัญญาการเรียน

แผนที่ 3.5 แผนสรุป

เรื่อง โบราณสถาน โบราณวัตถุสำคัญ

จุดประสงค์

1. ให้นักเรียนบอกความหมายและความแตกต่างของโบราณสถาน โบราณวัตถุ
ปูชนียสถานปูชนียวัตถุ
2. ให้นักเรียนบอกความสำคัญอย่างย่อ ๆ ของโบราณสถาน โบราณวัตถุ
ปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ ที่สำคัญตามที่กำหนดไว้
3. ให้นักเรียนบอกสถานที่ตั้งของโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูชนียสถาน และ
ปูชนียวัตถุที่สำคัญตามที่กำหนดมาให้ได้
4. ให้นักเรียนบอกวิธีอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ
ที่สำคัญตามที่กำหนดมาให้ได้
5. ให้นักเรียนปฏิบัติตนในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูชนียสถาน
ปูชนียวัตถุที่สำคัญตามที่กำหนดมาให้ได้

เนื้อหา

โบราณสถาน

- ตอนเจดีย์
- ปราสาทหินพิมาย
- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
- พระราชวังบางปะอิน

โบราณวัตถุ

- ศิลจารึก
- วัตถุโบราณบ้านเชียง

พระแท่นศิลาอาสน์

ปูชนียสถาน

- พระธาตุพนม
- พระปฐมเจดีย์
- พระบรมธาตุไชยา
- พระธาตุหริภุญชัย

ปุษนียวัตถุ

- พระแก้วมรกต	- พระพุทธชินราช
- พระพุทธสิหิงค์	- พระศรีศากยมุนี

แหล่งวิทยาการ

1. บุคคลผู้ให้ความรู้ได้
2. บัตรภาพเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปุษนียสถาน ปุษนียวัตถุ
3. หนังสือ
 1. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต บ้านเมืองของเราและประเทศเพื่อนบ้าน
 2. นรินทร์ เนาวประทีป, หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 3. ประวิทย์ เตีย, กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 4. รุจิระ ภู่อสารและคณะ, แบบเรียนแนวหน้า กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 5. สมใจ บุญอุรพิณอุไร, สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
 6. สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์และคณะ, หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,6
 7. อุทัย สินธุสาร, สารานุกรมไทย,

กิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ศึกษาจากบุคคลผู้ให้ความรู้ได้
2. ศึกษาจากบัตรภาพ เกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปุษนียสถาน ปุษนียวัตถุ
3. ศึกษาจากหนังสือที่เลือกไว้

กิจกรรมการประเมินผล

1. แบ่งกลุ่มศึกษา กลุ่มละ 6 - 8 คน
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากเนื้อหาที่จะศึกษา
3. ให้นักเรียนจากแหล่งวิทยาการที่สนใจ กลุ่มละ 10 นาที ตามใบงานที่ครูกำหนดให้
4. ส่งตัวแทนรายงานกลุ่มละ 2 คน
5. ครูสรุปเนื้อหาจากที่นักเรียนได้รายงาน และครูอธิบายเพิ่มเติมจากเนื้อหาที่นักเรียนไม่ได้สรุป ให้นักเรียนซักถาม 5 นาที
6. นักเรียนทำแบบทดสอบเรื่องโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ ที่สำคัญ 20 ข้อ

ระยะเวลาในสัปดาห์ 1 ชั่วโมง

การประเมินผล

ผู้สอนประเมินผล โดยการประเมินตามผลงานของกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนจับสลากได้ และตามดุลยพินิจของผู้สอน

1. ตรวจสอบสังเกตการเรียนรู้ที่ทำงานเป็นกลุ่ม
2. ให้นักเรียนรายงานการทำงานเป็นกลุ่มและการอภิปราย
3. ตรวจสอบกระดาษคำตอบ

ภาคผนวก

ใบงานกลุ่มที่ 1

ให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้

สมมติสมาชิกทั้งกลุ่มเป็นนักท่องเที่ยว และสมาชิก 2 คน เป็นมัคคุเทศน์ แนะนำ
โบราณสถาน 1 แห่ง โบราณวัตถุ 1 ชนิด ปูนียสถาน 1 แห่ง และปูนียวัตถุ 1 ชนิด
ให้เพื่อน ๆ ฟัง และช่วยกันถามจนเข้าใจ

1 ฉบับ

ส่งรายงานสรุปสั้น ๆ เกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียวัตถุ ปูนียสถาน

ส่งสื่อจากการเรียน 1 ฉบับ

ใบงานกลุ่มที่ 2

ให้นักเรียน ช่วยกันศึกษาค้นคว้าแหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน
ปูนียวัตถุในท้องถิ่นของตนเองว่า

มีโบราณสถาน โบราณวัตถุ อยู่ที่อำเภอใด สำคัญอย่างไร

มีปูนียสถาน ปูนียวัตถุ ที่น่าสนใจอะไรบ้าง อยู่ที่ใด

ประชาชนทั่วไป รู้จักโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปูนียสถาน ปูนียวัตถุ
แห่งใดมากที่สุด จำนวนจากนักท่องเที่ยว

ส่งผู้รายงาน 3 คน

ส่งรายงานกลุ่ม 1 ฉบับ

ส่งสื่อจากการเรียน 1 ฉบับ

ใบงานกลุ่มที่ 3

จงช่วยกันอภิปรายประเด็นต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่า อุทยานมัจฉา จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นโบราณสถานหรือไม่ เพราะอะไร
จงอภิปราย
2. การที่โบราณสถาน เช่น เจดีย์ยอดเหล็กได้ถูกสร้างล้อมรอบด้วยอาคารจมนองแทบไม่เห็น นักเรียนคิดว่าควรจะทำปัญหาเช่นนี้อย่างไร

ส่งผู้รายงาน 2 คน
ส่งรายงานกลุ่ม 1 ฉบับ
ส่งสัญญาณการเรียน 1 ฉบับ

ใบงานกลุ่มที่ 4

จงช่วยกันอภิปรายในประเด็นปัญหาต่อไปนี้

การที่มีผู้นิยมเช่าพระพุทธรูป และบอกว่า เป็นพระมาจากกรุวัด...วัด...นักเรียนรู้สึก
อย่างไร ในเมื่อกรุพระของวัดเขาไม่นิยมให้ชุด

ส่งผู้ร่วมอภิปราย 2 คน
ส่งสัญญาณการเรียน 1 ฉบับ
ส่งรายงานสั้น ๆ 1 ฉบับ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 หน่วยชาติไทย

หน่วยย่อยที่ 4. โบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญ

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีจำนวน 2 หน้า จำนวนข้อสอบ 20 ข้อ
2. แบบทดสอบแต่ละข้อมีคำตอบ 4 ตัวเลือก
3. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ในช่องตัวอักษร ก ข ค และ ง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่างการตอบ

กระดาษคำตอบ

1. พระพุทธรูปจัดเป็นประเภทใด

- ก. โบราณสถาน ข. โบราณวัตถุ
 ค. บูชนิยมวัตถุ ง. บูชนิยมสถาน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	x			
2				

4. ถ้าจะเปลี่ยนคำตอบให้ขีดเส้นทับคำตอบเดิมแล้ว x ในช่องอักษรตัวเลือกใหม่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	x		x	
2				

5. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ
6. ถ้าพบข้อสอบที่ยากให้ผ่านไปทำข้ออื่นก่อน แล้วค่อยย้อนกลับมาพิจารณาใหม่

1. ปุทธนิยสถานที่สำคัญและใหญ่ที่สุดในประเทศไทยคือ
 - ก. พระธาตุพนม
 - ข. พระปฐมเจดีย์
 - ค. พระบรมธาตุไชยา
 - ง. พระธาตุหริภุญชัย
2. คอนเจดีย์มีความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ในเรื่องใด
 - ก. สีกลาง
 - ข. กบฏอู๋วงศ์
 - ค. สงครามเก้าทัพ
 - ง. ประกาศอิสรภาพ
3. ทำไมจึงจัดพระธาตุพนมเป็นพุทธนิยสถาน
 - ก. เพราะสวยงาม
 - ข. เพราะเป็นที่เคารพบูชาของคนทั่วไป
 - ค. เพราะสร้างด้วยวัตถุที่ล้ำค่า
 - ง. เพราะเป็นสถานที่ที่ใหญ่และมีคุณค่าทางศิลปะ
4. ปุทธนิยสถานที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือคืออะไร
 - ก. พระปฐมเจดีย์
 - ข. พระบรมธาตุไชยา
 - ค. พระธาตุพนม
 - ง. พระธาตุหริภุญชัย
5. พระธาตุหริภุญชัยอยู่ในภาคใด
 - ก. ภาคเหนือ
 - ข. ภาคใต้
 - ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ง. ภาคตะวันตกเฉียงใต้
6. ข้อใดเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาหลักศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง
 - ก. ประวัติศาสตร์สมัยกรุงธนบุรี
 - ข. ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย
 - ค. ประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยา
 - ง. ประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์
7. พระแก้วมรกตประดิษฐานอยู่ที่ใดนานที่สุด
 - ก. เชียงใหม่
 - ข. ลำปาง
 - ค. เชียงราย
 - ง. เวียงจันทน์
8. วัตถุประสงคสำคัญในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ คือเหตุผลใด
 - ก. เก็บรักษาพระพุทธรูปสิ่งจากศรีลังกา
 - ข. เก็บศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง
 - ค. รวบรวมวัตถุโบราณที่มีคุณค่ามาให้สูญหาย
 - ง. เป็นแหล่งให้ความรู้และความบันเทิงแก่คนทั่วไป

9. ความสำคัญของโบราณสถานและโบราณวัตถุ คืออะไร
- เป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว
 - เป็นของหมู่บ้านคูเมือง
 - เป็นเครื่องบอกถึงความเจริญในอดีต
 - เป็นมรดกสำหรับอนุชนรุ่นหลัง
10. การกระทำของใครที่จัดเป็นการศึกษาประวัติศาสตร์จากหลักฐานที่เป็นวัตถุ
- ไพโรจน์อ่านตำนานเรื่องพระร่วง
 - ประสานไปเที่ยวชมเครื่องปั้นดินเผา และซากมนุษย์สมัยโบราณที่บ้านเชียง
 - สุชาดาอ่านจดหมายเหตุจางวางหว่า
 - อานนท์ทราบพระราชประวัติของ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชจากพงศาวดาร
11. เพราะเหตุใดจึงสร้างพระพุทธรูปราชจำลอง แทนพระพุทธรูปองค์อื่น ๆ
- พระพุทธรูปสึก
 - ประสาทหินพิมาย
 - พระบรมธาตุไชยา
12. พระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร คือปูชนียวัตถุ ข้อใดคนประเพณี
- ด้านการเมือง
 - ด้านเศรษฐศาสตร์
 - ด้านประวัติศาสตร์
13. ข้อความในข้อใดถูกต้องตรงความเป็นจริง
- พระพุทธรูปเก่าแก่จัดว่าเป็นโบราณวัตถุ
 - โบราณสถาน คือสิ่งก่อสร้างที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป
 - สถานที่ที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไป ถือว่าเป็นโบราณสถาน
 - สถานที่ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม เช่น พระพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ถือเป็นโบราณสถาน
14. ใครเป็นผู้ค้นพบหลักศิลาจารึก
- พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

- 3 -

15. พระธาตุหรือภูเขาศักดิ์สิทธิ์อย่างไร
- เป็นที่ประดิษฐานของ พระบรมสารีริกธาตุ
 - เป็นที่ประดิษฐานพระ เกศ่า พระพุทธเจ้า
 - เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปชินสีห์
 - เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปสีหิงค์
16. พระพุทธรูปองค์ใดที่ประดิษฐานที่ พระอุโบสถวัดเบญจมบพิตรดุสิตวราราม
- พระพุทธรูปชินราช
 - พระพุทธรูปชินสีห์
 - พระพุทธรูปสีหิงค์
 - พระพุทธรูปชินราชจำลอง
17. การกระทำของใครถูกต้องในการอนุรักษ์
- ช่างปูนนำปูนไปเททับอิฐข้างเจดีย์ เพราะกลัวจะพังลงมา
 - ผู้จำหน่ายบริจาคเงินให้ทำสีพระบรมเจดีย์ เป็นสีเขียวทั้งหมด
 - นายกสมาคมวัฒนธรรมจัดงานหาเงินสร้าง ศูนย์วัฒนธรรมเป็นทรงแบบต่างประเทศ
 - คุณหญิงแจ่มใส จัดงานประกวดการแต่งกายงาม รอคยให้ใส่ผ้าโจงกระเบนและหมสไบ
18. ถ้านักเรียนพบเห็นบุคคลกำลังทำลายหรือขโมย สิ่งของอันมีค่าต่าง ๆ ทางประวัติศาสตร์นักเรียน จะปฏิบัติอย่างไรจึงจะเหมาะสมที่สุด
- เข้าไปเจรจาขอร้องมาให้ปฏิบัติเช่นนั้น
 - จัดการห้ามปรามบุคคลนั้นด้วยตนเอง
 - แจ้งให้เจ้าหน้าที่บ้านเมืองทราบทันที
 - แจ้งกรมศิลปากรมาจับตัวไปดำเนินคดี
19. กรมศิลปากรเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้าน
- โบราณสถาน โบราณวัตถุ สังกัดกระทรวงใด
- กระทรวงมหาดไทย
 - กระทรวงกลาโหม
 - กระทรวงศึกษาธิการ
 - กระทรวงการคลัง
20. ข้อความใดสัมพันธ์กันถูกต้องที่สุด
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ - โบราณสถาน
 - พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ - โบราณวัตถุ
 - พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ - ปูนียสถาน
 - พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ - ปูนียสถาน- ปูนียวัตถุ

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

หน่วยชาติไทย หน่วยย่อยที่ 4 โบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญ

1. ข	2. ง	3. ข	4. ค	5. ก	6. ข	7. ก
8. ค	9. ค	10. ข	11. ก	12. ก	13. ค	14. ก
15. ข	16. ง	17. ง	18. ค	19. ค	20. ข	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือทำชิ้นการวิจัย

1. แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจงในการสังเกตการสอน

แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

ส่วนประกอบของแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

1. วิธีการบันทึกผลการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม
 - 1.1 ให้ผู้สังเกตใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการสังเกต ซึ่งมีช่องปฏิบัติ
ไม่มีปฏิบัติ
 - 1.2 ในการสังเกตแต่ละครั้ง ใช้การบันทึกครั้งเดียว ไม่บันทึกซ้ำอีกใน
ช่วงเวลานั้น
 - 1.3 พฤติกรรมการเรียนที่ผู้สังเกตพบว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้ระบุไว้ใน
แบบสังเกต แต่เป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องในแต่ละขั้นตอน ให้ผู้สังเกต
เติมรายการพฤติกรรมนั้นลงในช่อง "อื่น ๆ....." ที่กำหนดไว้
ตอนท้ายของแต่ละขั้นตอนของสัญญาณการเรียน และใส่เครื่องหมาย ✓
ลงในช่องผลการสังเกตตามช่วงเวลาของการปฏิบัติกิจกรรมนั้น
2. ส่วนที่ระบุรายการพฤติกรรมการเรียนที่คาดว่าจะเกิดหรือไม่เกิดในการเรียนโดย
ใช้สัญญาณการเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ

2.1	ขั้นเตรียม	6	รายการพฤติกรรม
2.2	ขั้นตกลงทำสัญญา	4	รายการพฤติกรรม
2.3	ขั้นทำกิจกรรมการเรียน	8	รายการพฤติกรรม
2.4	ขั้นประเมินผล	3	รายการพฤติกรรม

ชื่อผู้สังเกต..... วันที่.... เดือน พ.ศ.

ชื่อนักเรียน ชั้น

คำชี้แจง 1.ให้ใส่ ✓ ลงในช่องที่เป็นจริง

รายการพฤติกรรม	ผลการสังเกต		หมายเหตุ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
1. ชั้นเตรียม			
1.1 สนใจฟังการอธิบาย			
1.2 สนใจสื่อการสอน			
1.3 ซักถามครูเมื่อไม่เข้าใจ			
1.4 ซักถามเพื่อนเมื่อไม่เข้าใจ			
1.5 สนใจฟังการซักถามของผู้อื่น			
1.6 เล่น คุยกันเสียงดัง			
1.7 อื่น ๆ			
2. ชั้นตกลงท้าวเดี่ยว			
2.1 ตัดสินใจท้าวเดี่ยวด้วยตนเอง			
2.2 ปรึกษาคูก่อนท้าวเดี่ยว			
2.3 ปรึกษาเพื่อนก่อนท้าวเดี่ยว			
2.4 ต้องแก้ไขสัญญาบางส่วน			
2.5 อื่น ๆ			

รายการพฤติกรรม	ผลการสังเกต		หมายเหตุ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
3. ^๕ ขั้นทำกิจกรรมการเรียนรู้			
3.1 ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง			
3.2 เลือกแหล่งวิทยากรมากกว่า 1 ชนิด			
3.3 ขอคำแนะนำจากครูขณะปฏิบัติกิจกรรม			
3.4 ปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม			
3.5 อภิปรายแสดงความคิดเห็น			
3.6 ลูกเดินไป-มาโดยไม่มีจำเป็น			
3.7 เล่นและคุยกันเสียงดังนอกเรื่อง			
3.8 อื่น ๆ			
4. ^๕ ขั้นประเมินผลการเรียนสิ้นสุดสัญญา			
4.1 มีผลงานที่ประเมินภายใน 1 วัน			
4.2 มีผลงานเหมาะสมกับการประเมิน			
4.3 มีผลงานที่ประเมินก่อนหมดสัญญา			
4.4 ผลงานต้องแก้ไข			
4.5 อื่น ๆ			
รวม			

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยชาติไทย

- หน่วยย่อยที่ 2 บุคคลสำคัญ
- 3 ศาสนา
- 4 โบราณสถานและ โบราณวัตถุสำคัญ

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีจำนวน 5 หน้า จำนวนข้อสอบ 50 ข้อ เวลา 60 นาที
2. แบบทดสอบแต่ละข้อมีคำตอบ 4 ตัวเลือก
3. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ในช่องตัวอักษร ก ข ค และ ง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่างการตอบ

1. วันพ่อตรงกับวันใด
ก. 5 ธันวาคม ข. 10 ธันวาคม
ค. 16 มกราคม ง. 14 กุมภาพันธ์

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	x			
2				

4. ถ้าจะเปลี่ยนคำตอบให้ชัดเจนทับคำตอบเดิมแล้ว x ในช่องตัวเลือกใหม่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	x			
2				

5. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ
6. ถ้าพบข้อสอบที่ยากให้ผ่านไปทำข้ออื่นก่อน แล้วค่อยย้อนกลับมาพิจารณาใหม่

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ใครคือวีรสตรีในสมัยรัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
 - ก. ท้าวสุรนารี
 - ข. ท้าวเทพกระษัตรี
 - ค. ท้าวศรีสุนทร
 - ง. ท้าวเทพกระษัตรี-ท้าวศรีสุนทร
2. เมืองกลางในอดีตรอดพ้นจากการโจมตีของพม่า เพราะสาเหตุใด
 - ก. มีพ้อมืองที่ติดเดี่ยวกล้าหาญ
 - ข. มีผู้นำที่กล้าหาญและฉลาด
 - ค. ได้กำลังสนับสนุนมาจากกรุงเทพฯ
 - ง. ได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ
3. คนไทยควรนำลักษณะใดของ ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทรไปปฏิบัติ
 - ก. ความเป็นผู้นำ
 - ข. การเป็นผู้ต่อต้าน
 - ค. การเป็นผู้ตาม
 - ง. ความเข้มแข็ง
4. กลยุทธ์ในข้อใดที่ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทรใช้ป้องกันเมืองกลาง
 - ก. ใช้ทหารหญิงรบ
 - ข. ยิงปืนเข้าไปในค่ายพม่า
 - ค. หลอกพม่าว่ามีกำลังมาก
 - ง. มอบเมาสุราทหารพม่า
5. ข้อความใดเหมาะสมกับท้าวสุรนารี
 - ก. มือไวใจกล้า
 - ข. เชื่อไม่ทิ้งแฉวง
 - ค. หัวทาบเมี่ยงก็คอน
 - ง. หญิงไทยใจเด็ด
6. "เบลก็ไกว ดาบก็แกว่ง" ข้อความนี้กล่าวถึงความสามารถของผู้ใด
 - ก. เด็กไทยสมัยโบราณ
 - ข. ทหารไทยสมัยโบราณ
 - ค. ผู้ชายไทยสมัยโบราณ
 - ง. ผู้หญิงไทยสมัยโบราณ
7. การพ่ายแพ้ของกองทัพลาวในการต่อสู้กับชาวนครราชสีมาให้ข้อคิดเรื่องใด
 - ก. ความประมาท
 - ข. การขาดผู้นำที่ดี
 - ค. การขาดความสามัคคี
 - ง. ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว
8. การปฏิบัติการของท้าวสุรนารีนั้นเปรียบเทียบกับข้อใด
 - ก. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
 - ข. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
 - ค. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
 - ง. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

9. คุณลักษณะที่เหมือนกันของท้าวสุรนารี และ ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทรคือข้อใด
- ความเสียสละ
 - ความกล้าหาญ
 - ความรักชาติ
 - ความสามัคคี
10. สุนทรภู่ได้รับการยกย่องว่าเป็นกวีเอกของไทย ลักษณะเด่นของบทกลอนของท่านคือข้อใด
- การใช้สัมผัส
 - มีคติเตือนใจ
 - การใช้คำศัพท์
 - การบรรยายความรู้สึก
11. ผลงานของสุนทรภู่เรื่องใดที่ได้รับ ความนิยมมากที่สุด
- นิราศเมืองแกลง
 - พระอภัยมณี
 - สิ่งไรตรภาพ
 - สุภาษิตสอนหญิง
12. บุคคลที่ควรได้รับการยกย่องมีลักษณะอย่างไร
- มีการศึกษาดี
 - มีความรับผิดชอบ
 - มีความฉลาดเข้มแข็ง
 - มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม
13. "อันอ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก
แต่ลมปากหวานหูไม่รู้หาย"
เป็นการสอนให้คิดในด้านใด
- การพูด
 - การฟัง
 - การอ่าน
 - การเขียน
14. การศึกษาประวัติบุคคลสำคัญในอดีต ทำให้นักเรียนได้ข้อคิดอะไร
- การมีชื่อเสียง
 - การเสียสละ
 - คุณค่าของการทำดี
 - ความกล้าหาญ
15. หลักคำสอนของศาสนาทุกศาสนามีจุดมุ่งหมายอย่างไร
- สอนให้คนปฏิบัติธรรม
 - สอนให้คนเชื่อมั่นคำสั่งสอน
 - สอนให้คนซาบซึ้งในคำสอน
 - สอนให้คนกระทำแต่ความดี เพื่อให้เกิดสุข
16. ข้อใดเป็นคำกล่าวที่ถูกต้อง
- การแก้ปัญหาโดยใช้หลักธรรมทางศาสนาเป็นเรื่องลำสมัย
 - หลักธรรมทางศาสนาไม่สามารถช่วยในการแก้ปัญหาได้
 - ผู้ใช้หลักธรรมทางศาสนามาช่วยแก้ปัญหาควรเป็นคนซื่อเท่านั้น
 - คนทุกชั้นสามารถใช้หลักธรรมมาปฏิบัติ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

17. ความหมายของพุทธโอวาทคือข้อใด
- โอวาทในศาสนา
 - ปาฏิหาริย์ในพุทธศาสนา
 - สัญลักษณ์ของพุทธศาสนา
 - คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
18. การกระทำของบุคคลใดเหมาะสมที่สุด
- แก่นัดเพื่อนไปตกปลาในวันหยุด
 - กอบชวนเพื่อน ๆ ไปเตะฟุตบอลในบริเวณวัด
 - กล้านำลูกแมวไปปล่อยที่วัด
 - ก่อชวนเพื่อน ๆ ไปช่วยกันทำความสะอาดวัด
19. ข้อใดคือผลของการพูดความจริง
- ได้รับความไว้วางใจ เชื่อถือ และการยกย่อง
 - ได้รับการดูถูก และการตำหนิติเตียน
 - ได้รับความลำบากกาย ลำบากใจ
 - ไม่ได้รับความเมตตาและช่วยเหลือ
20. ถ้าครูบิษณับถือนศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ควรจัดอยู่ในวรรณะใด
- พราหมณ์
 - กษัตริย์
 - แพศย์
 - ศูทร
21. ศาสนาคริสต์ถือวันบริสุทธิ์คือวันใด
- วันจันทร์
 - วันพฤหัสบดี
 - วันศุกร์
 - วันอาทิตย์
22. ประมุขของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกคือใคร
- พระสังฆราช
 - พระราชาคณะ
 - บาทหลวง
 - สันตะปาปา
23. ศาสนาที่ไม่มีศาสดาให้กำเนิดคือข้อใด
- พุทธ
 - คริสต์
 - พราหมณ์
 - อิสลาม
24. หลักคำสอนของศาสนาพราหมณ์เรียกว่าอะไร
- พระเวท
 - กูรอาณ
 - ละหมาด
 - บัญญัติ 10 ประการ

25. หลักปฏิบัติของศาสนาอิสลามคือข้อใด
- ไปทำบุญที่วัดในวันพระ
 - ไปสวดมนต์ที่มีสยิดทุกวันจันทร์
 - การทำละหมาดวันละ 5 ครั้ง
 - ไปสวดมนต์ที่โบสถ์ในวันอาทิตย์
26. กลุ่มคนไทยในภาคใต้ที่นับถือศาสนาอิสลามมากที่สุด
- ภาคเหนือ
 - ภาคกลาง
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ภาคใต้
27. ข้อใดเป็นจุดมุ่งหมายของการถือศีลอดของอิสลามิกชนในเดือนรอมฎอน
- ถือว่าได้รับบุญมาก
 - ต้องการฝึกให้เกิดความอดทน
 - เป็นการประหยัดอาหาร
 - เพื่อจะได้ไม่ต้องฆ่าสัตว์ เพราะรับประทานผัก ผลไม้
28. ศาสนาที่เกิดมามีอายุน้อยที่สุดขณะนี้คือศาสนาใด
- ซิกข์
 - คริสต์
 - อิสลาม
 - พราหมณ์-ฮินดู
29. ความชั่วที่ร้ายแรงที่สุดของศาสนาซิกข์คืออะไร
- ความโกรธ
 - ความรัก
 - ตัณหา
 - ความทะเยอทะยาน
30. ข้อใดสัมพันธ์กันและถูกต้อง
- ระหมาด - ซิกข์
 - พุทธโฆวาท - พราหมณ์
 - พระเวท - พุทธ
 - บัญญัติ 10 ประการ - ศาสนาคริสต์
31. ศาสนาใดที่ให้สิทธิเสรีภาพทุกคนเท่าเทียมกัน
- ซิกข์
 - คริสต์
 - อิสลาม
 - พราหมณ์-ฮินดู
32. ข้อใดเปรียบเทียบความสำคัญของศาสนาได้ถูกต้องที่สุด
- ศาสนาเปรียบเสมือนอาหาร
 - ศาสนาเปรียบเสมือนเกราะบังกาย
 - ศาสนาเปรียบเสมือนยารักษาโรคทางกาย
 - ศาสนาเปรียบเสมือนยารักษาโรคทางใจ

41. ถ้านักเรียนจุดพบวัตถุโบราณควรทำอย่างไร
- แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ
 - บอกเพื่อนบ้านให้ไปช่วยค้นหาอีก
 - นำไปเก็บไว้ที่บ้าน
 - รับนำไปขายในท้องถิ่นอื่น
42. พระธาตุที่เป็นที่เคารพสักการะของชาวไทยและชาวลาวคือข้อใด
- พระธาตุหริภุญชัย
 - พระธาตุพนม
 - พระธาตุไชยา
 - พระธาตุคอกยสุเทพ
43. ถ้าจะพูดถึงพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของไทยให้ชาวต่างชาติได้ศึกษาควรพูดถึงพระพุทธรูปองค์ใด
- พระพุทธรชินราช
 - พระพุทธรสิหิงค์
 - พระแก้วมรกต
 - หลวงพ่อโสธร
44. พระพุทธรูปที่ประดิษฐานอยู่ที่องค์พระปฐมเจดีย์คือข้อใด
- พระพุทธรสิหิงค์
 - พระร่วงโรจนฤทธิ์
 - พระศรีศากยมุณี
 - พระพุทธรชินราช
45. ความสำคัญของโบราณสถานโบราณวัตถุข้อใดที่มีประโยชน์มากที่สุด
- เป็นแหล่งท่องเที่ยว
 - เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
 - เป็นแหล่งศึกษาด้านประวัติศาสตร์
 - เป็นสมบัติที่คนไทยภูมิใจมากที่สุด
46. นักข่าวจะทำสารคดีเกี่ยวกับพระพุทธรูปที่มีลักษณะงดงามมากที่สุดจะเลือกทำข่าวของพระพุทธรูปองค์ใด
- พระพุทธรสิหิงค์
 - พระแก้วมรกต
 - หลวงพ่อโสธร
 - พระพุทธรชินราช
47. นางสาวอารยาจะไปนมัสการพระบรมธาตุต้องไปที่ใด
- จังหวัดนครพนม
 - จังหวัดนครปฐม
 - จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 - จังหวัดนครราชสีมา
48. ถ้าจะศึกษาประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัยควรศึกษาจากข้อใด
- ตำนานพระร่วง
 - นิทานโบราณคดี
 - จดหมายเหตุกรุงศรี
 - ศิลาจารึก

49. ข้อใดเป็นบุพนิมิตทั้งหมด

- ก. พระพุทธชินราช - พระแก้วมรกต
- ข. พระพุทธลีลึงค์ - พระบรมธาตุไชยา
- ค. พระธาตุหริภุญชัย - พระพุทธชินราช
- ง. พระแก้วมรกต - พระปฐมเจดีย์

50. นักเรียนคิดว่าบ้านเชียง อยู่จังหวัดใด

- ก. อุบลราชธานี
- ข. อุดรธานี
- ค. เชียงใหม่
- ง. สกลนคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

หน่วยชาติไทย หน่วยย่อยที่ 2 มุคตลสาคัญ

หน่วยย่อยที่ 3 ศาสนา

หน่วยย่อยที่ 4 โบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญ

1. ง 2. ข 3. ก 4. ค 5. ง 6. ง 7. ก
8. ก 9. ข 10. ก 11. ข 12. ง 13. ก 14. ค
15. ง 16. ง 17. ง 18. ง 19. ก 20. ก 21. ง
22. ง 23. ค 24. ก 25. ค 26. ง 27. ข 28. ก
29. ง 30. ง 31. ก 32. ง 33. ง 34. ก 35. ก
36. ง 37. ก 38. ข 39. ง 40. ข 41. ก 42. ข
43. ค 44. ข 45. ค 46. ง 47. ค 48. ง 49. ก
50. ข

ประวัติผู้เขียน

นางสาวพนอ ปานชา เกิดวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2494 สำเร็จการศึกษา
ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา เมื่อปีการศึกษา 2525 และเข้าศึกษา
ต่อในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2534 ปัจจุบันรับราชการ อาจารย์ 2 ระดับ 6
โรงเรียนวัดพระธาตุ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย